

BASIN AÇIKLAMALARI

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimar Sinan'ı Saygı İle Anıyoruz

8 Nisan 2022

BASIN BİLDİRİSİ:

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 102. Kuruluş Yıldönümünde Bağımsız, Eşitlikçi Ve Özgürlükçü Cumhuriyet Mücadelesi Yükseltilmelidir

23 Nisan 2022

BASIN BİLDİRİSİ:

TMMOB Mimarlar Odası 48. Olağan Genel Kurulu Yapıldı

25 Nisan 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Saray Yargısı Bir Kez Daha Hukuku Katletti !

26 Nisan 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

1 Mayıs Emek Ve Dayanışma Günü'nü Kutluyoruz

01 Mayıs 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Mücadelesinin 103.Yıldönümünü Kutluyoruz

19 Mayıs 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Uluslararası Mimarlar Birliği'nden Gezi İçin Dayanışma Ve Çağrı

31 Mayıs 2022

BASIN BİLDİRİSİ

Dünya Çevre Günü Basın Bildirisi: Çevre Değerlerine Sahip Çıkma Çabalarımız Sürüyor, Sürecek!

5 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Kıyı Yönetmeliğinde Rant Amaçlı Yapılan Değişiklikler İptal Edilmelidir !

10 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Kamu Yararına Aykırı Ve Çed Sürecini Yok Sayan "Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" Geri Çekilmelidir!

13 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

7410 Sayılı Torba Kanun İle Getirilen Kamu Ve Çevre Yararına Aykırı Düzenlemeler İptal Edilmelidir!

20 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Akdeniz'de Yeni Yangın Felaketlerine Sebep Olan Politikalar Terk Edilmelidir!

23 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Karadeniz'de Afet Risklerini Artıran Hatalı Yatırım Ve Planlama Kararlarına Son Verilmelidir

29 Haziran 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Sivas Katliamının 29.Yılında Aydınlanma Karşısı Saldırıları Devam Etmektedir

1 Temmuz 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Ormanlar yönetmelikle yapılaşmaya açılıyor!

1 Temmuz 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Kamu Varlıklarının Özelleştirme Kararları İle Ranta Açılması Kabul Edilemez !

8 Temmuz 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Darbe Ve Diktatörlük Süreçlerini Reddediyoruz

15 Temmuz 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Sermaye Odaklı Dönüşüm Ve İmar Affı Uygulamaları Terk Edilmelidir

16 Ağustos 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Büyük Zaferin 100.Yılına Kutluyoruz

29 Ağustos 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Barış İçinde Yaşama Hakkının Sağlanması Tarihsel Bir Sorumluluktur

1 Eylül 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

İktidarın Aldığı Hukuksuz Karar Ve Uygulamaları Reddediyoruz !

6 Eylül 2022

BASIN BİLDİRİSİ:

Dünya Mimarlık Günü Basın Bildirisi: Sağlıklı Yaşanabilir Kentler İçin Mimarlık !

3 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Çevre Karşısı Ve Rant Odaklı Toplu Konut Projeleri İle Barınma Sorunu Çözülemez !

7 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Cumhuriyetin İkinci Yüzyılına Doğru Mimarlık Ve Kentleşme Buluşmaları "Biga Yarımadası'nda Mimarlık Ve Gelecek" Sonuç Bildirisi

13 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Güvensiz Ve Denetimsiz Maden Ocaklarında Yaşanan İş Cinayetleri Kabul Edilemez !

15 Ekim 2022

BASIN BİLDİRİSİ:

Yeni Afetlere Neden Olacak 'İmar Affı' Girişiminden Vazgeçilmelidir

24 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 99.Yıldönümünü Kutluyoruz

28 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Hukuka Aykırı Kıyı Yönetmeliği Değişikliği Yargı Tarafından Durduruldu!

31 Ekim 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü Saygıyla Anıyoruz

9 Kasım 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

İstanbul'da Yaşanan İnsanlık Dışı Saldırığı Kınıyoruz!

14 Kasım 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Düzce Depremi Yeni Afetlere Karşı Uyarı Niteliği Taşımaktadır

23 Kasım 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Sulak Alanlarda Altyapı Projelerine Yargı Yürütmeyi Durdurma Kararı Verildi

14 Aralık 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası 48.Dönem 1.Merkez Danışma Kurulu Toplandı

28 Aralık 2022

BASIN AÇIKLAMASI:

Deprem Nedeniyle Yine Yıkıldık, Yine Acımız Büyük !

6 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Endüstriyel Tasarım Eğitiminin Yüz Yüze Yapılması Tercih Edilmelidir!

16 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlık Eğitimi Uygulamalıdır, Uzaktan Yapılamaz!

16 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit Ve Değerlendirme Raporu Yayınlandı

23 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Yaşanan Afetlerin Kaynağı Plansız Dönüşüm Ve Kentleşme Politikaları Terk Edilmelidir!

24 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası Basın Açıklaması

24 Şubat 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Temel İnsan Hak Ve Özgürlüklere Yönelik Uygarlaşma Karştı Müdahale Ve Kısıtlamalara Son Verilmelidir !

8 Mart 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

İktidarın Rant Hırsı Ülkemizi Afet Alanına Dönüştürdü
15 Mart 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Felaketlerin Asli Sorumluları Hesap Vermelidir
29 Mart 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

İyi Parti İstanbul İl Başkanlığına Yapılan Saldırısı Kınıyoruz!
31 Mart 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakmak Açık Bir Kültürel Katliamdır !
5 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanlığına Yapılan Saldırısı Kınıyoruz!
6 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Meslektaşlarımıza Uygulanan Baskı, İhraç Ve Görevden Uzaklaştırmaları Kınıyoruz
7 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimar Sinan'ı Saygı İle Anıyoruz
9 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 103. Kuruluş Yıldönümünü Kutluyoruz
23 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

İnsan Onuruna Yaraşır Bir Yaşam İçin 1 Mayıs Emek Ve Dayanışma Günü'nü Kutluyoruz!
30 Nisan 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu - 2 Tespitler, Değerlendirmeler Ve Öneriler Yayımlandı
2 Mayıs 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakan Riskli Alan Kararı İptal Edilmelidir
5 Mayıs 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde Yapılan Değişiklikler Mimarlık Mesleğinin Yetki Alanının Gaspı Niteliğindedir!
17 Mayıs 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Mücadelesinin 104.Yıldönümünü Kutluyoruz!
18 Mayıs 2023

BASIN BİLDİRİSİ:

Dünya Çevre Günü Basın Bildirisi Sağlıklı Ve Güvenli Bir Çevrede Yaşam Hakkı İçin Mücadeleye Devam
5 Haziran 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Afet Risklerine Karşı Merkezi Ve Yerel Yönetimleri İvedilikle Önlem Almaya Çağırıyoruz !
13 Haziran 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Uludağ Milli Parkı'nda Kamu Yararına Ve Hukuka Aykırı İmar Planları İptal Edildi

7 Temmuz 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Karadeniz'i Afet Alanına Dönüştüren Politikalara Son Verilmelidir !

10 Temmuz 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Ülkemiz Yangın Yerine Döndü !

18 Temmuz 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Orman Katliamlarına Son Verilsin !

27 Temmuz 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Antakya Tarihi Kent Merkezi "Tarihimizi, Kültürümüzü, Kentimizi Özgün Durumuyla Korumak Zorundayız"

11 Ağustos 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Yaşanan Afetlerin Kaynağı Rant Odaklı Dönüşüm Ve Kentleşme Politikaları Terk Edilmeli, Felaketlerin Asıl Sorumluları Hesap Vermelidir!

17 Ağustos 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Çanakkale'de Yine Orman Yangını, Doğal Değerlerimiz Yok Oluyor !

23 Ağustos 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Bağımsızlık Mücadelesinde Kazanılan Büyük Zaferi Kutluyoruz

30 Ağustos 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Barış İçinde Yaşam Hakkı İçin Çağrı

1 Eylül 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Yaşanan Sel Felaketi Yeni Afetlere Karşı Uyarı Niteliği Taşımaktadır

5 Eylül 2023

BASIN BİLDİRİSİ:

Dünya Mimarlık Günü Basın Bildirisi Sağlıklı Ve Güvenli Bir Çevrede Yaşam Hakkı İçin Mimarlık !

2 Ekim 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Bağımsız, Eşitlikçi Ve Özgürlükçü Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin 100.Yılı'nı Kutluyoruz

28 Ekim 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Barınma Ve Mülkiyet Hakkını Rant Aracı Haline Getiren Torba Yasa Teklifi TBMM Tarafından Reddedilmelidir!

2 Kasım 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü Saygıyla Anıyoruz

10 Kasım 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Yargıtay Kararı Anayasal Düzene Ve Hukuka Darbe Niteliğindedir !

10 Kasım 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Gazeteci Yaman Kaya'ya Yapılan Saldırığı Kınıyoruz!

16 Kasım 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Hatay'da Rezerv Yapı Alanı İlanı Yoluyla Uygulanmak İstenen Mülksüzleştirme Projesinden Vazgeçilmelidir!

29 Kasım 2023

BASIN BİLDİRİSİ:

Mimarlar Odası Kuruluşunun 69. Yılı Ve Cumhuriyetimizin 100. Yılında Anıtkabir'de

22 Aralık 2023

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası Kuruluşunun 70. Yılına Kutluyor

30 Ocak 2024

BASIN BİLDİRİSİ:

Depremlerin Birinci Yılında Hatay'da Afet Koşulları Devam Etmektedir

5 Şubat 2024

BASIN AÇIKLAMASI:

6 Şubat Depremlerinin Birinci Yılında Afetlere Neden Olan Rant Odaklı Kentleşme Ve Dönüşüm Politikaları Sürdürülmektedir

6 Şubat 2024

BASIN AÇIKLAMASI:

Afet Risklerini Artıran Yatırım Ve Planlama Kararlarına Son Verilmeli, Güvensiz Ve Denetimsiz Maden Ocakları Kapatılmalıdır !

14 Şubat 2024

BASIN AÇIKLAMASI: **Mimar Sinan'ı Saygı İle Anıyoruz** **8 Nisan 2022**

Yüzyıla yaklaşan yaşamı boyunca tasarlayıp gerçekleştirdiği, her biri dünya mimarlığına esin kaynağı olan eşsiz yapıtlarıyla ülkemizin ve toplumumuzun kültür elçisi olan büyük usta Mimar Sinan'ı ölümünün 434. yılında saygıyla anıyoruz.

Mimarlar Odası olarak her yıl Sinan'ın ölüm yıldönümünü takip eden hafta boyunca tüm birimlerimizle birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde anma etkinlikleri düzenlenmektedir. Sinan'ın mimarlığının üstün evrensel değerinin, gerek bulunduğumuz coğrafyada gerekse çağdaş dünyada daha çok tanınması, eserlerinin ve yaklaşımının gelecek nesillere aktararak ilham kaynağı oluşturması için çalışmalar yürütmek Mimarlar Odası'nın ve mimarların toplumsal ve tarihsel sorumluluğudur.

Mimarlar Odası, 1988 yılından beri her iki yılda bir Mimar Sinan anısına Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri'ni düzenlemektedir. Sergi ve Ödül Programı kapsamında verilen en büyük ödül, tüm meslek hayatı boyunca verdiği eserleri ve mimarlığa geçen hizmetleri nedeniyle bir mimara veya ortak çalışan mimarlara verilen "Mimar Sinan Büyük Ödülü"dür. Geçtiğimiz dönemlerde Sedat Hakkı Eldem, Turgut Cansever, Şevki Vanlı, Doğan Tekeli - Sami Sisa, Abdurrahman Hancı, Nezih Eldem, Maruf Önal, Utarit İzgi, Behruz Çinici, Hamdi Şensoy, Ziya Tanalı, Mehmet Konuralp, Erkut Şahinbaş, Ersen Gürsel, Cengiz Bektaş, Şevki Pekin, Nişan Yaubyan'a "Mimar Sinan Büyük Ödülü"ü verilmiş, 2022 yılında ise ödüle **Sevinç Hadi** değer görülmüştür. 2008 yılından itibaren ise Sinan Ödüllü Mimarlar Programı başlığı altında, Sinan Ödülü alan değerli mimar/ların üretimlerini derlemek ve mimarlık kamuoyuna sunmak amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Mimar Sinan'ın eşsiz mirası olan yapılara sahip ülkemizde ve kentlerimizde; mimarlık, yapı sanatı ve kültürü ile şehircilik ve planlama adına ortaya konan büyük kentsel müdahaleleri ve rant odaklı gelişmeleri kaygıyla izliyoruz. Mimarlar Odası olarak; tarihsel ve kültürel varlıkların korunmasının devletin asli görevlerinden olduğunu hatırlatıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık kapsamında, mimari ve kültürel mirası tahrip eden politika ve uygulamalara karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi vurguluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN BİLDİRİSİ:

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 102. Kuruluş Yıldönümünde Bağımsız, Eşitlikçi Ve Özgürlükçü Cumhuriyet Mücadelesi Yükseltilmelidir

23 Nisan 2022

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde, egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu bir yönetim anlayışı ile kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşunun 102. Yıldönümünde; halkın iradesi olan yasama yetkisi gasp edilmekte ve işlevsizleştirilmektedir. Cumhuriyetin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik adımlar atılmaktadır.

Bütün siyasi yetkilerin bir kişide toplandığı rejim ile birlikte giderek ağırlaşan ekonomik, sosyal ve siyasal kriz koşullarında; eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmekte, hukukun evrensel ilkelerine ve demokrasiye aykırı kararlar alınmaktadır. Temel hak ve özgürlükler çiğnenmekte, erkler ayrılığı ilkesi yok sayılarak yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ortadan kaldırılmakta; çağdaşlaşma ve uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmaktadır.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız; ülkemizin, uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırıldığı bu dönemde; laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi; bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Mimarlar Odası olarak; tarihsel, bilimsel ve kültürel gelişimin durdurulamayacağı, çağdaşlaşma sürecinin geriye döndürülemeyeceği bilinci ve umuduyla, meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN BİLDİRİSİ:**TMMOB Mimarlar Odası 48. Olağan Genel Kurulu Yapıldı****25 Nisan 2022**

TMMOB Mimarlar Odası 48. Dönem Olağan Genel Kurulu, 14-15-16 Nisan 2022 tarihlerinde Ankara'da toplandı. Ülke gündeminin kente, mimarlığa, meslek örgütüne, meslektaşlara etkileri kapsamlı bir şekilde değerlendirilerek çözüm önerileri getirildi.

Giderek büyüyen ve boyutları belirsiz kriz koşullarında gerçekleştirilen ve üç gün süren toplantıda yapılan ortak değerlendirmelerde, gündemde yer alan kapsamlı sorunların üye ve örgüt birlikteliğine dayalı bir dayanışma anlayışı ile aşılabileceği özellikle vurgulanmıştır. Meslek Odamıza ve meslek alanımıza yönelik hukuka açıkça aykırı olan, anti-demokratik baskı ve müdahaleler Genel Kurul'da meslektaşlarımız tarafından dile getirilmiştir.

Genel Kurul tarafından alınan kararlar; delege ve üyelerimizin katkılarıyla hazırlanan ve oy birliğiyle kabul edilen sonuç bildirisi aşağıda sunulmuştur:

MİMARLAR ODASI 48. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRİSİ**16 Nisan 2022**

Tüm dünyada yaygınlaşıp derinleşmekte olan bunalım halini tanımlamak üzere giderek daha sık başvurulan "kriz" kavramı, içinden geçtiğimiz süreçte yalnızca görüneni betimliyor, bu sürecin dinamiklerini açıklamıyor. Çok boyutlu biçimde ele alınması gereken kriz halinin kendiliğinden ortaya çıkan bir durum olmayıp son otuz yılda neoliberalizm formuyla kendini muzaffer ilan eden kapitalist küreselleşmenin doğrudan sonucu olduğunu görmek gerek. Bu otuz yıllık dönemde dünyanın her yanında kent mekânının başat bir sermaye birikim aracı haline gelmiş olması, bugün birdenbire karşımıza çıkmış gibi görünen problemlerin önemli kısmının sebebidir. Gelir uçurumunun derinleştiği, gezegen ölçeğinde kentleşmenin hem ekolojik yıkıma hem de pandemilere yol açtığı neoliberal dönem, kendi çöküşüyle beraber bunalım koşullarını da derinleştirmekte. Yükselen toplumsal hareketler karşısında tırmanışa geçen sağ-otoriter popülizmler iki dünya savaşı arası dönemin faşizmlerini çağrıştırmakta, güvenlikçi iç ve dış politikalar, ölçeği giderek büyüyen savaşlar ve neredeyse 2. Dünya Savaşı koşullarında yaşananlara benzer mülteci hareketliliği bu çöküşün en açık göstergeleri olarak önümüzde durmaktadır.

Küresel ölçekte yaşanan bu süreçler çeşitli özgün boyutlarıyla ülkemizde de yaşanmakta. Özellikle Siyasal İslamcı bir iktidar eliyle sürdürülmüş olması, neoliberal kentleşme sürecine toplumsal açıdan yıkıcı, Cumhuriyet değerlerine karşı bir saldırı hüviyeti kazandırmıştır. Kentsel mekândan devşirilen rantın hem sermaye hem siyasal güç birikimi için araçsallaştırıldığı mevcut yapı üretim süreci, kullanıcılarını yabancılaştırmakta, ekolojik yıkımı hızlandırmaktadır. Neoliberal kentleşmenin tetiklediği kentsel gerilim ve yoksullaştırma dinamikleri iktidarın anti-demokratik karakteri ile buluşmuş ve bu çakışma tüm yurda dalga dalga yayılan ve bugün kriminalize edilmeye çalışılan Gezi Direnişine yol açmıştır. Bir müşterek olarak kentin, özgür yaşamın ve barış içinde bir arada yaşanan bir ülke özleminin somutlaştığı Gezi, ülkenin geleceğine dair umudu canlı tutuyor.

Cumhuriyetin ilk yüz yılını tamamladığı bu tarihsel kavşağı, sosyal, kurumsal ve ekonomik çöküşün sebebi olan otokratik rejimin ardından, ülkemizi, kentlerimizi ve meslek alanımızı ayağa kaldıracak bir kurucu moment olarak görmek gerekiyor. Kâr hırsını değil insanca yaşamı ve ekolojik bir aradığı önceleyen bir mekân üretim süreci tanımlamak hem mümkün hem de elzemdir. Mimarların sundukları emeğin karşılığını bulduğu, üretim ve bölüşüm mekanizmalarının kamu yararı ve sosyal adalet ilkeleriyle belirlendiği bir yapı üretim biçimini kurgulamak, yasal ve kurumsal çerçevesi için öneriler geliştirmek görevimizdir. Serbest mimarlık hizmeti üreten, ücretli çalışan, kamuda görev yapan, işsiz olan mimarların iş güvencesi ve mesleki saygınlık arayışları, meslek pratiğine dair yaşadıkları sorunlar, ancak böyle bir çerçevede, mesleki dayanışma ve diyalog ile çözüme kavuşturulabilir.

TMMOB Mimarlar Odası, bu görevi layıkıyla yerine getirecek tarihsel birikime, örgüt yapısına ve üye profiline sahip. Kuruluşundan bu yana kent ve meslek alanına dair sorunları, özgürlük, demokrasi ve barış talebini ısrarla sürdüren

toplumsal muhalefetin bir parçası kimliğiyle ele alan Odamız, bu sayede kamuoyu nezdinde de haklı bir saygı kazanmıştır. Buna karşılık, topluma dayatılan otokratik yapı, bilimsel-mesleki bilginin taşıyıcısı olan meslek odalarını kendisine düşman görmekte. Meslek örgütlerine ve seçilmişlere yönelik sindirme ve yok etme girişimleri karşısında Mimarlar Odası örgütlülüğü tüm birimleriyle omuz omuzadır. TMMOB Mimarlar Odası, merkez organları, şubeleri ve temsilcilikleriyle örgütsel dayanışma içinde, kültürü, demokratik duruşu, yürüttüğü toplumsal ve mesleki mücadeleler ile kazandığı deneyim ve oluşturduğu ortak bellek ile ülkenin geleceğini inşa etme sürecine destek verme kararlılığındadır.

48. Genel Kurulumuz, adil bir dünya, demokratik, laik bir ülke ve özgür bir yaşam özlemini, Cumhuriyetin yeni yüzyılında kent ve mimarlık hakkının gözetildiği nitelikli çevrelerde somutlaştırmak hedefine bağlılığını bir kez daha vurgulamakta, önümüzdeki zorlu dönemde Odamızın sürdüreceği mücadeleye inancını kamuoyu ile paylaşmaktadır.

TMMOB MİMARLAR ODASI 48. OLAĞAN GENEL KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: Saray Yargısı Bir Kez Daha Hukuku Katletti !

26 Nisan 2022

Gezi davasının karar duruşmasında TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Yüksek Mimar Mücella Yapıcı, Mimarlar Odası Avukatı Can Atalay ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi önceki başkanı Tayfun Kahraman hakkında 18'er yıl hapis cezası verilerek arkadaşlarımız tutuklandı. Kendisini hukukla bağlı görmeyen iki saray memuru tarafından verilen bu kararı asla kabul etmiyoruz.

Arkadaşlarımız Gezi Parkında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına meslek odalarının temsilcileri ve vekili olarak karşı çıkmışlardır. Anayasal haklarını kullanarak iktidarı yargı kararlarına, anayasaya ve yasalara uygun davranmaya davet ettikleri için hukuka aykırı delillerle, kurmaca iddianemelerle ve yargılama yapılmayan davalarla bu insanları mahkûm edemezsiniz.

Dava dosyası içeriğinde dinleme kayıtlarından başka delil bulunmadığı, yasak delil mahiyetinde bulunan kayıtların hükme esas alınamayacağı ve başkaca hiçbir somut kanıtın bulunmadığı karşı oy gerekçesinde belirtildiği gibi, ceza kararı haksız olduğu kadar hukuk devleti ilkesine ve yargı bağımsızlığına da ağır bir darbedir. Halkın vicdanında da hukuk dünyasında da hükümsüzdür.

Gezi'nin yarattığı umudu, Saray'dan talimatlı ve hukuksuz yargı kararları ile yok edemeyeceksiniz. Gezi'nin bütün değerlerini ve arkadaşlarımızı savunmaya devam edeceğiz.

Bizler inanıyoruz ki; bu ülkeye bir gün demokrasi gelecekse, gücünü Gezi'nin "eşitlikçi, özgürlükçü ve barışçıl" birlikteliğinden alacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle arkadaşlarımız serbest bırakılıncaya kadar "Adalet Nöbeti"nde olacağımızı değerli kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN AÇIKLAMASI: 1 Mayıs Emek Ve Dayanışma Günü'nü Kutluyoruz

01 Mayıs 2022

1 Mayıs tüm dünyada; insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak, eşitliğe dayalı, örgütlenme ve çalışma haklarına dair hiçbir ayırım, kısıtlama ve mahrumiyetin yaşanmadığı, adil ve elverişli çalışma koşullarına erişim için baskı ve haksızlıklara karşı mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanmaktadır.

Çalışma hayatının, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma ve köleleştirme süreçleriyle şekillendiği ülkemizde ise 1 Mayıs; temel insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı baskılara karşı mücadele ile özdeşleşmiştir.

Ekonomik, sosyal ve siyasal krizin etkileri ile giderek ağırlaşan ve güvenceden uzaklaşan çalışma koşullarında işsizlik, kayıt dışı istihdam ve sömürü giderek artmaktadır. İnşaat, madencilik ve tarım gibi emek-yoğun sektörlerde; kamu denetimini, işçi sağlığı ve iş güvenliğini yok sayan azami rant hırsı, üretim baskısı ve denetimsizlik nedeniyle iş cinayeti sayıları gün geçtikçe artmaktadır.

Cumhuriyet tarihinin en ağır iş cinayetleri olan Soma, Mecidiyeköy ve Ermenek felaketlerine sebep olan koşulların devam etmesine karşın; hizmet alımı, taşeronlaşma, üretim zorlaması, bilim ve teknolojiye aykırı işletme yöntemleri ve denetim yetersizliği sürdürülmektedir.

Tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan Covid 19 salgın koşullarında dahi iktidar; sermayeye yönelik kolaylaştırıcı uygulamaları yürürlüğe sokmuş, çalışanları güvencesiz ortamlarda çalışmaya zorlayarak üretimin ve ticaretin devamlılığını esas almıştır. Sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulmasına, çalışan, işsiz ve yoksul yurttaşların salgından korunmalarına yönelik önlem alınmamış; işten çıkarmaların yasaklandığı iddiasıyla çalışanların iş güvencelerini ve kıdem tazminatlarını ortadan kaldırarak yoksulluğa mahkûm eden, işverenleri ise yükümlülüklerinden kurtaran yasal düzenlemelerle kriz koşulları fırsata dönüştürülmüştür.

Son yirmi yıl içinde benimsenen finans ve sermaye odaklı yapılanma ve politikalar; emek sömürsüne ve insanlık onuruna yakışmayan çalışma koşullarına yol açmış, çalışma barışı yok olmuştur. Emekçilerin tüm özlük haklarını ve çalışma koşullarını güvence altına alması gereken hukuki ve kamusal denetim özel sektöre devredilmiş; örgütlenme ve grev hakları kısıtlanmış; taşeron işçi istihdamı kalıcı hale getirilmiş; kıdem, ihbar tazminatı ve iş güvencesi ortadan kaldırılmış; işçilerin kiralınmasın, yoksullaşmasının, işverenlerin iş cinayetlerinin sorumluluğundan kurtarılmasının önü açılmıştır. Nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine erişim engellenirken; niteliksiz, yetersiz ve eşit olmayan mesleki hizmet yasallaştırılmış, mesleki hak ve yetkiler kısıtlanmıştır.

Mimarlar Odası olarak; emekçileri güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılığa terk eden sermaye odaklı politikalara karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi vurguluyoruz. Hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı, insan onuruna yakışır çalışma koşullarının sağlandığı bir gelecek dileğiyle 1 Mayıs Emek, Mücadele ve Dayanışma Günü'nü kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN AÇIKLAMASI:**Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Mücadelesinin 103.Yıldönümünü Kutluyoruz****19 Mayıs 2022**

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde 19 Mayıs 1919'da Samsun'da egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu anlayışı ile başlatılan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş mücadelesinin 103.yılında; Cumhuriyetin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik adımlar atılmakta; ülkemiz, uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırılmaktadır.

Siyasi iktidarın görevde olduğu son yirmi yılda; kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturulan siyasi hegemonya aracılığıyla; kamu idari yapısı ile kamusal hizmet alanları yeniden yapılandırılmış, temel insan hak ve özgürlükleri kısıtlanmıştır. Halkın iradesi olan yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden alınmış; anayasa değiştirilerek fiilen kurulan "Otokratik Rejim" ile birlikte uygarlığımızın ulaştığı düzey, hukuk ve demokrasi normları bakımından kabul edilemez koşullar yaratılmıştır. Olağanüstü hal kalıcı hale getirilerek yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yoluyla; toplumsal yaşamımızı, yaşam değerlerimizi ve mesleki uygulama alanlarımızı derinden etkileyen değişiklikler yürürlüğe sokulmuştur. Yakın dönemde ise; kentlerimizde ve kırsal alanda yapılı ve doğal çevrede yaşanan tahribata, temel insan hak ve özgürlüklerine yapılan gerici müdahalelere karşı mücadele eden meslek örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına ve yükseköğretim kurumlarına ve toplumsal muhalefete uygulanan baskı ve şiddet uygulamaları yeni boyutlar kazanmıştır.

Toplumsal ilerlemenin ve gelişmenin öncüleri olmakla yükümlü olan üniversitelerin demokratik ve özgürlükçü yapılarına müdahale edilerek sosyal ve kültürel öğrenci etkinlikleri yasaklanmış; bu kurumlarda mesleki ve bilimsel çalışma yapan akademisyenler istifaya zorlama, görevden uzaklaştırma, ihraç ve gözaltı gibi yöntemlerle baskı altına alınmıştır. Gezi Parkı ile başlayan; eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen mücadele siyasi iktidar tarafından yeniden hedef alınmıştır. Hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde açılan davalarda evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde verilen beraat kararları bozulmuş; Gezi Parkında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıkan meslek odalarının temsilcileri hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

Kentler ve kırsal alanlar, doğal, tarihi ve kültürel miras; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte hızla, yıkımın ve plansız yatırımların şantiyesi haline gelmiştir. Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi olan mimarlık mirası; Atatürk Orman Çiftliği, Atatürk Havalimanı gibi çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin de yansıması olan yapılar yıkılarak yok edilmek istenmektedir.

Demokrasinin bütün kurumlarının işlevsizleştirildiği, hukukun göz ardı edildiği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığın ortadan kaldırıldığı, Cumhuriyet devrimleri ve değerli kazanımlarının, özgün mimarlık mirası ve bellek değerlerinin, uygarlık birikimlerimizle birlikte yok edildiği bu dönemde; uygar bir gelecek için laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesinin; bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesinin tarihsel sorumluluğumuz olduğunun bilincindeyiz.

Bu vesile ile kurulan "otokratik ve karanlık rejimin" sürdürülemeyeceğini; bütün kurum ve kurallarıyla işleyen tam ve eksiksiz "demokrasi ve adalet" taleplerimizin takipçisi olacağımızı; doğal ve kültürel değerlerimize sahip çıkmakta kararlı olduğumuzu; sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulması için çaba göstermeye devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz. Mimarlar Odası olarak; Cumhuriyet devriminin ve aydınlanma sürecinin durdurulamayacağı, tarihsel, bilimsel, kültürel gelişimin geriye döndürülemeyeceği bilinci ve umuduyla; meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın "19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı"nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN AÇIKLAMASI:**Uluslararası Mimarlar Birliği'nden Gezi İçin Dayanışma Ve Çağrı****31 Mayıs 2022**

Ülkemizde yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran merkezi-yerel yönetim politikalarına karşı en özgün kentsel muhalefet hareketi 2013 yılında yaşanmıştır.

Topçu Kışlası'nın yeniden inşasını da içeren Taksim Meydanı ve Gezi Parkı Projesi ile imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı Taksim Meydanının değerlerinin korunması için görevlendirilen meslek odalarının temsilcileri; hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde açılan davalarla suçlanmıştır. 2015 ve 2020 yıllarında iki kez beraat etmelerine karşın, 2021 yılında, verilen beraat kararları evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde bozulmuştur.

Anayasal haklarını kullanarak iktidarı yargı kararlarına, anayasaya ve yasalara uygun davranmaya davet ettikleri için TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Yüksek Mimar Mücella Yapıcı, Mimarlar Odası Avukatı Can Atalay ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi önceki başkanı Tayfun Kahraman, Gezi Direnişinin 9.yılında 18'er yıl hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

Kurucu üyesi olduğumuz Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA), Mimarlar Odası'nın bu süreçte yürüttüğü çalışmalara ve hukuka aykırı biçimde tutuklanan meslektaşlarımıza dayanışma ve destek mesajı paylaşmış; UIA Başkanı Jose Luois Cortes Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'a yazı göndermiştir.

UIA Başkanı Jose Luois Cortes mesajında; Mayıs ayında gerçekleştirilen Birlik Genel Kurulu'nda üye ülkelerce Mimarlar Odası ve tutuklu meslektaşlarımızla dayanışma kararı alındığını iletmıştır.

Birlik, Gezi Davasında verilen hapis cezaları ile ilgili kaygılarını ifade ederken; meslektaşlarımızın Taksim Gezi Parkı'nda inşaat ve yapılaşmaya karşı çıkarken mesleki sorumluluklarını yerine getirdiklerine vurgu yapmıştır.

Mesleki açıdan; kentlerdeki yeşil alanların korunmasının ve kamu yararının gözetilmesinin uluslararası bir meslek kuruluşu olan UIA için öncelikli ve önemli olduğu, sürdürülebilir ve yaşanabilir bir gelecek için nitelikli mimarlığın temel mesleki ilkeler arasında yer aldığı belirtilmiştir.

UIA Başkanı Jose Luis Cortes mektubunu, tutuklu meslektaşlarımızın durumlarına ilişkin olumlu çözüm üretilmesine yönelik çağrı ile sonlandırmıştır.

Uluslararası Mimarlar Birliği'ne üye 115'ten fazla ülkenin temsil edildiği UIA Genel Kurulu'nun ortak kararı ile iletilen; meslek kuruluşlarının toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerinin kamu yararının, nitelikli mesleki hizmetlerin ve yaşanabilir bir geleceğin güvencesi olduğunu vurgulayan çağrı dikkate alınmalıdır.

Mimarlar Odası olarak; doğal ve kültürel değerlerimize sahip çıkmakta kararlı olduğumuzu; sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulması için mücadeleye devam edeceğimizi; Gezi'nin bütün değerleri ve arkadaşlarımız için adalet, eşitlik ve özgürlük taleplerimizin takipçisi olacağımızı bir kez daha vurguluyoruz.

Değerli kamuoyuna saygı ile sunulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN BİLDİRİSİ

Dünya Çevre Günü Basın Bildirisi: Çevre Değerlerine Sahip Çıkma Çabalarımız Sürüyor, Sürece!

5 Haziran 2022

Ülkemizde özellikle son yirmi yıldır uygulanan çevre ve sağlıklı kentleşme karşıtı politikalar nedeniyle; kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyıları, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kışlaklar ile bütün yaşam değerlerimiz sermayenin yatırım ve rant alanı haline getirilmiştir.

Bu kapsamda tüm alanlarda yapılaşmanın önünü açan sermayeye yönelik kolaylaştırıcı uygulamaların yanı sıra, doğal ve yapılı çevre üzerinden sağlanacak gelirlerin artırılabilmesi için pek çok yasal düzenleme yapmış, koruma mevzuatında var olan güvenceler ortadan kaldırılarak çevre tahribatı sistemli ve kurumsal hale getirilmiştir.

Bilimsel araştırmaya dayanmadan planlanan ve yürürlüğe sokulan köprüler ve otoyollar, havaalanları, hidroelektrik santraller, maden sahaları gibi pek çok proje uygulamaya konmuştur. Mutlak yapı yasağı olan koruma alanları dahi aynı anlayışla yapılaşmaya açılmıştır. İlgili bilim insanları, Meslek Odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporlar göz ardı edilmektedir.

2016 yılında imzalanan Paris Anlaşması kapsamında iktidar, çevre sorunları ve iklim değişikliğine yönelik aldığı sorumluluklara aykırı çalışmalar yürütmekte; sözleşme imzalandıktan sonra doğa ve kültür katliamı artarak sürmektedir.

Bu dönemde Çevre Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Mesire Yerleri Yönetmeliği ve Kıyı Yönetmeliği'nde getirilen düzenlemelerle; kamusal denetim görevleri Çevre Ajansı gibi kurumlara devredilerek kıyıları ve sahillerde işletme hakkı sermayeye aktarılmaktadır. Ekoturizm adı altında düzenlenen çevre düzenli planlarıyla, orman ve tarım alanlarında yapılaşma artmakta, mesire yerlerinin nitelikleri değiştirilerek orman ekosistemleri turizm, maden ve enerji sektörünün yeni rant alanı haline getirilmektedir. Bununla da yetinilmeyip, yoğun yapılaşma nedeniyle kentlerin; yeşil alan, deprem toplanma alanı ve benzeri gereksinimlerinin karşılanması bakımından önemi artan hazine arazilerinin imara açılarak satılması gündemdedir.

Uygulanan bütün bu hatalı yatırım ve planlama kararları sonucunda, kentsel ve kırsal yerleşimler hem tahrip edilmekte hem de afet risklerine açık hale gelmektedir.

İktidarın ülke bütününde sürdürdüğü topyekûn yıkım sürecine karşı, çevre ve yaşam değerlerini savunan meslek odalarına, kent hareketlerine ve duyarlı yurttaşlara karşı baskılar artarak devam etmektedir. Bu anlayışla, Mimarlar Odası adına meslektaşımız Mücella Yapıcı ve Avukat Can Atalay ile Şehir Plancıları Odası adına Tayfun Kahraman'a; tarihi Taksim Meydanı'nı değerleri ile birlikte korumak için yürüttükleri bilimsel, hukuki ve demokratik çalışmalar nedeniyle, alınan bir siyasi kararla 18'er yıl hapis cezası verilmesinde sakınca görülmemiştir.

Dünya Çevre Günü nedeniyle;

Talimatlı yargı kararı ile özgürlükleri gasp edilen "Çevre Dostu" arkadaşlarımızın serbest bırakılması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Ülkemizin geleceğini ve toplumsal yaşamımızı tehdit eden çevre karşıtı yatırım ve plan kararlarının ivedilikle durdurulması; meslek odaları, üniversiteler ve kamu kurumları tarafından düzenlenen raporların dikkate alınmasını ve bilimsel şehircilik ilkelerine dayalı planlama kararlarının hayata geçirilmesini; sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkı için yükselen toplumsal duyarlılıkların dikkate alınmasını önemle anımsatıyoruz.

Mimarlar Odası olarak; tüm meslektaşlarımızın ve yurttaşlarımızın Dünya Çevre Günü'nü kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN AÇIKLAMASI:**Kıyı Yönetmeliğinde Rant Amaçlı Yapılan Değişiklikler İptal Edilmelidir !****10 Haziran 2022**

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 16 Nisan 2022 tarihinde "Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır. Bu düzenlemeyle, aynı yönetmelik yayımlandığı tarihten bugüne onuncu kez değiştirilmiş oldu. Yapılan düzenlemeyle; yararlanılmasında kamu yararının gözetilmesi öncelikli olan kıyılar ve sahil şeritlerinde yapılaşmanın önü açılmakta, planlama bütünlüğünü yok sayılarak kaçak yapılaşma teşvik edilmektedir.

Anayasa'nın 43. Maddesinde kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, kıyılardan, kıyıların kara yönünde devamı olan ve onu çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada kamu yararının gözetileceği ve koşullarının yasayla düzenleneceği hükmü devre dışı bırakılarak kıyılarla ilgili anayasal güvence ortadan kaldırılmaktadır.

Yönetmeliğe eklenen yeni bent, imar planı ile imar ve koruma mevzuatına aykırılık taşıyan kullanım ve yapılaşmaların bulunduğu kıyılarda, geniş bir imar affına olanak sağlamaktadır. Yapılan değişiklikle son günlerde kamuoyuna yansıyan ve basında da geniş yer verilen; Kıyı Kanununu açıkça ihlal eden turizm tesisi inşaatlarının meşru hale getirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3621 sayılı Kıyı Kanunu ile kıyıların doğal yapısını bozacak nitelikte Kanuna aykırı yapılan yapıların sorumluları hakkında cezai işlemler düzenlenmiştir. Getirilen değişiklikle, Kanunla güvence altına alınmış koşullar yönetmelikle değiştirilmekte, kıyı alanı özelliği taşıyıp taşımadığının tespiti "bilimsel/teknik rapor" alınmasına dayandırılarak Anayasanın ve Kanunun ilgili maddelerinin uygulanması olanaksız hale getirilmekte ve kıyılarda kaçak yapılaşmadan sorumlu olanların yargı önünde hesap vermeleri engellenmektedir.

Yönetmelik değişikliğiyle mevcut kıyı kenar çizgisine göre belirlenen koruma kullanma koşullarını güvenceye alarak işlev ve yapılaşma esasları tarif eden imar planları hükümlerini geçersiz kılacak nitelikte yeni düzenlemeler getirilerek, imar planlarının kıyılardaki plan kararlarını ve plan bütünlüğünü bozacak uygulamaların önü açılmaktadır.

Kıyı kenar çizgisinin tespitinde eşitlik ilkesi yok sayılarak kamu denetimi devre dışı bırakılmaktadır. Kıyı Kanunu ve ilgili Yönetmelik kapsamında kıyı kenar çizgisinin tespit, onama ve ilan süreci; kamu denetimine açık ve aleni olarak yürütülmektedir. Yapılan düzenleme ile kamu görevlilerinden oluşan komisyonun doğal sınırlara göre yaptığı bu tespitler kimler tarafından hazırlanacağı belli olmayan teknik raporlara göre değiştirilebilecektir.

Ayrıca; kıyı kenar çizgisinin yenilenmesi ve kıyılarda yapılaşma alanının genişlemesi durumunda, mevcut tesislerin oluşan yeni imar koşullarına uygun olarak yenilemelerinin önünü açmaktadır.

Sonuç olarak;

Kıyı Yönetmeliğinde yapılan değişiklik yapılaşma olanaklarının artırılarak özel mülkiyete devredilmesi amacı taşımaktadır. Böylelikle, kıyılarda telafisi güç veya olanaksız zararların doğması, kıyı alanlarının daralması, kıyılardan kamunun yararlanması olanağının ortadan kaldırılmasının sağlanacağını değerlendirmekteyiz.

Bu nedenlerle Anayasa, yasa ve yönetmelikle ortaya konan kıyıların korunması, eşit yararlanılması, kamuya açık ve kamu yararı taşınması ilkelerine aykırılık taşıyan Yönetmelik değişikliği düzenlemesinin iptali amacıyla dava açılmıştır.

Mimarlar Odası olarak; kıyıları yapılaşmaya açan tüm düzenlemelerin ve uygulamaların iptali gerektiğini bir kez daha vurguluyor ve kıyıların korunması amacıyla verdiğimiz mücadeleye devam edeceğimizi değerli kamuoyumuza saygı ile duyuruyoruz.

TMMOB**MİMARLAR ODASI****Merkez Yönetim Kurulu**

BASIN AÇIKLAMASI:**Kamu Yararına Aykırı Ve Çed Sürecini Yok Sayan “Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Geri Çekilmelidir!****13 Haziran 2022**

7 Haziran 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan “2/4487 Esas No.lu Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülme aşamasındadır. 19 Ocak 2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu'nun planlama, yerel yönetimlerin yetkileri ve ruhsat süreçleriyle ilgili var olan eksiklik ve yanlışlarının giderilmesi gerekirken; Kanun'un endüstri bölgelerinin kuruluşu ve ilanını, yatırım izni sürecini, teşvik tedbirlerini ve yönetici şirketin görev ve yetkilerini belirleyen hükümleri teklif edilen düzenlemelerle daha da sorunlu hale gelmektedir.

Getirilen düzenlemelerin; sanayicilere tahsis edilen alanların mülkiyetini alma hakkı getirerek kamulaştırılan alanların özelleştirilmesinin, ilan edilen endüstri bölgelerinin sınırlarının bilimsel süreçlerden uzak bir şekilde iki katına kadar genişletilmesinin ve ÇED süreci maddesini yok sayarak sağlıksız çevrelerin oluşumunun önünü açmakta olduğu görülmektedir.

Teklif ile; Endüstri Bölgeleri Koordinasyon Kurulu'nun teşkiline yönelik tüm hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır. Ayrıca, endüstri bölgelerinin sınırlarına ilişkin getirilen düzenlemeler ile; ilan edilen endüstri bölgelerine, mevcut alandan büyük olmaması kaydıyla ilave alan eklenmesinin önü açılmaktadır. Söz konusu ilave alanların hangi kriterlere göre belirleneceği ise tariflenmemektedir. Mevcut uygulamada, endüstri bölgelerinin kurulacağı yerleri Bakanlığın önerisi üzerine Endüstri Bölgeleri Koordinasyon Kurulu belirlerken; getirilecek değişiklik ile, endüstri bölgelerinin kurulmasına ve ilave alana Bakanlık karar verebilecektir. Bu durumda, herhangi bir bilimsel kurulun görüşü alınmaksızın merkezîyetçi politikalar çerçevesinde mevcut endüstri bölgelerinin sınırlarının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Endüstri bölgelerini “cazip hale” getirme gerekçesiyle, yerli ve yabancı yatırımcılara mülkiyet hakkı verilmekte, mülkiyet devrinden sonra ise yatırımcıların satış ve kiralama yapmaları düzenlenmektedir. Kamulaştırılan alanların yatırımcılara Bakanlıkça satılabilmesini ve yatırımcıların da satış ve kiralama yapabilmelerini düzenleyen bu maddenin kamu yararı yerine özel çıkarları amaçladığı ortadadır.

Özel endüstri bölgesi içerisinde başvuru sahibinin talep etmesi ve özel mülkiyete konu arazi maliklerinin sanayi yatırımı yapmayı taahhüt etmesi şartıyla, söz konusu özel mülkiyete konu arazinin “kamulaştırmadan kaynaklı bürokratik süreçlerden etkilenmemesi” gerekçesiyle, kamulaştırılmamaları ve sanayicilerin kendi mülkiyetlerinde özel endüstri bölgesi olanaklarıyla yatırım yapmaları hakkını düzenlemektedir. Bu düzenlemeyle, kimi şirketlere ayrıcalık sağlanması amaçlanmaktadır.

Tüm bu düzenlemeleri içeren Kanun teklifi; yapı üretim sürecinde yer alan tarafların, meslek odalarının, üniversitelerin ve kamu kurumlarının katılımı olmaksızın, görüş ve önerileri alınmaksızın hazırlanmıştır. Oysaki, yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası olarak; hukuka ve demokratik katılım ilkelerine aykırı biçimde katılımcı süreçlerden uzak olarak merkezîyetçi politikalarla hazırlanan, ÇED sürecini yok sayarak yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, endüstri bölgelerinin sınırlarının bilimsel değerlendirmelerden uzak bir şekilde genişletilmesine izin veren, kamulaştırılan alanların piyasalaştırılmasını ve özelleştirilmesini amaçlayan, dolayısıyla kamu ve doğal çevre yararını göz ardı eden düzenlemeleri içeren “Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin geri çekilmesi için çağrıda bulunuyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:**7410 Sayılı Torba Kanun İle Getirilen Kamu Ve Çevre Yararına Aykırı Düzenlemeler İptal Edilmelidir!****20 Haziran 2022**

23 Mayıs 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan "Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nca birtakım değişikliklerle birlikte düzenlenmiş, 10 Haziran 2022 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek kanunlaşmış ve 15 Haziran 2022 tarih ve 31867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7410 sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; 2872 sayılı Çevre Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun, 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun dahil olmak üzere pek çok Kanunda değişiklik getirmektedir. Bu değişikliklerin önemli bir bölümü, çevre ve kıyı alanlarının kamu denetiminden çıkarılarak yap-işlet-devret modeliyle özelleştirilmesini içermektedir.

"2872 sayılı Çevre Kanunu"na getirilen düzenlemelerle; Belediyelerin çevre kirliliğini önleyici tesisleri verilen süre içerisinde kurmamaları durumunda, bu tesisleri yapma yetkisi Bakanlığa devredilmektedir. "3996 sayılı Kanun" ve "7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile ilgili Kanun"da; Kıyı Kanunu kapsamındaki korunulan alanlarda çevre kirliliğini önleyici atık su, atık bertaraf ve atık geri kazanım tesisleri ile mapa ve şamandıraların yapımı, işletilmesi ve bakımının özel sektör eliyle gerçekleştirilmesi düzenlenmekte, bu faaliyetleri özel şirketler kurarak gerçekleştirme yetkisi ise Bakanlık tarafından Türkiye Çevre Ajansı'na verilmektedir. Ayrıca, Çevre Ajansı'na depozito düzenlemeleri yapabileme hakkı tanınmaktadır.

Kâr etme amacıyla faaliyet gösteren özel şirketlerin, kamusal hizmetleri toplum, doğa ve çevre yararını dikkate alarak yerine getirmesi beklenemez. Kamunun denetiminden çıkarılarak ticarileştirilen kıyılar, bilimsel yeterliliği olmayan özel şirketlerce yönetilmesi sonucu örneklerine sıkça rastladığımız şekilde ekosistemlerinin bozulmasıyla karşı karşıya kalacaktır. Anayasa'nın 43. Maddesine ve Kıyı Kanunu'na göre ise; kıyılar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır, kıyıların öncelikle kamu yararı gözetilerek korunması ve herkese eşit ve serbest olarak kullanılması esastır. Yapılan düzenlemeler açıkça, Anayasa ve Kıyı Kanunu'nun ilgili hükümlerine aykırıdır.

"4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun"da yapılan düzenlemeler; gerekçede belirtilen uygulamadaki sıkıntıları gidermek yerine, kâr amacıyla faaliyet gösteren firma sahiplerinin lehine değişiklikleri içermektedir. Oysaki mevcut sistem içerisinde proje ve uygulama denetçileri, yardımcı kontrol elemanları, şantiye şefleri ve laboratuvar denetçileri olmak üzere çok sayıda mimar ve mühendis bulunmaktadır. Sistem içerisindeki mimar ve mühendisler, düşük ücretlerle çalıştırılmaları, denetleme esnasında yanlış uygulamaları görmezden gelmeye zorlanmaları ve yanlış uygulamaların tek sorumlusuymuşçasına cezalandırılmaları gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Yapılan değişiklikler, sistemin sağlıklı işlemesine yönelik bir düzenleme içermemekte ve sayılan sorunları da çözümsüz bırakmaktadır.

"6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun"da yapılan değişiklikle; DSİ Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilen baraj, gölet ve diğer depolama tesislerinin daha önceden mühendislik hesaplarıyla belirlenen maksat oranları Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek, değiştirilebilecek veya kaldırılabilir. Yapılan değişiklikle birlikte öznel değerlendirme sonucunda; baraj veya göletten yararlanan yerel yönetimlerin ve özelleştirilmesi planlanan hidroelektrik tesislerinin maksat oranları bilimsel verilere dayandırılmaksızın artırılabilir, azaltılabilir veya sıfırlanabilir. Bu uygulama, kamu kaynaklarının özel şirketlere aktarılmasının önünü açmaktadır.

Yukarıdaki düzenlemeleri içeren Kanun ile, çevre ve kıyı alanları; kâr amaçlı özel şirketlerin küresel ve bölgesel ölçekteki kriz döneminde ekonomik sürdürülebilirliğinin sağlanması için ranta açılmaktadır.

Kanun; yapı üretim sürecinde yer alan tarafların, meslek odalarının, üniversitelerin ve kamu kurumlarının katılımı olmaksızın, görüş ve önerileri alınmaksızın hazırlanmıştır. Oysaki anayasamız; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için Devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Bu çerçevede yapılı ve doğal çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası olarak; merkezi politikalarla oluşturulan Kanunun, kıyı ve çevre alanlarını tehdit eden, yaşanabilir çevre hakkını engelleyen ve kamu yararına aykırı düzenlemelerinin iptali için çağrıda bulunuyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
Merkez Yönetim Kurulu

BASIN AÇIKLAMASI:**Akdeniz'de Yeni Yangın Felaketlerine Sebep Olan Politikalar Terk Edilmelidir!****23 Haziran 2022**

21 Haziran 2022 tarihinde Muğla İli Marmaris İlçesi Hisarönü Mahallesi Bördübet mevkiinde başlayan yangın henüz kontrol altına alınamamıştır. Bazı bölgelerde ulaşım olanaklarını da kısıtlayan ve yerleşim yerlerini tehdit eden yangınların sürdüğü bölgede tedbir amaçlı yerleşim yerleri tahliye edilmeye başlanmıştır.

Bölgede daha önce de yaşanan yangın felaketlerine sebep olan merkezi ve yerel yönetim politikaları, yaşanan acılara ve kayıplara rağmen sürdürülmektedir. 2021 Yılı Temmuz ayında Antalya Manavgat İlçesi'nde başlayan ardından Adana-Kozan, Antalya-Akseki, Mersin-Silifke, Manisa-Soma, Muğla-Marmaris-Köyceğiz-Bodrum-Fethiye-Milas ilçelerinde de çıkan ve günlerce kontrol altına alınamayan orman yangınlarının yıldönümünde bölgede afet risklerini azaltacak önlemlerin alınmadığı anlaşılmaktadır.

Doğal değerlerini yitirerek afetlere açık ve güvensiz hale gelen bölgede, yaz mevsimiyle birlikte yangın riski artmaktadır. Ormanlık alanların büyük bir kısmına karayoluyla ulaşım bulunmamasına ve havadan müdahaleye ihtiyaç duyulmasına karşın iktidar 2002 yılından bugüne kadar uçak alımı yapmamış; Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'nün envanterinde halen yangın söndürme uçağı ve helikopteri bulunmamaktadır.

2018 yılına kadar yangın söndürme operasyonlarında kullanılan Türk Hava Kurumu uçakları ise kapasite yetersizliği iddialarıyla devre dışı bırakılarak, bölge coğrafyasını bilen tecrübeli pilotların işine son verilmiş; yurtdışından uçak ve helikopter kiralanmış kamu kaynakları kullanılarak kamusal sorumluluklar özel sektöre devredilmiştir.

Meslek odaları, akademik kuruluşlar, bilim insanları ve ilgili tüm kesimler dikkate alınarak; afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimine dair politikalar oluşturulmalı; yaşanan felaketlere sebep olan rant odaklı politikalar terk edilmeli, çevre karşıtı yatırım ve plan kararları ivedilikle durdurulmalıdır.

Mimarlar Odası olarak; kamu adına afet risklerini azaltmak ve önlem almak, sağlıklı kentleşme ve çevre politikalarını hayata geçirmekle yükümlü olanların sorumluların bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri için mücadelemizi sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Karadeniz'de Afet Risklerini Artıran Hatalı Yatırım Ve Planlama Kararlarına Son Verilmelidir

29 Haziran 2022

Bartın, Düzce, Kastamonu, Karabük, Sinop, Zonguldak illerinde 27-28 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleşen yoğun yağışların ardından yaşanan sel felaketlerinde bazı bölgelerde yıkılan köprü ve yollar nedeniyle ulaşım kısıtlanırken, mahsur kalan yurttaşlar için kurtarma çalışmaları yapılmakta, kent merkezleri ve yerleşim yerleri tedbir amaçlı tahliye edilmektedir. Kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını, heyelan ve sel riskinin sürdüğü bölgede kaygı verici gelişmeler devam etmektedir.

Karadeniz Bölgesi'nde daha önce de 2012'de Samsun, 2015'te Artvin, 2019'da Trabzon ve Düzce, 2020'de Giresun'da yaşanan; son olarak 2021 yılı Ağustos ayında Kastamonu, Sinop ve Bartın'da resmi verilere göre 82 kişinin hayatını kaybettiği, onlarca yurttaşın kaybolduğu sel ve heyelan felaketlerinin yıldönümünde bölgede afet risklerini azaltacak önlemler alınmamış; sel kontrolü için hazırlanan projelere ilişkin ihaleler ödenek yetersizliği nedeniyle iptal edilmiş, sel-taşkın yaşanan alanlarda inşaat faaliyetleri kısıtlanmadığı gibi yeni yapıların yapımına izin verilmiştir.

Bölgede Sahil Yolu Projesi ile başlayan tahribat; nükleer santral, hidroelektrik santral (HES), termik santral inşaatları; dere yataklarının ıslahı, kaçak yapılaşma, deniz dolgu alanları oluşturulması, madencilik ve taş ocağı faaliyetleri ile giderek artmaktadır. Bu projeler ve kaçak yapılaşmalarla; doğal çevre tahribatı büyürken afet riski, kamu yatırımları yoluyla artırılmaktadır.

Akarsular üzerinde birbiri ardına hiçbir bilimsel araştırmaya dayanmadan teknik ilkelere aykırı biçimde uygulanan ıslah çalışmaları ile derelerin akış rejimi bozulmakta, akarsu yatakları kanallar içine alınıp düzleştirilerek akış hızı artırılmakta, yalnızca Doğu Karadeniz'de 271 HES projesi, binden fazla maden ve taşocağı sahası için ağaçlar kesilerek bölge heyelana açık hale getirilmekte, yeşil alanlarda ve dere yataklarında imar affı yoluyla kaçak yapılaşmaya izin verilerek yerleşim yerleri afetlere karşı savunmasız bırakılmaktadır.

Doğal değerlerini yitirerek afetlere açık ve güvensiz hale gelen kentsel ve kırsal yerleşim alanlarında; bölgede en fazla yağışın düştüğü sonbahar mevsimiyle birlikte önümüzdeki aylarda yaşanabilecek su baskını, sel ve heyelanlara karşı önlem alınmalıdır.

Meslek odaları, akademik kuruluşlar, bilim insanları ve ilgili tüm kesimler dikkate alınarak; afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimine dair politikalar oluşturulmalı; yaşanan felakete sebep olan rant odaklı politikalar terk edilmeli, çevre karşıtı yatırım ve plan kararları ivedilikle durdurulmalıdır.

Mimarlar Odası olarak kentlerimizin sağlıklı ve güvenli gelişimi için; afet risklerini arttıran merkezi ve yerel yönetim politikalarına karşı mücadelemizi sürdürmekte kararlı olduğumuzu ve bu konudaki deneyim, birikim ve bilgilerimizi afet baskısı altındaki kentlerimiz için toplum yararına kullanacağımızı değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Sivas Katliamının 29.Yılında Aydınlanma Karşıtı Saldırılar Devam Etmektedir

1 Temmuz 2022

2 Temmuz 1993'te Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında gerici saldırılarla yakılan Sivas Madımak Oteli'nde katledilen canlarımızı saygı ve özlemle anıyoruz.

Katliamın 29.yılında aydınlanma mücadelesini sürdürenlere karşı; temel insan haklarını, ifade ve inanç özgürlüklerini yok sayan saldırılar artarak devam etmektedir.

Sivas'ta kaybettiğimiz yazar, ozan ve düşünürlerimizin katlinden sorumluları koruyan; çağdaşlaşma ve uygarlaşma karşıtı anlayışı reddediyor, yaşanan katliamların unutturulamayacağını vurguluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Ormanlar yönetmelikle yapılaşmaya açılıyor!

1 Temmuz 2022

28 Mayıs 2022 tarih ve 31849 sayılı Resmi Gazete’de “Orman Parkları Yönetmeliği” yayınlanmış ve Mesire Yerleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Yönetmelikle, orman alanlarında koruma öncelikli politikaların artırılması yerine, çevre ve kıyı alanlarında olduğu gibi kâr amaçlı özel şirketlerin gelirini artıracak şekilde düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. Ormanlar, içerisinde yapılaşmayı artıran park alanlarına dönüştürülmektedir.

Yönetmelikte; orman alanlarında doğa yürüyüşü, kaya tırmanışı, kuş gözlem yeri, spor ve benzeri alternatif turizm faaliyetlerine imkân sağladığı belirtilen “ekoturizm rotası” tanımlanmaktadır. Ekoturizm faaliyetlerini desteklemek amacıyla bu rotaların, orman parkları ile birlikte planlanabileceği ve yönetilebileceği; içerisinde yapı ve tesislerin Orman Genel Müdürlüğü tarafından belirlenecek esaslara göre yapılacağı düzenlenmektedir. Bu düzenlemelerle, orman alanları ekoturizm rotalarıyla bölünmekte, orman alanlarında insan geçişi artırılmakta ve yapılaşmanın önü açılmaktadır. Orman alanlarının bu rotalarla parçalanması, orman ekosistemini tehdit etmektedir.

Getirilen düzenlemelerle, Mesire Yerleri Yönetmeliği’nde A, B, ve C tipi mesire yerleri ile şehir veya kent ormanı olarak adlandırılan D tipi mesire yerlerinin hiçbir işleme tabi tutulmaksızın “konaklamalı veya konaklamasız orman parkı” olarak adlandırılacağı düzenlenmektedir. Ayrıca, orman parkları sözleşme değişikliği ile konaklamalı hale getirilebilecek; çadır, lüks çadır ve karavan alanlarının yapılabileceği şekilde tekrar düzenlenebilecektir. Bu düzenlemeyle, “konaklamasız orman parkı” olarak tanımlanan alanlarda da sözleşme değişikliği ile yapılaşmayı artıran düzenlemelere izin verileceği anlaşılmaktadır.

Oysaki yürürlükten kaldırılan Mesire Yerleri Yönetmeliği’nde, A, B, C ve D tipi mesire yerleri belirlenmiştir. Konaklama imkânı yalnızca A tipi mesire yerlerinde, çadır, karavan ve kır evlerine izin verilecek şekilde düzenlenmişti. Diğer mesire yerlerinde, konaklamaya izin verilmemekte, yalnızca günübirlik kullanımlar için yapı ve tesisler yapılabilmekteydi. Orman Parkları Yönetmeliği’ndeki düzenlemelerle ise; tüm mesire yerleri ve kent ormanlarında, parkları işleten şirketlere kazanç sağlayacak yapılaşma faaliyetleri artırılmaktadır.

28 Temmuz 2021 tarihinde Turizmi Teşvik Kanunu’nda yapılan değişiklikle, orman alanlarının turizm şirketlerine tahsisi ve o alanlarda yapılacak yapı ve tesislerin planlanmasında Kültür ve Turizm Bakanlığı tek yetkili kılınmıştı. Şimdi de, yeni yönetmelikteki düzenlemelerle; orman parklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı’na tahsisi ve tahsise konu alanların sınır değişikliği yapılarak genişletilebileceği düzenlenmektedir.

Anayasa’nın 169. maddesine göre; ormanların korunması için Devlet gerekli tedbirleri alır, devlet ormanları devletçe yönetilir ve işletilir, ormanlar kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz, ormanlara zarar verecek hiçbir faaliyete izin verilemez. Ayrıca, orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı da Anayasa’da açıkça ifade edilmektedir.

Ancak son 20 yıllık süreçte, korunması gerekli orman alanlarının parçalanarak “kullanılan” alanlara dönüştürülmesine yönelik politika izlenmektedir. Orman alanlarının rekreasyonel kullanımlarının artırılması ve özel şirketlerce işletilmesine izin verilmesiyle, ormanlardan ekonomik rant sağlanmasının amaçlandığı ortadadır. Yürürlüğe giren Yönetmelik, bu amaca hizmet edecek düzenlemeleri içermektedir.

Anayasamız; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için Devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Yapılı ve doğal çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi ve düzenlenmesi; kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası olarak; orman alanlarında koruma güvencelerini artırmak yerine ekonomik kazanç elde etmeyi öncelikli sayan, bu alanlarda yapılaşmayı artıran ve ekosistemi tehdit eden düzenlemeler içeren yönetmeliğin iptali için çağrıda bulunuyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
Merkez Yönetim Kurulu

BASIN AÇIKLAMASI:**Kamu Varlıklarının Özelleştirme Kararları İle Ranta Açılması Kabul Edilemez !****8 Temmuz 2022**

19 Mayıs 2022 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 5591 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ülke genelinde 17 ilde 243 adet gayrimenkul özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Karar kapsamında; Maliye Hazinesi, Elektrik Üretim A.S. (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik İletim A.S. (TEİAŞ) ait taşınmazların özelleştirmeleri; satış, kira veya gelir ortaklığı gibi yöntemlerle 31 Aralık 2025 tarihine kadar tamamlanacaktır.

Çanakkale'den Diyarbakır'a 17 farklı ilde 243 taşınmazın özelleştirilmesi, nitelikleri ve imar durumları bakımından hukuka aykırıdır. Taşınmazlar arasında; kamu hizmetlerine ayrılmış alanlar, korunan alanlar, tarım arazileri, Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde bulunan alanlar ile doğal ve arkeolojik sit alanlarında bulunan alanlar bulunmaktadır.

Kamu taşınmaz varlıkları; gerek hukuki statüleri gerekse imar durumları ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmaksızın ve satış gerekçeleri olmaksızın özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

Anayasanın 47. ve 166.Maddeleri ile düzenlendiği üzere Devlet, ekonomik kalkınmayı sağlamak, ülke kaynaklarının verimli şekilde kullanılmasını planlamakla görevlidir. Ancak kamuya ait taşınmazlar gelir elde etmek için satılarak ülke kaynakları kamu yararına aykırı biçimde yok edilmektedir.

Ağaçlandırılacak alan, meydan, yeşil alan, park, kentsel hizmet alanı gibi kamu hizmetlerine ayrılmış olan taşınmazların satılarak özel mülkiyete devri İmar Kanunu hükümlerine aykırıdır.

Ekolojik öneme sahip, çevre tahribatına karşı duyarlı, biyolojik çeşitlilik açısından zengin, doğal ve kültürel kaynaklar olan korunan alanların ve Özel Çevre Koruma Bölgelerinin özelleştirilmesi; Türkiye'nin de imzaladığı Bern, Barselona ve Avrupa Peyzaj Sözleşmesi gibi uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Anayasa ve 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca; koruma alanlarında yer alan özel mülkiyetteki taşınmazların kamulaştırılması gerekirken, doğal ve arkeolojik sit alanlarında bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma güvencelerinden çıkarılarak özelleştirilmesi hukuka aykırıdır.

Özelleştirme kapsamına alınan tarım arazileri ise halen yoğun olarak örtü altı ve dikili tarım arazilerinin bulunduğu bölgede yer almaktadır. Tarım arazisi niteliğindeki kamu taşınmazlarının özelleştirilmesi, Anayasa ile düzenlenen; tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak tarımın yurt genelinde gelişmesini sağlamak, çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak görevlerine aykırıdır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı resmi verilerine göre; 1986-2022 yılları arasında 5915 kamu taşınmazı özelleştirme yoluyla satılmış veya devredilmiş, bu satışların 4322 tanesi 2002-2022 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu verilere 5591 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınan 243 taşınmaz daha eklenmiştir.

Siyasi iktidarın görevde olduğu son yirmi yılda; "kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların ekonomiye kazandırılması, yatırımlarda bürokrasinin azaltılması" bahanesiyle kamu taşınmazları ve hazine arazileri sermayeye tahsis edilmiş, kamuya ait olan özelleştirme gelirleri de kamusal ve hukuki denetimden bağımsız biçimde Varlık Fonunun kullanımına açılmıştır. Özelleştirme yoluyla sağlıktan eğitime, enerjiden ulaştırmaya kadar devletin güvencesindeki tüm kamusal hizmetler özel sermayeye teslim edilmiştir.

Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin; kentlerdeki yansıması olan ve geleceğin mirasını oluşturan yapılı çevre ile ülkenin tarih, kültür ve yaşam dokusunun temeli olan kamu varlıkları kamu yararı gözetilmeksizin sermaye sahiplerine devredilirken; sermaye ve menkul varlıkların kamu bütçesinin dışına çıkarılarak denetimsiz kullanımının önü açılmıştır.

Özelleştirme programına alınan taşınmazlar gelir getirici bir unsur olarak görülmektedir. Bu bağlamda taşınmazlar üzerinde imar planı değişiklikleri ile umumi hizmet alanları ve koruma alanları, rant odaklı kullanımlara dönüştürülmektedir. Alınan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kamu yararı sağlamak yerine kamu zararına neden olunmakta, telafisi güç ve olanaksız zararlar doğmaktadır.

Bu nedenlerle kamu yararının korunması, kamu kaynaklarından eşit yararlanılması, idari işlemlerin üstün kamu yararı amacı taşıması ilkelerine aykırılık taşıyan; 5591 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının iptali amacıyla dava açılmıştır.

Mimarlar Odası olarak;

Yaşam değerlerinin ve çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeterek politikalar çerçevesinde korunması ve kullanılması, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğu olduğunu önemle vurguluyoruz..

Tarihsel, kültürel, doğal değerlerin, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması Devletin Anayasal ve temel görevlerinden olduğunu hatırlatıyor; kamu kaynaklarını özel sermayeye aktaran ve yaşam değerlerinin yok edilmesine neden olacak düzenlemenin iptali için çağrıda bulunuyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: Darbe Ve Diktatörlük Süreçlerini Reddediyoruz

15 Temmuz 2022

15 Temmuz 2016 darbe girişimi ardından; 21 Temmuz 2016 tarihinde ülke genelinde OHAL (Olağanüstü Hal) ilan edilmiş, siyasi iktidar tarafından Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yasama yetkisi alınmıştır.

18 Temmuz 2018'e kadar 7 kez uzatılan sıkıyönetim koşullarında gerçekleştirilen 16 Nisan 2017 Anayasa değişikliğiyle fiilen kurulan "Otokratik Rejim" ile birlikte; hukuksuzluk ve kişiye özgü yönetim rejimi anayasal güvenceye kavuşturulmuş, Olağanüstü Hal kalıcı hale getirilmiştir.

İktidar, darbe girişimini fırsata dönüştürmüş; hukuka aykırı, demokrasi ve insan hak ve özgürlükleri karşıtı baskı ve şiddet uygulamaları yeni boyutlar kazanmıştır.

Yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yürürlüğe konmuş, toplumsal ve sosyo-kültürel yapıya dair düzenlemelerin yanı sıra; kamu kurumlarına, çalışanlarına, temel insan hak ve özgürlüklerine dair pek çok düzenlemeyle kamunun yeniden yapılandırıldığı süreç başlamıştır.

Kamu kurumları değiştirilmiş veya kapatılmış, çalışanları tasfiye edilmiş, yükseköğretim kurumlarının özerk yönetim yapılarında yer alan rektörlük seçimleri kaldırılmış, avukatların müvekkilliği ile görüşme hakları kısıtlanmış, seçime göreve gelen yerel yönetimler görevden uzaklaştırılarak yerlerine kayyum atanmış, basın-yayın organları ve sivil toplum kuruluşları kapatılmıştır.

Ülkemizin tamamında; kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar ve kışlaklar, askeri alanlar kamu yararı gözetilmeksizin sermaye sahiplerine devredilirken; Cumhuriyet mirası kurumlar ile mimarlık mirası yapı ve taşınmazları; simgesel, kültürel ve mimari değerleri yok sayılarak dönüştürülmeye, imara açılmaya ve yıkılmaya başlanmıştır.

Mimarlar Odası olarak; hukuksuz ve baskıcı, şiddete dayalı tüm uygulamaları reddediyoruz. Hiçbir gerekçenin; evrensel hukuk ilkelerinin yok sayılmasını meşru hale getiremeyeceği gibi; temel insan hak ve özgürlüklerinin gasp edilmesini makul gösteremeyeceğini vurguluyoruz.

Darbe girişiminin ardından toplumsal, kültürel ve kamusal tüm alanlarda yaşanan tahribatın geriye döndürülebilmesi için; laik, demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi, güçler ayrılığı ilkesi kapsamında yargı bağımsızlığının sağlanması, bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesinin tarihsel sorumluluğumuz olduğunun bilincindeyiz.

Bu vesile ile kurulan "otokratik ve karanlık rejimin" sürdürülemeyeceğini; bütün kurum ve kurallarıyla işleyen tam ve eksiksiz "demokrasi ve adalet" taleplerimizin takipçisi olacağımızı; doğal ve kültürel değerlerimize sahip çıkmakta kararlı olduğumuzu; sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulması için çaba göstermeye devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Sermaye Odaklı Dönüşüm Ve İmar Affı Uygulamaları Terk Edilmelidir****16 Ağustos 2022**

17 Ağustos 1999 tarihinde Kocaeli-Gölcük merkezli; büyüklüğü, etkilediği alanın genişliği, sebep olduğu kayıplarla ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük felaketlerden olan Marmara Depreminin ve ardından yaşanan 12 Kasım 1999 Düzce Depreminin üzerinden yirmi üç yıl geçmiştir.

Yirmi binin üzerinde can kaybının yaşandığı bu depremlerin ardından, 2011’de Van’da, 2019’da İstanbul’da, 2020’de Manisa, Elazığ, Van ve İzmir’de meydana gelen depremler ise; yıkım ve kayıplara sebep olan sermaye odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşanan acılara ve kayıplara rağmen sürdürüldüğünü göstermiştir.

Marmara Depremleri ile Van Depreminin ardından; mevcut yapılaşmanın güvenli hale getirilmesi; tehlike arz eden yapıların tespit edilerek yenilenmesi gerekçeleri ile 2012 yılında “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun” yürürlüğe konulmuştur. 2016 yılında ise; uygulamaların ülke genelinde kamu denetimi olmaksızın uygulanabilmesi için; kamu düzeni ve güvenliği, yapı ve altyapı hasarları, kaçak yapılar da dönüşüm gerekçelerine dâhil edilerek 6306 Sayılı Kanunun Bakanlar Kurulunca uygun görülen her alanda uygulamasının önu açılmıştır.

Aradan geçen sürede kentlerimiz afetlere karşı hazırlanmadığı gibi Bakanlık ve Toplu Konut İdaresi (TOKİ) eliyle; tüm kentsel ve kırsal alanlar imara açılarak doğal, kültürel ve tarihi değerler sermaye ve yatırım araçlarına dönüştürülmüş, olası bir afette kullanılması planlanan toplanma alanları yatırımcı ve sermaye sahiplerine tahsis edilerek, bu alanlarda iş merkezi, alışveriş merkezi, toplu konut ve stat yapılmasında bir sakınca görülmemiştir.

Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun yüzde 60’ının mimarlık ve mühendislik hizmeti almamış olmasına 10 milyonun üzerinde yapının sağlıksız ve afetlere karşı dayanıksız olmasına karşın; 2012 yılından bugüne kadar yalnızca 197 bin yapı 859 bin 114 bağımsız birim için riskli yapı tespiti yapılmış ve bunlardan 165 bin yapı 767 bin 349 bağımsız birim yıkılmıştır.

Kamu yararı yerine özel çıkarlar korunarak çoklu imar uygulamalarına izin verilmiş, sağlıklı ve güvenli yapı üretim süreçlerinin ön koşulu olan nitelikli mimarlık ve planlama hizmetleri engellenmiş, devletin kamu adına denetim sorumluluklarını yok sayan bir anlayışla yapı denetimi özel sektöre devredilmiştir.

Kısa sürede ve çok sayıda yapı üretilmesi baskısıyla; son yirmi yılda 2,7 milyar m2 alan için inşaat izni verilerek 2 milyon 144 bin 656 yapı ruhsatı düzenlenmiş; 13 milyon 348 bin 492 konut üretilmiştir.

1999 Marmara ve 2011 Van Depremlerinde daha önce çıkarılan imar afları kapsamındaki kaçak yapıların çoğunun yıkılmasına ve binlerce yurttaşın hayatını kaybetmesine rağmen; 2018 yılında “İmar Barışı” adı altında yeni bir imar affı yürürlüğe konulmuştur.

Afet riski altındaki alanlarda olup olmadıklarına, kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilip edildiklerine bakılmaksızın; 3 milyon 119 bin 947 kaçak ve imara aykırı yapı için 26 milyar 151 milyon 389 bin 263 TL yapı kayıt belge bedeli alınarak yurttaşlara riskli yapıları kullanma izni verilmiştir. Yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş, teknik olarak sağlık ve güvenlik koşulları belirsiz toplam 7 milyon 393 bin 413 bağımsız bölüme belge düzenlenmiştir.

İmar Affı ile kaçak yapılara yapı kayıt belgesi verilen illerin başında deprem riski altında olan İstanbul bulunurken; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, kaçak ve imara aykırı olduğu belgelenen bu yapıların depreme dayanıklılıklarının denetlenmediğini itiraf etmiş ve sorumluluğu yapı sahiplerine bırakmıştır.

Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü tarafından 2019 yılında hazırlanan İstanbul İli Olası Deprem Kayıp Tahminlerinin Güncellenmesi Projesi sonuçlarına göre; İstanbul bina stokunun

yalnızca %30'u 2000 yılı sonrası inşa edilmiştir. Olası bir depremde yaklaşık 194 bin binanın yıkılacağı veya oturulamayacak derecede hasar göreceği, 14 bin 150 can kaybının yaşanacağı tahmin edilmektedir.

Raporda, 47 bin kişinin ağır yaralanacağı veya hastane şartlarında tedavi görmesi gerekeceği ve 640 bin hane yani yaklaşık 2 milyon kişinin acil barınmaya ihtiyaç duyacağı öngörülmektedir. Ancak, sağlık hizmetleri ve acil barınma için kullanılacak eğitim, sağlık ve spor tesislerinin; %50 sinin depremin etkisinin şiddetli olacağı bölgelerde bulunduğu, deprem sırasında işlevlerini devam ettirmesi zorunlu olan bu binaların hasar göreceği ve yapısal güvenliklerini koruyamayacakları belirtilmektedir.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Salgın, afet ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; afet yönetimi hakkında geliştirilecek politikaların bilim insanlarını, meslek odalarını, akademik kuruluşları ve ilgili uzmanlıkları dikkate alarak oluşturulması zorunludur. Bugüne kadar pek çok yurttaşın hayatına mal olmuş ve olmaya devam eden, büyük yıkımlara ve kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları terk edilmelidir.

Mimarlar Odası olarak, afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, doğal afetlerin tahribata ve can kaybına yol açmasının temelinde yer alan bilimsel kentleşme ve mimarlık ilkelerine aykırı planlama ve kentleşme süreçleri karşısında mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

BÜYÜK ZAFERİN 100.YILINI KUTLUYORUZ

29 Ağustos 2022

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde; egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu anlayışı ile sürdürülen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde kazanılan Büyük Zaferin 100.Yıldönümünü; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin işlevsizleştirildiği, Cumhuriyet devimlerinin, hukukun ve demokratik kazanımların ortadan kaldırıldığı, uygarlaşma karşıtı, baskıcı ve otoriter rejim koşullarında karşılamaktayız.

Yapılı, doğal ve tarihi çevrede yaşanan tahribat; meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin özerk ve demokratik yapılarına müdahaleler; insan hak ve özgürlüklerine getirilen kısıtlamalar, baskı ve şiddet yükselmektedir. Sanata ve sanatçılara karşı itibarsızlaştırma kampanyaları yürütülmekte, akademisyenler ve meslek mensupları baskı altına alınmakta; tüm bu hukuksuz girişimler soruşturma, ihraç ve gözetim gibi yöntemlerle devam etmektedir.

Siyasi iktidar; Gezi Parkı ile başlayan ve eşitlik, demokrasi, insan onuruna yakışır bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen mücadeleyi yeniden hedef almıştır. Hukuksuz açılan davalarda verilen beraat kararları evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde bozulmuş; meslek odalarının temsilcileri hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi ve yansıması olan özgün mimarlık mirası; doğal, tarihi ve kültürel miras; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte yıkılarak yok edilmektedir.

Mimarlar Odası olarak; laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi, bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesinin tarihsel sorumluluğumuz olduğu bilinciyle; meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın "30 Ağustos Zafer Bayramı"nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Barış İçinde Yaşama Hakkının Sağlanması Tarihsel Bir Sorumluluktur

1 Eylül 2022

Milyonlarca insanın ölümüne ve sakat kalmasına, kentlerin ve yaşam çevrelerinin yerle bir olmasına neden olan II. Dünya Savaşı vahşetinin başladığı 1 Eylül 1939 tarihi, barış için yapılan mücadelelerin anısına her yıl 1 Eylül "Dünya Barış Günü" olarak kutlanmaktadır.

Toplumların maddi ve manevi varlıklarının, kültürlerinin tümünün sonu olabilecek savaşları önlemek ve bu değerleri korumak üzere, 1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile temel hak ve özgürlükler güvence altına alınmış; Devletler barış hakkını korumak ve bu hakkın uygulanmasını sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Buna göre; bütün insanlar özgürdür, saygınlık ve haklar bakımından eşittir. Barış içinde yaşam, hürriyet ve güvenlik her bireyin hakkıdır.

Ancak gelinen süreçte, ülkemiz, içinde bulunduğumuz bölge coğrafyası ve dünya 1 Eylül "Dünya Barış Günü"nü; küresel ölçekte etkili olan şiddet, savaş ve işgallerin uygulamaya konduğu koşullarda karşılamaktayız.

Uygarlıkların beşiği olan, ortak birikim ve zenginlikleri geleceğe taşıyan bölgemiz coğrafyasındaki Afganistan, Irak, Lübnan, Libya, Gazze ve Suriye ile bu yıl içerisinde Ukrayna'da yoğunlaşan işgal ve savaşlarla kayıplar yaşanmaya devam etmektedir. Ülkemizi ve bulunduğumuz coğrafyayı tehdit eden saldırılar; birçok insanın ölümüne, toplumların maddi ve manevi değerlerinin kaybına, kentlerin tarihsel ve doğal varlıklarının tahribatına yol açmaktadır.

Eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen ve toplumsal barışın yeniden inşası için tarihsel bir adım olan Gezi mücadelesi, 2013 yılında Gezi Parkı ile başlamış ancak yakın dönemde tekrar iktidarın hedefi haline gelmiştir. Gezi Davalarında yargının verdiği beraat kararları; devletin tepesinden verilen talimatlarla hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde bozularak davalar yeniden açılmıştır. Evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde; Gezi Parkında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıkan meslek odalarının temsilcileri hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

En temel insan haklarından olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede barış içinde yaşam hakkının sağlanması için şiddet politikalarının bir an önce terk edilmesi insani ve tarihsel bir sorumluk gereğidir.

Bu vesileyle Mimarlar Odası olarak, "yaşamın ve barışın" yanında açık tavır aldığımızı ve almaya devam edeceğimizi önemle vurguluyor; 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle, temel hak ve özgürlüklerin tanınmasını, kullanılmasını ve yararlanılmasını engelleyen hiçbir ayırım ve kısıtlamanın yaşanmayacağı bir gelecek dileğiyle, tüm sorumluları çatışma ve savaşların durdurulması için bir kez daha harekete geçmeye çağırıyoruz.

Değerli kamuoyuna saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: İktidarın Aldığı Hukuksuz Karar Ve Uygulamaları Reddediyoruz !

6 Eylül 2022

TMMOB Mimarlar Odası kurulduğu tarihten bu yana; kamu yararının gözetilmesi ve toplum hizmetinde mimarlık anlayışıyla tarihi ve doğal varlıkları tahrip eden, kültürel değerleri yozlaştıran ve hukuksal denetimi devre dışı bırakan, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini kararlı bir şekilde sürdürmektedir.

Buna karşın rant ve talan odaklı politikaların önünde engel olarak görülen bu mücadele ve meslek kuruluşları hedef alınmaktadır.

Gezi Davalarında yargının verdiği beraat kararlarının; devletin tepesinden verilen talimatlarla hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde bozulmasıyla yeniden başlayan süreçte Gezi Parkında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıkan meslek odalarının temsilcileri Yüksek Mimar Mücella Yapıcı, Mimarlar Odası Avukatı Can Atalay ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi önceki başkanı Tayfun Kahraman hapis cezası verilerek tutuklanmıştı.

Bu kez Oda Çalışma Programı çerçevesinde, kamu yararı ve meslek ilkeleri doğrultusunda çalışmalarını kararlılıkla yürüten; sağlıklı ve düzensiz kentleşmeye yol açacak plan ve uygulamalara karşı çıkan; kentli haklarını savunan Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Tezcan Karakuş Candan hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından hukuksuz biçimde soruşturma açılmıştır.

Danıştay 1. Dairesi tarafından soruşturma izninin iptal edilmesine karşın Danıştay kararını yok sayan İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 6 Eylül 2022 tarihinde aldığı hukuksuz kararla Tezcan Karakuş Candan'ın memuriyetten çıkarılmıştır.

Saray Rejiminin rant ve sermaye politikaları doğrultusunda gündeme gelen Atatürk Orman Çiftliği'nin, ODTÜ ormanının, Saraçoğlu Mahallesi'nin yapılaşmaya açılmasına karşı; sermayeye kazanç sağlayan TOGO Kulelerine karşı mücadele eden şube başkanımız; mesleki ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirdiği için cezalandırılmakta ve Meslek Odalarına gözdağı verilmektedir.

Mimarlar Odası olarak baskılara boyun eğmeyeceğimizi; mesleğimiz, kentlerimiz ve ülkemiz için onurlu yürüyüşümüzün yükselerek devam edeceğini vurguluyor; kamu görevi yürüten meslektaşlarımızın ve yöneticilerimizin; tutuklama, baskı, istifaya zorlama, görevden uzaklaştırma, ihraç gibi yöntemlerle yürütülen cezalandırma ve itibarsızlaştırılma kararlarını kınıyor ve reddediyoruz.

Bu vesile ile; her türlü hukuksuzluk ve hak gaspı karşısında, kamu ve toplum yararına çalışmalarımızı, demokrasi ve hukuk mücadelemizi sürdürmekte kararlı olduğumuzu bir kez daha değerli kamuoyumuza saygı ile duyuruyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ:

Dünya Mimarlık Günü Basın Bildirisi: Sağlıklı Yaşanabilir Kentler İçin Mimarlık !

3 Ekim 2022

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) tarafından Birleşmiş Milletler Habitat Günü ile paralel biçimde ilk kez 1985 yılında kutlanan Dünya Mimarlık Günü her yıl farklı bir tema kapsamında çeşitli etkinlikler ile mimarlığın, kentlerimizde ve yaşam alanlarımızdaki sorunların toplum gündemine getirilmesini, farkındalık oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Dünya Mimarlık Günü bu yıl, 3 Ekim 2022 tarihinde “Esenlik için Mimarlık” teması ile Uluslararası Mimarlar Birliği üyesi yüzden fazla ülkede bir milyondan fazla mimar tarafından kutlanacak. Mimarlar Odası olarak bu çerçevede, tüm Birimlerimiz ve yetmiş bini aşkın meslektaşımız ile Dünya Mimarlık Günü ile başlayan hafta ve Ekim ayı boyunca “Mimarlık Haftası Etkinlikleri” gerçekleştireceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının korunması; bilime ve şehircilik ilkelerine uygun planlama ve nitelikli mimarlık hizmetleriyle şekillenen yaşam alanlarının oluşturulması; yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ortak sorumluluğudur.

Tüm dünyada ve ülkemizde insanlığın; yapılı, doğal ve kültürel çevrenin geleceği; iklim değişikliği, çevre sorunları, savaş ve çatışma, sömürü, açlık, yoksulluk, eşitsizlik ve ayrımcılık gibi nedenlerle tehdit altındadır. Dünya genelinde sağlıksız kentleşme, çevre sorunları, afetler, savaşlar vb. nedenlerle yaşam alanları hızla yok olmakta, göç etmek zorunda kalanların sayısı hızla artmaktadır.

Tüm dünyada etkili olan Covid-19 salgınının ardından UIA Genel Kurulu; 2022 yılını “UIA Sağlık için Tasarım Yılı” olarak ilan etmiş ve tüm üye ülkeleri, mimarları ve meslek ortamını yapılı çevre üretiminde toplum sağlığını öncelik kabul etmeye, kamu yararını gözeterek tasarım anlayışından yararlanmaya çağırıştır.

Ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın hastalık ve afetlerin giderek arttığı; ekonomik krizle birlikte toplumsal ve siyasal kriz koşullarının ağırlaştığı süreçlerin etkileri en fazla, yoğun yapılaşma ve rant amacıyla planlanan yapılaşmaya öncelik verilen büyük kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiş; tasarımdan uygulamaya her yönüyle sermaye ve tüketim odaklı politikaların bileşeni haline gelen “planlama ve mimarlık” uygulamalarının toplumun sağlığı konusunda önemli tehditler oluşturduğunu ortaya koymuştur.

Mimarlar Odası olarak sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkının korunması konusundaki sorumluluğumuzu yerine getirmek üzere mesleki deneyim, birikim ve bilgimizi tüm yaşam alanlarımız ve toplumun esenliği için kullanmaya kararlı olduğumuzu vurguluyoruz.

Nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine toplumun tüm kesimlerinin erişiminin sağlandığı; ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda esenlik ve toplumsal refahın temin edildiği bir gelecek dileğiyle meslektaşlarımızın ve toplumumuzun Dünya Mimarlık Günü'nü kutluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Çevre Karşıtı Ve Rant Odaklı Toplu Konut Projeleri İle Barınma Sorunu Çözülemez !**

7 Ekim 2022

İktidar tarafından “Cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut hamlesini başlatıyoruz.” denilerek 2 Ağustos 2022 tarihinde duyurulan; detayları ve başvuru şartları 14 Eylül 2022 tarihinde bir törenle açıklanan “250 Bin Sosyal Konut Projesi” kapsamında 2023-2028 yılları arasında 81 ilde 500 bin konut ve 50 bin iş yerinin yapılacağı; ilk etapta 250 bin konut ve 10 bin iş yerinin 2 yılda bitirileceği iddia edilmektedir.

Düşük gelire sahip vatandaşların konuta erişiminin sağlanması; nitelikli, çevre dostu, enerji verimliliğine uygun yapıları çevre kaygısı ile başlatıldığı öne sürülen proje incelendiğinde; ülkemizdeki konut ve yapı stoku verileri ile ilgili bilimsel veri ve araştırmalara dayalı bir tespit yapılmadığı, afet risklerinin dikkate alınmadığı ve temel insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının öncelik olarak görülmediği anlaşılmaktadır.

“Sosyal Konut Projesi” olarak duyurulan projenin, “yaklaşık 900 milyar liralık yatırım değeri taşıdığı ve özel sektör yatırımları eliyle 2 trilyon liradan fazla ekonomik hareketlilik getirmesi beklendiği” “konut arzını artırmak yoluyla inşaat sektörünü canlandırmak” amacı taşıdığı bizzat Cumhurbaşkanı tarafından açıklanmıştır.

Ekonomik krizle birlikte, toplumsal ve sosyal alanlarda yaşanan krizin yaşam koşullarını giderek ağırlaştırdığı günümüzde; barınma ve konut sorununun, geçim sıkıntısı ve yükselen kira bedeli sorunlarının kısa sürede ve çok sayıda yapı/konut üretimi baskısıyla, inşaat ve yapı sektöründe sermayenin kentsel alanlara ve emlak rantına yönlendirilmesiyle çözülmesi hedeflenmektedir.

Türkiye’de son yirmi yılda 13 milyon 486 bin 509 konut üretilmiştir. TÜİK resmi verilerine göre 2013-2021 yılları arasında 6 milyon 684 bin 808 adet konut üretilmiş; bunlardan 5 milyon 055 bin 251 tanesi satılmıştır. 1 milyon 629 bin 557 yeni inşa edilmiş daire, konut stoku fazlası olarak boş durmakta ve bu sayı her geçen gün artmaktadır.

Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun yüzde 60’ının mimarlık ve mühendislik hizmeti almamış olmasına, 10 milyonun üzerinde yapının sağlıksız ve afetlere karşı dayanıksız olmasına karşın bu yapılarla ilgili planlı ve programlı bir çalışma yürütülmemektedir.

İstanbul’da bina stokunun yalnızca %30’u 2000 yılı sonrası inşa edilmiş olmasına, olası bir depremde yaklaşık 194 bin binanın yıkılacağı tahmin edilmesine karşın; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nca yürütülecek proje ile konut sorununun çözüleceğinin iddia edilmesi inandırıcı olmaktan çok uzaktır.

Projenin dar gelirli yurttaşların barınma sorununu çözmeye ve konuta erişimini sağlamaya yönelik değil, inşaat sektörünün, sermaye sahipleri ve gayrimenkul yatırımcıların taleplerinin karşılanmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Plan bütünlüğü göz ardı edilerek parsel ölçeğinde alınan parçacıl yerleşim kararlarıyla; meralar, yaylalar ve kırsal alanlar, tarım alanları, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar ve milli parklar yapılaşmaya açılmakta, bu alanlar yatırımın merkezi haline getirilerek yağmalanmaktadır.

Proje açıklanmadan önce; nesnel ve teknik bir gerekçeye dayanmadan, uzman görüşü ya da somut bilgi veya belge bulunmaksızın, 29 Temmuz 2022 tarihinde ÇED Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle toplu konut projeleri çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler listesinden çıkarılmış; ön inceleme ve değerlendirme alt eşikleri yükseltilerek çevre yağmasının önü açılmıştır.

Kent merkezlerindeki eski gecekondu bölgeleri ve sanayi alanları, sermayenin yeni yatırım alanları olarak önem kazanmış, kentsel dönüşüm uygulamalarıyla emlak rantının kaynağı olmuşlardır. Bu alanlarda yaşayanlar ise;

açıklanan projelerle kentin çeperlerine gitmeye zorlanarak toplumsal yaşamdan dışlanmakta, kent merkezinden uzakta temsil ve denetim yetkileri azalmakta, kent çeperlerindeki kırsal alanlarda yapılaşma baskısı artmaktadır.

Ayrıca, kamu hizmetlerinin halka en yakın yönetim kademeleri tarafından yerine getirilmesi ilkesi yok sayılarak, belediyelerin planlama yetkileri hukuken ve fiilen ellerinden alınarak Bakanlığa ve TOKİ'ye aktarılmaktadır.

Kent çeperlerindeki son yeşil alanlarda kentleşme ve yapılaşma baskısı artmakta; olası bir afette kullanılması planlanan toplanma alanları yatırımcı ve sermaye sahiplerine tahsis edilerek, bu alanlarda toplu konut yapılmasında bir sakınca görülmemektedir.

Özelleştirme kapsamına alınan kamu taşınmazları ve hazine arazileri elden çıkarılarak kamuya ait kaynaklar özel sermayeye teslim edilmektedir.

Satışa sunulacak konutların "yatay mimari esasıyla, zemin artı 3, zemin artı 4 veya zemin artı 5 olarak inşa edileceği", arsa alanlar içinse "mimari ve mühendislik desteği verileceği, belirlenen projeye uygun şekilde ve belirlenen sürede kendi evlerini yapabilecekleri" açıklanmıştır.

Mevcut koşullar ve olanaklar çerçevesinde yürütülen özgün tasarım ve planlama süreçleri, mesleki yetki, uzmanlık, bilgi, beceri ve yetkinlikler yok sayılmakta; mimarlık ve şehircilik bilimine müdahale edilerek, bu mesleklerde yer almayan kavramlar siyasi bir araç olarak kullanılmaktadır.

Proje eliyle, mimari tasarımın katkıları ve kullanıcıya dayalı çözüm önerileri yerine, mekânların kurgusuna dair çelişkili kısıtlılıklar getirilmekte; tariflenen mekânsal ölçülerin, hangi bilimsel verilere ve araştırmalara dayanarak belirlendiği anlaşılamamaktadır.

TOKİ tarafından yirmi yılda düşük gelirli yurttaşların konut ihtiyacının giderilmesine ve konuta erişime yönelik 1 milyon 170 bin konut üretildiği belirtilmektedir. Ancak TÜİK verilerine göre ev sahipliği oranı her geçen yıl düşmekte, kiracı oranı ise yükselmektedir. 2006 yılında nüfusun %60,9'u ev sahibi iken 2021 yılında bu oran %57,5 olmuş; %23,5 olan kiracı oranı ise %26,8'e yükselmiştir.

Proje ile ekonomik sıkıntı içinde yaşayan yurttaşlar yeniden borçlandırmaktadır. Nüfusun %13,8'i en az üç yıldır sürekli olarak yoksul; %27,2'si maddi yoksunluk çekmekte yani yurttaşların %41'i kira, konut kredisi veya faizli borç ödeyebilecek gelire erişememektedir. Konut alımı dışındaki sebeplerle borçlu olanların oranı ise %63,7'dir.

Aylık hane halkı geliri 16 bin liranın altında olanların başvurabileceği, ödemelerin asgari ücretle çalışanların ödeyebileceği bir tutar olacağı iddia edilen projede; başvuru ücreti ve peşinat ödemelerinin yanı sıra yirmi yıl boyunca ödenecek taksitlerde yılda iki kez memur maaş artış oranı dikkate alınarak artış yapılacaktır. Bu da yurttaşların kalan borç bakiyesinin ve aylık taksitlerinin sürekli değişeceği ve 2 bin 280 liradan başladığı iddia edilen taksitlerin; mevcut durumda konut kredisi veya borç ödeyemeyecek durumdaki düşük gelirli yurttaşlarca ödenemez rakamlara ulaşacağını göstermektedir.

Son olarak ise; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından "orta gelir grubu için sosyal konut projesi hazırlandığı, Ekim ayında açıklanacak projenin kampanyasına; Emlak Konut, Gayrimenkul Yatırımcıları Derneği, Türkiye Müteahhitler Birliği ve Anadolu'daki müteahhitlerin destek vereceği" duyurulmuştur.

İnşaat sektörünün, gayrimenkul yatırımcıları ve müteahhitlerin taleplerinin karşılanmasına yönelik toplu konut projelerinin kapsamı genişletilmekte; kentlerimiz sermaye sahipleri ve yatırımcıların rant alanı haline getirilmektedir.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, korunması ve kullanılması; kamu yönetiminin, merkezî ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek tüm proje ve uygulamaların bilimsel ilkeler ve gerçekler çerçevesinde, kamu ve toplum yararı gözetilerek oluşturulması; bilim insanlarının, yerel yönetimlerin, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

Mimarlar Odası olarak; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden; kentlerimizi her türlü afete karşı güvencesiz bırakan; büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikalarının yaşanarlardan ders alınarak terk edilmesi gerektiğini değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN BİLDİRİSİ:**Cumhuriyetin İkinci Yüzyılına Doğru Mimarlık Ve Kentleşme Buluşmaları “Biga Yarımadası’nda Mimarlık Ve Gelecek” Sonuç Bildirisi****13 Ekim 2022**

Kamu yararına ve toplum hizmetinde yürütülen çalışmalar kapsamında; Cumhuriyetin tehdit altında bulunan ve giderek yok olan doğal, tarihi, kültürel ve mimari mirasının korunması, yapılı çevrenin ve yaşam alanlarının kamu yararını gözeterek politikalar çerçevesinde bilime ve şehircilik ilkelerine uygun oluşturulması, nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerinin desteklenerek kentleşme süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla ülke genelinde planlanan etkinlikler dizisinin ilki Çanakkale’de 24 Eylül 2022 tarihinde, Cumhuriyetin İkinci Yüzyılına Doğru Mimarlık ve Kentleşme Buluşmaları “Biga Yarımadası’nda Mimarlık ve Gelecek” temasıyla düzenlenmiştir.

Yakın dönemde koruma politikalarında ve mevzuatta getirilen değişiklikler, Biga Yarımadasında eko turizm odaklı yatırım kararları ve çevre düzeni planları, doğal sit alanlarının derecelerinde getirilen düzenlemeler, maden ve enerji sektörü proje ve uygulamalarının bölgeye ve çevreye olan etkilerinin ve çözüm önerilerinin ele alındığı etkinlikte yapılan değerlendirmeler ışığında; bölgede doğal, kültürel ve tarihi varlıkları, koruma alanlarını, kentsel ve kırsal alanları metalaştırarak sermayeye tahsisin önünü açan ve kapsamlı sorunlara neden olan uygulama ve projeler hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla sonuç bildirgesi hazırlanmıştır.

BİGA YARIMADASI’NIN DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLERİ TEHDİT ALTINDA !

Kriz Koşullarında Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız dönemde; Cumhuriyet devriminin mimarlık, kentleşme ve diğer pek çok alandaki değerli kazanımları, genç Türkiye Cumhuriyeti’nin modernleşme sürecini yansıtan, özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri, uygarlık birikimlerimizle birlikte yok edilmektedir.

Ekonomik krizle birlikte, toplumsal, siyasal ve sosyal alanlarda yaşanan kriz, yaşam koşullarını giderek ağırlaştırmıştır. Bu koşullarda modernleşme ile “insanın yerleşim alanları için değil, yerleşim alanlarının insan için var olması” gerektiği anlayışı ile biçimlenen kentsel alanlar; sermaye ve finans odaklı yapılanma amacıyla sermaye üretim aracı olarak belirlenmiştir. Merkezi ve yerel yönetim politikalarında “kentsel rant” kamu yararının önüne geçmiştir.

Tüm doğal alanlarda yapılaşmanın önü açılmış; kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar ve kırsal alanlar haline getirilmiştir.

Madencilik faaliyetleri, termik ve hidroelektrik santral inşaatları, büyük altyapı projeleri nedeniyle yapılaşma baskısı altındaki tarım alanları giderek küçülürken; tarımsal üretim ve gıda güvenliği tehdit altındadır. Üretici yerine çokuluslu şirketler desteklenerek tarım arazisi niteliğindeki kamu taşınmazları özelleştirme kapsamına alınmakta ve sermayeye aktarılmaktadır.

Kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturulan siyasi hegemonya aracılığıyla temel insan hak ve özgürlükleri kısıtlanmış; eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talebini yükselten toplumsal muhalefete uygulanan baskı ve şiddet yeni boyutlar kazanmıştır.

Bu krizlerin etkileri en fazla, rant amacıyla planlanan ve yoğun yapılaşmaya öncelik verilen büyük kentlerimizde görülmektedir. Kriz koşulları fırsata çevrilmekte, kamuya ait tüm varlıklar, doğal ve kültürel değerler yatırım araçlarına dönüştürülerek sermaye sahiplerine aktarılmaktadır. Her yönüyle sermaye ve tüketim odaklı politikaların bileşeni haline gelen “planlama ve mimarlık” uygulamaları sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam ve barınma hakkının sağlanmasını neredeyse olanaksız hale getirmektedir.

Biga Yarımadası Yatırım Kararları, Kentleşme ve Planlama Politikaları

2011 yılında Kanun Hükmünde Kararnameler ve ardından 2872 Sayılı Çevre Kanunu, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu değiştirilerek çevre ve koruma politikalarında var olan güvenceler ortadan kaldırılarak yeni bir süreç başlamıştır. 15 Temmuz 2016 sonrası ise, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile tek merkezden “kamu yararı, bilimsel planlama ve hukuk” tamamen devre dışı bırakılarak kararlar alınmakta ve uygulamaya konmaktadır.

Yapılan yasal düzenlemelerle; planlama ve mimarlık hizmetleri dönüştürülmüş, kentleşme ve planlama alanı bütüncül anlayıştan yoksun bırakılarak, sermaye odaklı ve parçacıl hale getirilmiştir. Planlama ile ilgili kurumların birikim ve deneyimi yok edilmiştir. İller Bankası, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı gibi kurumlar işlevsizleştirilmiş, diğer bakanlık ve kurumlar plan yapma ve onama yetkileriyle donatılmıştır.

2015 yılında Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı yayımlanmış, yapılan itirazlar ve açılan dava sonucu plan yürürlükten kaldırılarak değişiklik yapılmış ve tekrar yayımlanmıştır.

2016 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan “Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi” sonucunda; Balıkesir ve Çanakkale İllerinde doğal sit alanlarının koruma statülerinde değişiklikler getirilmiştir. Bu bağlamda mutlak koruma statüsündeki alanları daraltarak yapılaşmaya açan, yerel toplumun yaşamının devamlılığı yerine turizm odaklı yatırımların önünü açan planlar açıklanmıştır.

2017 yılında “Balıkesir İli Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi” ile Ayvalık ve çevresinde doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi yoluyla koruma statüleri değiştirilmiş; mutlak korunacak alan olan kıyı alanları, Edremit Körfezi ve adalar yapılaşmaya açılmıştır.

Nükleer enerji üretimini sağlamak gerekçesiyle kıyı ve sahillere, askeri arazilere, yasak bölgelere ve zeytinlik sahalara tesis kurulmasının önündeki yasal engelleri kaldıran düzenlemeler gündeme getirilmiştir.

Zeytincilik Kanununda getirilmek istenen değişikliklerle ilgili teklifin, gelen tepkiler üzerine geri çekilmesinin ardından, bu kez 2022 yılında Maden Yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır. Elektrik üretimi için yürütülen madencilik faaliyetlerinin tapuda zeytinlik alanlara denk gelmesi durumunda, zeytin sahasının taşınmasına, sahada madencilik faaliyetleri yürütülmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine Bakanlıkça izin verilebileceği düzenlenmiştir. Açılan dava sonucunda düzenlemenin kamu yararı taşımadığı belirtilerek iptal edilmiştir.

Bilimsel araştırmaya ve verilere dayanmadan planlanan ve 2017 yılında yapımına başlanan Çanakkale Köprüsü ve Otoyolu; altyapı projesinin çevreye olan etkileri gözetilmeksizin, kamu özel ortaklığı modeliyle kamu kaynaklarıyla finanse edilmiş; sermaye sahiplerine ise hazine garantisi sağlanarak tamamlanmıştır. Köprü ve otoyol çevresindeki alanlar yatırım ve çekim merkezi haline getirilerek gayrimenkul yatırımcılarına satılmaya başlanmış; bölgedeki ormanlar, koruma alanları ve kıyıların kamusal niteliklerinin kaldırılması, yapılaşmaya açılması ve amaçları dışında kullanılabilmesi için hazırlıklar başlamıştır.

2019 yılında; Biga Yarımadası, Kaz Dağları ve çevresinde küresel yatırımcılar ve iktidar tarafından ortaklaşa yürütülen madencilik faaliyetlerinin yarattığı çevre ve orman tahribatı “Su ve Vicdan Nöbeti” ile yeniden gündeme gelmiştir. Bölgede cevher çıkarılması, işlenmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla yürütülecek madencilik faaliyetleri için Bakanlık tarafından verilen ÇED Olumlu raporları yargı kararlarıyla iptal edilmesine karşın yeni işletmeler için başvurular devam etmektedir.

2020 yılında imar, kıyı ve şehircilik mevzuatına, kamu yararına ve hukuka aykırı Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı onaylanmış ardından; 2021 yılında Çanakkale İlinde “Eko Turizm” amaçlı 1/5.000 ölçekli Nazım İmar ve 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planları onaylanmaya başlanmıştır.

Planlama sürecinde hazırlanan raporlar, uzmanlık alanıyla ilgili olmayan meslek mensuplarınca düzenlenmiş; süreç içerisinde uzman raporlarında yapılan tespitler ve değerlendirmeler, planlama ekibinde yer alan uzmanların görüşleri bile dikkate alınmadan plan kararları üretilmiş; bilimsel-nesnel ölçütler kullanılmaksızın, planlama alanı ve etkileşim alanı sınırları belirlenmiştir.

Eko Turizm Uygulamaları

Koruma mevzuatındaki değişiklikler yoluyla sit alanları tanımlarında getirilen düzenlemelerin ve plan kararlarının ardından, Biga Yarımadasında imar planlarında parsel bazlı değişiklikler hız kazanmıştır.

Tavuk Adası, Altınova ve Ayvacık'ta alınan yapılaşma kararları, Assos'ta arkeolojik sit alanına yapılan müdahaleler, ÇED Olumlu kararlarıyla genişletilen maden işletmeleri, otoyollar, köprüler, kömürlü termik santraller, tarım alanlarında ve zeytinliklerde madencilik faaliyetlerine ve yapılaşmaya izin veren yasal düzenlemelerin ardından son olarak eko-turizm adı altında plan değişiklikleri gündeme gelmiştir.

2022 yılı Mayıs ayında Balıkesir-Çanakkale 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzenli Planında "Eko-Turizm Alanları"na yönelik değişiklikler onaylanmış; "eko-turizm" adı altında orman ve tarım alanlarında yapılaşma artırıcı, mesire yerlerinin niteliklerini değiştirerek orman ekosistemlerini turizm, maden ve enerji sektörünün yeni rant alanı haline getiren kararlar alınmıştır.

Kırsal yerleşik alan sınırları dışında ve tarım alanı niteliğinde bulunan bu alanların planlanmasında; bilim insanlarının, meslek odalarının ve yerel yönetimlerin raporları göz ardı edilerek merkezi idare tarafından olumlu görüş verilmiştir.

Bakanlıkça; planda yer alan "turizm faaliyetleri için uygun alanların bilimsel yöntemlerle belirlenmesine ve çevreye olumsuz etki yapmayacak şekilde planlanması için gerekli çalışmalar yapılmasına" ilişkin hüküm kaldırılarak hiçbir bilimsel çalışma yapılmasına gerek bulunmadan koruma statüsündeki alanlarda eko-turizm adı altında butik oteller, konaklama tesisleri, turizm tesisleri, spor tesisleri, satış üniteleri gibi yapılaşmalara olanak tanınmıştır.

Plan değişiklikleri ile Biga Yarımadasında; kırsal yerleşim alanlarının dışındaki tarım alanlarının mülkiyeti hızlı biçimde el değiştirmekte ve yerel halk bölgeden uzaklaştırılmakta, ağırlıklı olarak ikinci konut amaçlı "toplu konut siteleri" ile bölgeye dışarıdan gelen yatırımcı ve işletmeciler eliyle sosyal doku bozulmakta, "ekoturizm imarlı proje alanı" reklamlarıyla ayrıcalıklı imar uygulamaları teşvik edilmekte, doğal alanların bütünselliği bozulmakta ve yapılaşma yoğunluğu artılmaktadır.

Söz konusu çevre düzeni ve bütünlük kısı planlarına karşı meslek odalarının açılan davalarda ise yargı kararlarını ortadan kaldırmak üzere değişiklikler yapılmakta; tarım ve orman alanlarında yapılaşmaya izin verilmesi nedeniyle alınan iptal kararlarının gerekçeleri ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması ve Büyükşehir Düzenlemeleri

Ülkemizde, merkezi idarenin yerel yönetimler üzerindeki "vesayet" ilişkisinin kaldırılmasının gerektiği koşullarda; 2010 ve 2016 sonrası yapılan hukuksuz düzenlemelerle idari vesayet ilişkisi hiyerarşik ilişkiye dönüştürülerek "iktidarın emrinde" yerel yönetimler anlayışı yürürlüğe konmuştur.

Aynı anlayışla Biga Yarımadası ve çevresinde, Saray merkezli "kent ve çevre suçu" niteliğindeki yatırım ve planlama kararları, yerel yönetimler ve toplumsal tepkiler yok sayılarak uygulamaya konmuştur.

Yerel yönetimlerde belediyelerin ölçek ve sınırlarının genişletilerek yönetim şekillerinin değiştirilmesine yönelik düzenlemeler eliyle büyük bölümü kentsel yerleşmelere uzak olan, bu yerleşimlerden farklı nitelikte, kırsal alanlara özgü sorunlar taşıyan alanlarda; tüzel kişiliği olan köy muhtarlıkları da kaldırılarak köyler mahalleye dönüşmüş; köylüler köy ortak mallarını ve meralarını kaybetmişlerdir.

Büyükşehir ilan edilen Balıkesir'de kent merkezinden uzakta yaşayanların temsil ve denetim yetkisi azalmış, belirsizleşen kır ve kent ayrımı nedeniyle doğal ve kırsal alanlar azalmış, kırsal alanlarda ve tarım alanlarında yapılaşma baskısı artmıştır.

Yerel yönetimler açısından farklı düzenlemelere tabi olan Balıkesir ve Çanakkale illerini kapsayacak şekilde merkezi idarece yapılan kıyı ve çevre düzeni planları, idari ve mülki yetki sorunlarını da beraberinde getirmekte, bölgede ihtiyaç duyulan kamusal hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

Mimarlar Odası olarak, bu tespit ve değerlendirmeler ışığında;

Yapılı ve doğal çevre tahribatının ve yaşam değerlerinin acımasızca tüketilmesinin olumsuz etkilerine ancak; Ülkemizin sahip olduğu doğal, çevresel değerlerin korunması ve uzun vadeli çevre politikaları oluşturularak bu değerlere tüm yurttaşlarca eşit erişilebilmesinin sağlanması yoluyla karşı koymanın mümkün olduğunu vurguluyoruz.

Bütün dünyada uygarlığın geleceği; çevre sorunları, savaş ve çatışma, sömürü, açlık, yoksulluk, eşitsizlik ve ayrımcılık gibi nedenlerle tehdit altındadır. Buna karşın gerekli önlemler alınmamaktadır. İklim değişikliği ve salgınlar gibi doğal eşiklerin aşıldığı koşulların sebep olduğu afetler nedeniyle ortaya çıkan varoluşsal tehditler karşısında, ülkemiz ve kentlerimiz savunmasız bırakılmaktadır.

Bu bağlamda; Saray tarafından merkezi ve otoriter yöntemlerle yürütülen "nitelikli mimarlık, sağlıklı kentleşme, insanlık ve çevre karşıtı" yatırım ve plan kararlarının ivedilikle durdurulması zorunludur.

Temel hak ve özgürlüklere dair hiçbir kısıtlama, ayrımcılık ve mahrumiyetin yaşanmadığı; sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının güvence altına alındığı, aydınlık ve uygar bir gelecek için;

bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesini yükseltmek, tarihi, kültürel ve doğal mirasını koruyarak gelecek nesillere aktarmak, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için çaba sarf etmek, uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşmasını sağlamak, yaşamın tüm alanlarında demokratik işleyişin ve hukukun üstünlüğünün sağlanması için çaba sarf etmek, katılımcı, bilimsel planlama süreçlerine bağlı olarak kararların hayata geçirilmesini esas almak, esenlikli kentler, özgür ve demokratik bir gelecek için yerelde işbirliği ve dayanışma ortamlarını desteklemek, toplumun, bütün kurum ve kurallarıyla işleyen tam ve eksiksiz demokrasi beklentisini özenle gözeterek laik, demokratik parlamenter sistemin etkinliğini artırmak; yaklaşan seçimlerde demokratik yerelleşme ve sağlıklı kentleşme anlayışını teşvik etmek, rant odaklı ve otoriter anlayışı teşhir etmek bütün kesimlerin ortak sorumluluğudur.

Bu tarihsel ve toplumsal sorumluluklar kapsamında bütün duyarlı ve ilgili kesimleri uygar bir gelecek için dayanışmaya çağırıyoruz...

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ:**Güvensiz Ve Denetimsiz Maden Ocaklarında Yaşanan İş Cinayetleri Kabul Edilemez !****15 Ekim 2022**

Bartın'ın Amasra İlçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi kömür ocağında 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen patlamada, şimdiye kadar 28 maden işçisi hayatını kaybetmiş, 11 işçi yaralanmış, onlarca işçiden ise henüz haber alınamamıştır. Patlamanın meydana geldiği saatlerde 87 işçinin olduğu açıklanan ocakta, daha sonra 110 işçinin çalıştığı paylaşılmış; AFAD tarafından patlamanın trafo kaynaklı olduğu bilgisi duyurulduktan sonra bu açıklama kaldırılarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından grizu patlaması olduğu açıklanmıştır.

Yaşanan büyük acı nedeniyle kaybettiğimiz maden emekçilerini saygıyla anıyor, ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyor, maden ocağında mahsur kalan emekçilerin bir an önce kurtarılmalarını ve yaralıların sağlığına kavuşmalarını diliyoruz.

Yaşanan facianın ardından Sayıştay'ın, 2017 ve 2019 yıllarında düzenlenen raporlarda; Bartın'daki maden ocağında -300 metre derinlikte üretim yapılan damarların tamamında gaz içeriklerinin yüksek olduğu, bu durumun grizu patlaması gibi ciddi kaza risklerinin artmasına neden olduğu, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yeterli olmadığı ve önlem alınması gerektiği konusunda uyarılarda bulunduğu ortaya çıkmıştır. 5 Ekim 2022 tarihinde ise yine Sayıştay denetçileri tarafından kazanın yaşandığı ocakta inceleme yapıldığı bilinmektedir.

2014 yılında Soma'da Cumhuriyet tarihinin en büyük maden faciasında 301; Ermenek'te 18 maden emekçisinin hayatını kaybetmesinin ardından geçen sekiz yılda yaşanan iş cinayetlerine neden olan koşullar devam etmektedir. Sermaye, kâr hırsı ve üretimin artırılması baskısıyla çalışanları sendikasızlaştırarak taşeronlaştırmakta iken; kamu adına denetim ve gözetim görevlerini özel sektöre devreden iktidar, yetersiz güvenlik önlemlerini göz ardı etmektedir.

Kazı ve kömür çıkarma faaliyetleri sırasında güvenlik sağlanması amacıyla yürütülmesi gereken sondaj çalışmaları bilime ve tekniğe uygun biçimde yapılmamakta; yürütüldüğü işletme sahalarında maden üretim faaliyetleri etkin biçimde denetlenmemektedir.

Emeğe dayalı çalışmanın yoğun olduğu ve ülkemizde iş cinayetlerinin en çok yaşandığı madencilik sektöründe; özelleştirme araçları olarak devreye sokulan hizmet alımı, taşeronlaşma, üretim zorlaması, bilim ve teknolojiye aykırı işletme yöntemleri ve denetim yetersizliği giderek ağırlaştırılmış bir biçimde sürdürülmektedir.

Devlet; çalışan sağlığı ve güvenliğini korumak, nitelikli, adil ve insan onuruna yakışır çalışma koşullarını sağlamak için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Çalışma yaşamına, işçi sağlığı ve güvenliğine yönelik düzenlemelerin, alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

Mimarlar Odası olarak; Soma'da, Ermenek'te ve son olarak Bartın'da kaybettiğimiz ve iş cinayetlerine kurban edilen bütün emekçilerimizi bir kez daha saygı ile anıyoruz. Bu vesile ile asli sorumluluklarını devrederek iş cinayetlerine neden olan sorumluların bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri için mücadelemizi sürdüreceğimizi bir kez daha değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Yeni Afetlere Neden Olacak 'İmar Affı' Girişiminden Vazgeçilmelidir****24 Ekim 2022**

1999 Marmara ve 2011 Van Depremlerinde yıllar boyunca çıkarılan kanunlarla affedilen kaçak yapıların çoğunun yıkılması ve binlerce yurttaşın hayatını kaybetmesine rağmen; Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilleri Genel Seçim sürecine girilen günlerde iktidar tarafından "İmar Barışı" adı altında yeni bir imar affı yürürlüğe sokulmuştur.

7143 Sayılı Torba Yasa; kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen bina ve tesisler dâhil olmak üzere, bütün kaçak yapıları yasal hale getirmek üzere 18 Mayıs 2018 tarihinde yayımlanmıştır. 30 Haziran 2018 tarihinde uygulamaya ilişkin "Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar" yayımlanmış; 31.12.2017 tarihinden önce yapılmış ruhsatsız veya ruhsat eklerine aykırı yapılarla ilgili başvuru tarihi 31 Ekim 2018, belge bedeli ödeme tarihi 31 Aralık 2018 olarak düzenlenmiştir.

Mart 2019 Yerel Seçimleri öncesinde ise; 257 ve 538 sayılı Cumhurbaşkanı Kararlarıyla; başvuru tarihi önce 31 Aralık 2018'e daha sonra ise 15 Haziran 2019'a kadar uzatılmıştır. Son olarak 1267 sayılı Kararla üçüncü kez uzatılan imar affı başvurularında ödemelerin süresi 30 Temmuz ve 30 Aralık 2019'a kadar esnetilmiştir.

Bugüne kadar; afete maruz kalabilecek bölgelerde veya dere yataklarında olup olmadıklarına; kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilip edilmediklerine bakılmaksızın; 3 milyon 119 bin 947 kaçak ve imara aykırı yapı için 26 milyar 151 milyon 389 bin 263 TL yapı kayıt belge bedeli alınarak yurttaşlara riskli yapıları kullanma izni verilmiştir. Yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş, teknik olarak sağlık ve güvenlik koşulları belirsiz toplam 7 milyon 393 bin 413 bağımsız bölüme belge düzenlenmiştir.

İmar Affı ile kaçak yapılara yapı kayıt belgesi verilen illerin başında deprem riski altında olan İstanbul bulunurken; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, kaçak ve imara aykırı olduğu belgelenen bu yapıların depreme dayanıklılıklarının denetlenmediğini itiraf etmiş ve sorumluluğu yapı sahiplerine bırakmıştır.

Ülkemizde şimdiye kadar çıkarılan tüm imar afları; mevcut iktidarların seçim dönemlerinde ekonomik gelir ve oy elde etmek amacı ile gündeme getirilmiştir. Yaklaşan Haziran 2023 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri sürecinde "imar affı" bir kez daha gündeme getirilmektedir.

11 Ekim 2022 tarihinde TBMM Başkanlığı'na "İmar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" sunulmuştur. Teklif ile "Başvurularda olağanüstü yoğunluk yaşanması; Yasanın uygulama şartlarının vatandaşlar tarafından tam olarak anlaşılabilmesi; başvuru şartları nedeniyle belgeleri iptal edilenler hakkında uygulanan idari ve para cezalarının iptal edilmesi"nin amaçlandığı belirtilmektedir.

Ancak İmar Kanununun Geçici 16.Maddesinde getirilen düzenleme incelendiğinde; yalnızca başvuru sürelerinin uzatılması ile yetinilmediği görülmekte; daha önce imar affı kapsamına alınan 31 Aralık 2017 tarihinden önce yapılmış İmar Kanununa ve ilgili mevzuata aykırı ve kaçak yapıların kapsamı genişletilerek 30 Temmuz 2022 tarihinden önce yapılmış tüm yapılara af getirilmektedir.

"Yurttaşların mağduriyeti" gerekçe gösterilerek gündeme getirilen "imar affı" ile kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen bina ve tesisler dâhil olmak üzere, bütün kaçak yapıların yasal hale getirilmesi söz konusudur.

Meslek Odaları, Sivil Toplum Kuruluşları ve yurttaşlar tarafından açılan hukuk davalarında yargı tarafından planları ve ruhsatları iptal edilen, ayrıcalıklı imar hakları verilerek her biri bir "kent ve çevre suçu" niteliğinde yükselen yapılar yasallaştırılmak istenmektedir.

Yeni "İmar Affı" ve denetimsiz yapılar ile toplumun sağlığını ve can güvenliğini tehlikeye atan kentsel gelişmelere yol açacak, doğa olaylarının afete dönüşerek pek çok insanın hayatını kaybetmesine neden olacak popülist uygulamalar yeniden ve sınırsız bir şekilde yürürlüğe sokulmaktadır. Oysa topraklarının tamamı depremsellik koşullarında olan Türkiye'de, deprem nedeniyle ortaya çıkan toplumsal ve ekonomik kayıplar, ciddi önlemler alınmasını gerektirmektedir.

Mimarlar Odası olarak; hukuka saygılı yurttaşları cezalandıran, halkın can güvenliğini tehlikeye atan, tarihsel ve doğal alanları tahrip eden ve kentlerimizi yaşanmaz hale getiren ve seçim sürecinde hukuk dışı uygulamaları yasal hale getirmeyi amaçlayan yeni imar affının geri çekilmesi gerektiğini ve sürecin takipçisi olacağımızı, kamuoyuna saygı ile duyururuz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 99.Yıldönümünü Kutluyoruz

28 Ekim 2022

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yaşadığımız toprakların işgalden kurtarılarak; egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu bir yönetim anlayışı ile kurulan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 99. Yıldönümünü kutluyoruz.

Mutlak siyasi gücün ve yetkinin denetimsiz olarak bir kişide toplandığı otokratik rejimle birlikte artan ekonomik, sosyal ve siyasal kriz koşullarında; eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmekte, hukukun evrensel ilkelerine ve demokrasiye aykırı kararlar alınmakta, bireysel temel hak ve özgürlükler çiğnenmekte, erkler ayrılığı ilkesi yok sayılarak yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ortadan kaldırılmakta, çağdaşlaşma ve uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmaktadır. Cumhuriyet devrimi ve değerli kazanımları, özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri yok edilmektedir.

Kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız süreçte; uygar bir gelecek için, eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer alanlardaki çağdaşlaşma sürecinin ilerletilmesi; bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilecek demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Bu nedenle son günlerde iktidar tarafından gündeme getirilen; Cumhuriyetin kurucu değerlerinin yaşatılmasının en önemli güvencelerinden olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının işlevsizleştirilmesine yönelik girişimlere karşı; meslek alanlarımıza ilişkin "hak ve örgütlenme" mücadelesinin yükseltilmesi gerektiğinin bilgi, birikimi ve bilinciyle hareket etmenin önemini bir kez daha vurgulamaktayız.

Mimarlar Odası olarak; Cumhuriyetin kuruluşunun 99.yılında bütün ilgili kesimleri Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ve laik, demokratik parlamenter sisteme sahip çıkmaya çağırıyor meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın "Cumhuriyet Bayramı"nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: Hukuka Aykırı Kıyı Yönetmeliği Değişikliği Yargı Tarafından Durduruldu!

31 Ekim 2022

Mimarlar Odası'nın açtığı davada, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı tarafından hazırlanarak 16 Nisan 2022 tarihinde yayımlanan ve yayımlandığı tarihten bugüne onuncu kez değiştirilen Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin yürütmesi yargı tarafından durdurulmuştur.

Yönetmelikle getirilen değişikliklerle;

Koruma kullanma koşullarını güvenceye alan, işlev ve yapılaşma esaslarını tarif eden imar planı hükümleri geçersiz kılınarak kıyılardaki plan kararları ve plan bütünlüğünü bozacak uygulamaların önü açılmış,

Kıyı kenar çizgisinin tespitinde kamu denetimi devre dışı bırakılmış; kıyı kenar çizgisinin kimler tarafından hazırlanacağı belli olmayan teknik raporlara göre değiştirilebilmesine olanak sağlanmış,

İmar planı ile imar ve koruma mevzuatına aykırılık taşıyan kullanım ve yapılaşmaların bulunduğu kıyılarda, geniş bir imar affı getirilerek; Kıyı Kanununu açıkça ihlal eden turizm tesisi inşaatları meşru hale getirilmiştir. Kıyıların doğal yapısını bozacak nitelikte, Kıyı Kanununa aykırı kaçak yapılaşmadan sorumlu olanların yargı önünde hesap vermeleri engellenmiştir.

Kamu yararına ve topluma açık kullanılması öncelikli olan kıyıların korunmasına yönelik düzenlemeler getirmek yerine yapılaşma olanaklarını artırarak özel mülkiyete devredilmesinin önünü açan değişikliklerin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle dava açılmıştı.

Danıştay 6. Dairesi 2022/4384 sayılı kararında; hukuka uygunluk bulunmadığı, uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğmasına yol açacağı gerekçeleriyle yönetmelik değişikliğinin yürütmesini durdurmuştur.

Kararda;

Düzenlemenin uygulanması durumunda, kıyıların daraltılması sonucu bu alanlarda yeni yapılaşmaların önünün açılacağı ve çevre tahribatına neden olacağı belirtilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yönetmeliğe eklenen düzenlemenin "kamu yararı ve hizmet gerekleri dikkate alınarak Yönetmeliğe eklendiği hususunun ortaya konulmadığı, aksine kuralın Kıyı Kanunu hükümlerine aykırı uygulamaları teşvik edebileceği, kıyıların korunmasına aykırı uygulamalara yol açabileceği, kıyıların daraltılması sonucunu doğurabileceği, bu durumun ise kıyılardan yararlanmada önceliği kamuya veren Anayasa ve Kanun hükümleriyle bağdaşmayacağı" vurgulanmıştır.

Mimarlar Odası olarak; bu vesileyle kıyıları yapılaşmaya açan tüm düzenlemelerin ve uygulamaların iptali gerektiğini bir kez daha önemle vurguluyoruz. Herkesin eşit ve serbest yararlanması gereken kıyıların taşıdığı değerlerle birlikte korunması amacıyla sürecin takipçisi olacağımızı, her türlü hukuki girişimlerde bulunmaya ve mücadeleye kararlılıkla devam edeceğimizi değerli kamuoyumuza saygı ile duyuruyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü Saygıyla Anıyoruz

9 Kasım 2022

Egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü bir yönetim anlayışı ile çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran; ülkemizin eğitim, kültür, sanat, sağlık, tarım, kentleşme ve diğer birçok alanda laik, demokratik bir uygarlık yolunda bilimin ve akılcılığın gereklerine bağlı gelişimini temel alan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ölümünün seksen dördüncü yılında saygıyla anıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:
İstanbul'da Yaşanan İnsanlık Dışı Saldırığı Kınıyoruz!

14 Kasım 2022

Acımız büyüktür! Saldırıda hayatını kaybeden yurttaşlarımızı saygı ile anıyor, ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyoruz. Yaralanan yurttaşlarımızın en kısa sürede iyileşmesini temenni ediyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: Düzce Depremi Yeni Afetlere Karşı Uyarı Niteliği Taşımaktadır

23 Kasım 2022

23 Kasım 2022 tarihinde Düzce İli Gölyaka İlçesinde Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü verilerine göre 6,0 büyüklüğünde meydana gelen deprem Marmara, Batı Karadeniz, Ege ve İç Anadolu bölgelerinin büyük bir bölümünde hissedilmiştir. İlk yapılan tespitlere göre depremde 2 yurttaşımızın ise yaşamını kaybettiği ve 50'den fazla yurttaşımızın çeşitli yaralanmalara maruz kaldığı anlaşılmaktadır.

Sebepten olduğu kayıplarla ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük felaketlerden olan 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi ve 12 Kasım 1999 Düzce Depremi'nin üzerinden geçen yirmi üç yılın ardından; Düzce'de yaşanan deprem yeni felaketler konusunda bir uyarı niteliği taşımaktadır.

Afetler ve acil durumlarda başarılı korunma süreçleri, müdahalede yer alan tüm sorumluların koordinasyonu ve işbirliği ile mümkündür. Tamamı deprem riski taşıyan ülkemizde sık aralıklarla büyük şiddette depremler yaşanmasına karşın; afetlere yönelik eğitim ve önlemlerin yetersizliği nedeniyle yurttaşlarımız yaşamlarını kaybetmeye devam etmektedirler.

Güvenli yapı ve yaşam çevreleri oluşturulması için; bilimsel bir planlamaya dayalı olarak afet risklerinin azaltılması ve yapı stokunun iyileştirilmesi için kamu yararı doğrultusunda ve çevre değerlerini gözetilen programlar ivedi olarak yürürlüğe sokulmalıdır.

Bu bağlamda kaçak ve kurlsız yapılaşmayı özendirilen, deprem ve afetlere karşı sorunlu yapılaşmaları yasallaştıran imar aflarından vazgeçilmeli; TBMM'ne sunulan İmar Affı Teklifi geri çekilmelidir.

Ülkemizde sıklıkla yaşanan depremlere ilişkin toplumsal ve yönetsel hafızanın korunarak gelecek kuşaklara aktarılması zorunludur. Salgın, afet ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; afet yönetimi hakkında geliştirilecek politikaların bilim insanlarını, meslek odalarını, akademik kuruluşları ve ilgili uzmanlıkları dikkate alınarak oluşturulması gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak, afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaralıların biran önce iyileşmesi ve yaraların sarılmasını diliyoruz. Sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, doğal afetlerin tahribata ve can kaybına yol açmasının temelinde yer alan bilimsel kentleşme ve mimarlık ilkelerine aykırı planlama ve kentleşme süreçleri karşısında mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Sulak Alanlarda Altyapı Projelerine Yargı Yürütmeyi Durdurma Kararı Verildi****14 Aralık 2022**

19 Mart 2021 tarihinde; "Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Bu değişiklikle; Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde daha önce sürdürülebilir koruma bölgesinde içme, kullanma ve sulama suyu projelerine ait baraj gölet, kanal, kanalet gibi zorunlu altyapı projelerine verilen izin "kamu yararı kararı bulunan zorunlu altyapı projeleri" ilave edilerek genişletilmiştir.

Ülkemizin de tarafı olduğu Ramsar Sözleşmesi, "Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme", uyarınca taraf ülkelerin; sulak alanların korumasını geliştireceği ve ülkelerindeki diğer sulak alanları mümkün olduğu kadar akıllıca kullanılmasını sağlayacak şekilde formüle edeceği ve uygulayacakları, sulak alanlarında tabiatı koruma alanları ayırarak sulak alanlarının ve su kuşlarının korunmasını geliştireceği ve yeterli inzibati tedbirleri alacağı, sulak alanlar ve bu sulak alanların bitki ve hayvan toplulukları hakkında araştırma yapılmasını, bilgi ve yayınların değişimini teşvik edeceği, uygun sulak alanların yönetimi yoluyla su kuşları popülasyonlarının artırılması için çaba gösterecekleri öngörülmektedir.

Sulak alanların doğal yapılarının ve ekolojik dengelerinin korunmasının esas olduğu, bu alanların kirletilemeyeceği, kurutulmayacağı ve doğal yapılarının değiştirilemeyeceği, ilgili kanunlarla da hüküm altına alınmıştır.

Ancak son yıllarda ülkemizde bütün korunan alanlarda olduğu gibi sulak alanlarda da koruma tedbirlerini almak bir yana bu alanları yapılaşmaya açmak üzere sürekli bir biçimde kuralların değiştirildiği ve esnetildiği görülmektedir.

Kamu yararı gözetilerek korunmasına yönelik düzenlemeler getirmek yerine; bu alanların ekolojik yapısının bozulmasına yol açan, gerek uluslararası sözleşmelere gerekse ilgili yasalardaki hükümlere aykırı değişikliklerin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Mimarlar Odası tarafından dava açılmıştır.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararıyla sulak alanlarda kapsamı belli olmayan ve zorunluluk hali ortaya konulmayan altyapı projelerinin gerçekleştirilmesine izin verilmesi hukuka uygun bulunmamış; kararla, yapılan değişikliklerin bir kısmının yürütmesi durdurulmuştur.

Alınan yargı kararının gerekçesinde;

"Sürdürülebilir kullanım bölgelerinde, Yönetmeliğin 22. Maddesinde yapılan değişiklikte, kamu yararı kararının, hangi kurum ya da merci tarafından alınacağı belirli olmadığı gibi zorunlu altyapı projeleri ifadesi ile neyin kastedildiği de açık değildir. Bahsi geçen "altyapı projeleri" ifadesi ile; alanda izin verilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve dolayısıyla alanın kullanımı için zorunlu olan ve aynı maddenin (d) bendinde sayılmayan altyapı projelerinin mi yoksa güzergahları zorunlu olarak bu bölgelerden geçecek daha büyük altyapı projelerinin mi kastedildiği anlaşılmadığı gibi bu faaliyetlere hangi ölçülerde izin verileceğine ilişkin açık bir düzenlemeye de yer verilmediği görülmektedir. Öte yandan, "zorunlu" ifadesi de muğlak olup gerçekleştirilecek altyapı projesinin ne gibi durumlarda zorunlu kabul edileceğine ilişkin de herhangi bir belirleme yapılmadığı görülmektedir.

Dava konusu düzenlemede yer alan "altyapı projeleri" ifadesinin neleri kapsadığının ve zorunluluk halinin ortaya konulmadığı hususları birlikte değerlendirildiğinde, düzenlemenin hukuki öngörülebilirlik ve belirlilik ilkesine aykırılık taşıdığı, takdir yetkisinin keyfi uygulamalara yol açabilecek şekilde kullanılmasına imkan sağlayacağı ve sürdürülebilir kullanım alanlarının ekolojik yapısının bozulmasına neden olacak uygulamalara yol açabileceği, bu durumun da koruma ilke ve esaslarıyla bağdaşmadığı, uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya imkânsız zararların doğmasına yol açacağı sonucuna varılmaktadır." denilmiştir.

Mimarlar Odası olarak; sulak alanların korunması için gerekli önlemleri almakla yükümlü kurumların, sulak alanları koruma önlemlerini ortadan kaldırarak, bu alanların ekosistemini bozacak ve bitki ve hayvan popülasyonlarına zarar verecek birtakım projelere izin veren düzenlemelerini ve uygulamalarını takip etmeye devam edeceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası 48.Dönem 1.Merkez Danışma Kurulu Toplandı

28 Aralık 2022

TMMOB Mimarlar Odası 48. Dönem 1.Merkez Danışma Kurulu, 23-24 Aralık 2022 tarihlerinde Ankara'da toplanarak; Ülke gündeminin kente, mimarlığa, meslek örgütüne, meslektaşlara etkileri kapsamlı bir şekilde değerlendirilerek çözüm önerileri geliştirilmiştir. Toplantıda yapılan ortak değerlendirmeler ışığında kamuoyuna bir bildiri yayınlanması benimsenmiştir.

MESLEK ALANINI VE ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜ YOK SAYAN POLİTİKALARA KARŞI DAYANIŞMA VE ÖRGÜTLENME ÇAĞRISI !

Kriz koşullarında, antidemokratik uygulamalar yoluyla, aydınlanma ve uygarlaşma karşıtı baskıcı rejim kurumsallaşmaktadır.

Parlamentar sistemin yetkilerine el konduğu ve demokrasinin bütün kurumlarının baskı altına alınarak işlevsizleştirildiği, yargı bağımsızlığının ortadan kaldırıldığı, mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı karanlık bir dönemden geçmekteyiz.

Anayasa değiştirilerek fiilen kurulan "Otokratik Rejim" ile birlikte olağanüstü hal kalıcı hale getirilmiş, kamusal ve hukuki denetimden muaf, kişiye özgü yönetim rejimi uygulamaları kurumsallaştırılmıştır.

İçinde bulunduğumuz süreçte; ekonomik, sosyal ve siyasal krizin etkileri giderek ağırlaşmakta, düşünce ve ifade, özgürlüğü, örgütlenme, sağlıklı bir çevrede yaşam hakkı gibi temel hak ve özgürlükler kısıtlanmakta, hukuksuzluk ve uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmaktadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerine getirilen kısıtlamalarla; kadınlara yönelik şiddet ve istismar meşrulaştırılmaktadır.

Tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan kriz koşulları, salgın ve afetler, çatışma ve şiddet ortamı, güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılık; iktidar tarafından temel insan hak ve özgürlüklerine yapılan gerici ve çağdışı müdahaleleri meşrulaştırma aracı haline getirilmiştir.

Hak ihlalleri, fiziksel, psikolojik ve cinsel istismar suçları yasal düzenlemelerle koruma altına alınmaya çalışılmaktadır. Kadınlara yönelik baskı ve şiddetin görünürlüğü sermaye odaklı ulaşım, kentleşme ve yapılaşma politikaları aracılığıyla gizlenmekte; kamusal alanlar ve toplumsal yaşam cinsiyet rolleriyle şekillendirilmektedir.

Merkezileşme odaklı politikalarla, yerel yönetimlerin özerk yapıları yok sayılarak, yerinden yönetim engellenmektedir.

Merkezi idarenin yerel yönetimler üzerindeki "vesayet" ilişkisinin kaldırılmasının gerektiği koşullarda; yerel yönetimleri iktidara ve merkeze bağımlı hale getiren düzenlemeler giderek artmaktadır. Yerelde yönetim biçimi merkezileşmekte; yönetim ve kamu hizmetlerinde yakınlık ilkesinden uzaklaşmaktadır.

Demokratik yönetim ve seçim kanunları yok sayılarak seçme ve seçilme hakkı Anayasaya aykırı biçimde kısıtlanmaktadır. Seçim sonucu göreve gelen yerel yönetimler; "demokrasi ve hukuk normlarına" aykırı bir şekilde baskı, istifaya zorlama, görevden uzaklaştırma ve ihraç gibi yöntemlerle engellenmekte, özerk yapıları yok sayılmaktadır.

Yönetim şekilleri değiştirilerek büyükşehirlerle dönüştürülen şehirlerimizde kent merkezinden uzakta yaşayanların temsil ve denetim yetkisi azalmış, belirsizleşen kırsal ve kent ayrımı nedeniyle doğal ve kırsal alanlar azalmış, kırsal alanlarda ve tarım alanlarında yapılaşma baskısı artmıştır. Merkezi idarece yürütülen kıyı ve çevreye yönelik

planlama süreçleri idari ve mülki yetki sorunlarını da beraberinde getirmekte, yerelde ihtiyaç duyulan kamusal hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

Yeni imar düzeninde sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkı yok sayılmakta; kentsel ve kırsal alanlarda rant kamu yararının önüne geçmektedir.

2002 yılından bugüne siyasi iktidar; kentlerimizin finans ve hizmet sektörüne yönelik yapıya kavuşması için tüketim ve büyüme odaklı yatırım projelerini uygulamaya sokmuş; kentsel ve kırsal alanları, tabiat varlıklarını, koruma alanlarını, ormanları, kıyıları, milli parkları, doğal sit alanlarını, meraları, yaylaları, kışlakları ve tüm çevreyi rant alanları olarak belirlemiştir.

Kamu yararı yerine özel çıkarlar korunarak çoklu imar uygulamalarına izin verilmiş, nitelikli mimarlık ve planlama hizmetleri engellenmiş, devletin kamu adına denetim sorumluluklarını yok sayan bir anlayışla yapı denetimi özel sektöre devredilmiştir.

Mesleki hak ve yetkiler, müelliflik ve telif hakları; bürokratik işlem ve engel olarak gösterilmiş; ilgili idarelerin kurumsal yapılarındaki eksiklikler ve denetimsiz imar uygulamaları nedeniyle yaşanan sorunların sorumlulukları meslek mensuplarına yüklenmiştir.

Nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşması ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesi engellenmektedir.

En temel hak olan sağlıklı bir çevrede yaşam ve barınma hakkı; her yönüyle sermaye ve tüketim odaklı politikaların bileşeni haline getirilen “planlama ve mimarlık” uygulamaları nedeniyle neredeyse olanaksız hale gelmiştir.

Kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen bina ve tesisler dâhil olmak üzere, yargı tarafından planları ve ruhsatları iptal edilen, ayrıcalıklı imar hakları verilerek her biri bir “kent ve çevre suçu” niteliğinde yükselen bütün kaçak yapıları yasallaştırmanın yanı sıra, yaklaşan seçim döneminde ekonomik gelir ve oy elde etmek amacıyla “İmar Barışı” adı altında “imar affı” yeniden gündeme getirilmiştir.

Yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş, teknik olarak sağlık ve güvenlik koşulları belirsiz yapılarda Yurttaşların can ve mal güvenliği tehlikeye atılmakta ve kaçak yapılaşma teşvik edilmektedir.

Mesleki uzmanlık alanları önemsizleştirilmekte, meslek kuruluşları baskı altına alınarak işlevsizleştirilmek istenmektedir.

Toplumsal gelişmenin öncüleri, demokrasinin asli kurumlarından olan meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin demokratik ve özgürlükçü yapılarına yönelik müdahaleler artmaktadır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Meslek Odaları, Türk Tabipleri Birliği ve bağlı Odaları, Türkiye Barolar Birliği ve bağlı Barolarla ilgili gündeme getirdiği düzenlemelerle iktidar; anayasaya ve tarafı olunan uluslararası sözleşmelere aykırı biçimde; kamu hizmetlerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yürütülmesini engellemeyi, meslek kuruluşlarının görev ve yetkilerini daha da kısıtlamayı, örgütlü yapılarını zayıflatarak görevlerini kamu ve toplum yararına yerine getirmelerinin olanaklarını tamamen ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Toplumsal yaşamımızı, yaşam değerlerimizi ve mesleki uygulama alanlarımızı derinden etkileyen baskıcı ve otoriter uygulamalar yeni boyutlar kazanmış; Gezi Parkı ile başlayan eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen mücadele ve toplumsal muhalefet; siyasi iktidar tarafından yeniden hedef alınmıştır.

Yargının verdiği beraat kararları; hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde bozularak davalar yeniden açılmış, evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde meslek odalarının temsilcileri hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

Oda Çalışma Programı çerçevesinde, kamu yararı ve meslek ilkeleri doğrultusunda çalışmalar yürüten; sağlıksız ve düzensiz kentleşmeye yol açacak plan ve uygulamalara karşı çıkan; kentli haklarını savunan Oda yöneticileri hakkında hukuksuz soruşturmalar açılmakta, kamu görevi yürüten meslektaşlarımız ve yöneticilerimiz; tutuklama, baskı, istifaya zorlama, görevden uzaklaştırma, ihraç gibi yöntemlerle itibarsızlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerinden olan eğitim ve öğrenim hakkına erişim engellenmektedir.

Eğitim kamusal, bilimsel ve laik değerlerden uzaklaştırılarak niteliksizleştirilmekte; kamu ve toplum yararını gözetmeyen, çağdaş ve bilimsel ilkelerden uzak piyasa odaklı bir ticaret alanına dönüştürülmektedir.

Mimarlık eğitimi çevresel bağlamından yalıtılmakta; asgari eğitim koşulları sağlanamayan, sayıları hızla artan mimarlık bölümlerinde mesleki yeterlilik, bilgi, beceri ve yetkinliklerin kazanılması olanaksız hale getirilmektedir.

Bedelsiz, nitelikli eğitim ve öğrenim hakkından herkesin eşit biçimde yararlanması engellenmekte; toplumsal gelişmenin sağlanması ile yükümlü olan yükseköğretim kurumlarının özgürlükçü ve demokratik yapıları, bilimsel özerklikleri ortadan kaldırılmaktadır.

Yaklaşan seçim sürecinde; baskı, eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmektedir.

Çalışma Dönemi içerisinde Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Seçimleri ile Yerel Yönetim Seçimleri; mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı "otokratik rejim" koşullarında gerçekleştirilecektir.

Ülkemizde; düşünce, ifade, haberleş-me, toplanma, çalışma, eğitim ve sağlıklı / güvenli bir çevrede yaşam gibi temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasına ve bunlardan yararlanılmasına her geçen gün yeni kısıtlamalar getirilmekte; toplumsal yapıda baskı, tehdit, eşitsizlik ve adaletsizlik giderek yükselmektedir.

Aydınlanma ve uygarlaşma karşıtı gerici uygulamalarla, Cumhuriyet devrimi ve kazanımları yok edilmek istenmektedir.

Otokratik rejimle birlikte artan ekonomik, sosyal ve siyasal kriz koşullarında; hukukun evrensel ilkelerine ve demokrasiye aykırı kararlar alınmakta, bireysel temel hak ve özgürlükler çiğnenmekte, erkler ayrılığı ilkesi yok sayılarak yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ortadan kaldırılmakta, çağdaşlaşma ve uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmaktadır. Cumhuriyet devrimi ve değerli kazanımları, özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri yok edilmektedir.

Mimarlar Odası olarak, bu tespit ve değerlendirmeler ışığında;

Temel hak ve özgürlüklere dair hiçbir kısıtlama, ayrımcılık ve mahrumiyetin yaşanmadığı; sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının güvence altına alındığı, aydınlık ve uygar bir gelecek için tarihsel ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında;

- eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer alanlardaki çağdaşlaşma sürecinin geliştirilmesi için bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesini yükseltmek;
- toplumun, bütün kurum ve kurallarıyla işleyen tam ve eksiksiz demokrasi beklentisini özenle gözeterek laik, demokratik parlamenter sistemin etkinliğini artırmak; halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yasama yetkisine sahip çıkmak,
- insan onuruna yakışır bir yaşamın dayanağı olan adaletin sağlanması için yaşamın tüm alanlarında demokratik işleyişin, yargı bağımsızlığının ve hukukun üstünlüğünün sağlanması için çaba sarf etmek,;

- sağlıklı ve güvenli bir çevrede, barış içinde yaşama hakkına sahip çıkmak; tarihsel, kültürel ve doğal değerleri koruyarak, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için mimarlığın, kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için çaba sarf etmek,
- mesleki hak ve yetkileri korumak ve geliştirmek, uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşmasını sağlamak,
- meslek mensuplarının yetkinliklerinin ve nitelikli hizmetlerin güvencesi olan meslek kuruluşlarının kamusal ve özerk yapılarını yok sayan politikalara karşı örgütlenme hakkına sahip çıkmak,

yaklaşan seçimlerde demokratik yerelleşme ve sağlıklı kentleşme anlayışını teşvik etmek, rant odaklı ve otoriter anlayışı teşhir etmek, üzere bütün duyarlı ve ilgili kesimleri uygar bir gelecek için örgütlenmeye ve dayanışmaya çağırıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

BASIN AÇIKLAMASI: Deprem Nedeniyle Yine Yıkıldık, Yine Acımız Büyük !

6 Şubat 2023

6 Şubat 2023 tarihinde AFAD verilerine göre Kahramanmaraş İli Pazarcık ilçesi merkezli 7.4 büyüklüğünde meydana gelen deprem Kahramanmaraş başta olmak üzere Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerini de kapsayan geniş bir alanda yıkıma neden olmuş Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerinin büyük bölümünde ve İran, Suriye, Irak gibi komşu ülkelerde de hissedilmiştir. Yapılan tespitlere göre ne yazık ki büyük can kayıplarımızın ve yıkımların olduğu anlaşılmaktadır.

Deprem nedeniyle kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygı ile anıyor, ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyoruz. Yaralı olarak kurtarılanların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını, can kaybının artmamasını diliyoruz.

Bölgede halen devam eden depremler, kentsel ve kırsal yapı stokunun aldığı orta ve ağır dereceli hasar ve kış şartları nedeniyle yaşamsal ihtiyaçların giderilebilmesi ve bölge halkının yaşamlarının güvence altına alınabilmesi için afet sonrası acil arama ve kurtarma çalışmalarının ve yardımların yanı sıra, hasarlı yapılaşmalarından kaynaklı risklerinin tespit ve değerlendirmesinin acilen yapılması gerekmektedir.

Kentsel ve kırsal alanlardaki mevcut yapılaşmaların güvenli hale getirilmesi ve öncelikle de tehlike arz eden yapılarının tespit edilerek yıkımı, mevcut yapı stokunun incelenmesi, hasar durumunun uzman meslek mensuplarınca raporlanması acil bir zorunluluktur. Yapılacak bu yapısal tespit ve değerlendirmeler, hasarlı yapıların yaratabileceği risklerin önüne geçilmesi ve azaltılması için mutlak bir gerekliliktir.

Mimarlar Odası olarak, kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet sonrası müdahale ve tespit çalışmalarına katkı ve yardımlarımızı sunmak amacıyla ivedi olarak çalışmalara başladığımızı değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Endüstriyel Tasarım Eğitiminin Yüz Yüze Yapılması Tercih Edilmelidir!

16 Şubat 2023

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde meydana gelen depremler; bölgedeki 10 ili kapsayan geniş bir alanda büyük can kayıpları ve yıkıma neden olmuştur. Bu felaketin üzüntüsünü derinden yaşıyor, ülkemize başsağlığı diliyoruz.

Depremler nedeniyle Yükseköğretim Kurulu (YÖK); 9 Şubat 2023 tarihinde üniversitelerde 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminin açılışının ikinci bir duyuruya kadar geçici olarak ertelendiğini, 11 Şubat 2023 tarihinde ise bahar döneminin uzaktan öğretim yoluyla tamamlanmasını uygun bulduğunu duyurmuştur. Bu kararda, tıp ve diş hekimliği gibi sağlık programları ile staj gibi hususlarda ayrıca değerlendirme yapılacağı belirtilmiştir.

Endüstriyel tasarım, tıp, diş hekimliği ve benzeri programlarda olduğu gibi uygulamalı bir meslektir. Bu nedenle, eğitimin yüz yüze planlanması ve yürütülmesi gerekir. Endüstriyel tasarım eğitimi, kullanıcının ihtiyaçlarına çözümler geliştiren yaratıcı süreçler ve uygulamalar içerir. İhtiyaçların sahada gözlemlenmesi, stüdyo ortamında fikir geliştirilmesi ve atölye ortamında yapılan fiziksel uygulamalar gibi bireysel veya ekip çalışmaları yüz yüze eğitimi gerektirir. Endüstriyel tasarım eğitiminin büyük bir kısmını oluşturan uygulamalı eğitimin, uzaktan eğitim yoluyla verilemeyeceği açıktır.

Pandemi döneminde öğrenciler iki yıl boyunca uygulamalı eğitimin gerektirdiği kazanımları sınırlı bir şekilde edinebilmişlerdir. Yine aynı öğrencilerin bir dönem daha uzaktan eğitim alması, onların mesleki ve sosyal kazanımlarını olumsuz yönde etkileyecektir. Endüstriyel tasarım eğitiminde geliştirilen projeler, deprem gibi afet dönemlerinde yaşanan sorunlara çözüm önerileri getirilmesine katkıda bulunabilir. Öte yandan, eğitimin uzaktan olması durumunda bu tür çalışmaları gerçekleştirmek mümkün olmayacaktır.

Uzaktan öğretim, özellikle depremden etkilenen öğrenciler için de eşitsizliğe neden olabilecek koşullar yaratacaktır. Depremzede öğrenciler buldukları bölgelerde veya aileleri ile geçici olarak kaldıkları yerlerde bilgisayar ve internet erişimi ve derslere katılabilecekleri sağlıklı bir ortam bulma açısından zorluklar yaşamaktadırlar. Benzer şekilde, atölyelere erişim imkanları olmayacağı için, endüstriyel tasarım eğitiminin gerektirdiği fiziksel model üretmek gibi uygulamaları yapmaları güçleşecektir.

Bu kapsamda, YÖK tarafından verilen uzaktan eğitim kararından vazgeçilmesi ve üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin bir an önce örgün eğitimlerine devam etmesinin sağlanması gerektiği, depremzedelerin ve barınma ihtiyacı olan öğrencilerin sorunlarının çözümü için yeni mağduriyetler yaratmayacak şekilde kamu kurumları, belediyeler, STK'larla birlikte planlama yapılması gerektiği yönündeki görüşlerimizi değerli kamuoyumuzun bilgisine saygıyla sunuyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlık Eğitimi Uygulanmalıdır, Uzaktan Yapılamaz!

16 Şubat 2023

6 Şubat 2023 tarihinde AFAD verilerine göre Kahramanmaraş İli Pazarcık ilçesi merkezli 7.7 büyüklüğünde ve Elbistan ilçesi merkezli 7.6 büyüklüğünde meydana gelen depremler; Kahramanmaraş başta olmak üzere Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerini de kapsayan geniş bir alanda büyük can kayıpları ve yıkıma neden olmuştur.

Depremler nedeniyle Yükseköğretim Kurulu (YÖK); 9 Şubat 2023 tarihinde üniversitelerde 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminin açılışının ikinci bir duyuruya kadar geçici olarak ertelendiğini duyurmuş, 11 Şubat 2023 tarihinde ise bahar döneminin uzaktan öğretim yoluyla tamamlanmasına karar verildiğini duyurmuştur. Bu kararda, tıp ve diş hekimliği gibi sağlık programları ile staj gibi hususlarda ayrıca değerlendirme yapılacağı belirtilmiştir.

Üniversitelerde uygulamaya konulan uzaktan eğitimde, pandemi döneminde de olduğu gibi, uzaktan eğitim birimlerinin görüşleri dikkate alınmadan ve uzaktan eğitim altyapısı geliştirilmeden öğretim elemanı ve öğrenci baş başa bırakılmıştır. Ayrıca, depremden etkilenen öğrencilerin uzaktan eğitime ulaşma ortamları ve iletişim altyapısı düşünülmemiş, daha da önemlisi ücretsiz altyapı hizmetleri sağlanmadan uzaktan eğitime geçildiği duyurulmuştur.

YÖK tarafından verilen karar mimarlık eğitimi kapsamında değerlendirildiğinde; teorik dersler, projeler, uygulamalar, atölyeler, stüdyolar, laboratuvarlar ve stajlardan oluşan mimarlık eğitiminin bütünlüğü ve özgünlüğünün dikkate alınmadığı görülmektedir.

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile, Türkiye’de mimarlık unvanıyla sanat ve meslek icra edecek kişilerin sahip olması gereken diploma ve belgeler sayılmıştır. 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca da, Türkiye’de mimarlık meslek mensuplarının mesleklerini icra edebilmeleri için Odaya kaydolmaları zorunludur. Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık Ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik’in Mesleklerle İlişkin Gerekli Koşullar Bölümünde; mimarlık eğitiminin, üniversitede tam gün üzerinden verilen asgari dört yıllık bir eğitimi kapsadığı düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeler ve mimarlık mesleğinin niteliği gereği; mimarlık mesleğini icra edecek olanların eğitimlerine fiilen ve düzenli bir şekilde devam etmeleri esastır. Mimarlık eğitiminin büyük bir kısmını oluşturan uygulamalı eğitimin, uzaktan eğitim yoluyla verilemeyeceği açıktır.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Deprem de dâhil olmak üzere afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve ilgili tüm kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir. Ülkemizde büyük yıkımlara ve kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikalarının önlenmesinin yolu, bilimsel ilkeler çerçevesinde ve ilgili mesleklerin niteliklerine uygun gerçekleştirilen eğitimden geçmektedir.

Bu kapsamda, YÖK tarafından verilen uzaktan eğitim kararından vazgeçilmesi ve üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin bir an önce örgün eğitimlerine devam etmesinin sağlanması gerektiğini; bilimsel ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gereken eğitim hakkının engellenmesine ilişkin tüm girişimlere karşı hukuki ve demokratik çabalarımızı sürdürmeye kararlı olduğumuzu vurguluyoruz.

Değerli kamuoyumuzun bilgisine saygıyla sunuyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit Ve Değerlendirme Raporu Yayımlandı

23 Şubat 2023

6 Şubat 2023 tarihinde Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü verilerine göre Sofalaca-Şehitkamil-Gaziantep'te 7.7 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiş; ardından Ekinözü-Kahramanmaraş merkezli 7.6 büyüklüğünde bir deprem daha yaşanmıştır. Depremler Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu İç Anadolu ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan geniş bir alanı etkilemiştir.

20 Şubat 2023 tarihinde ise Büyükçat-Samandağ-Hatay'da 6.4 büyüklüğünde bir deprem daha meydana gelmiştir. Sığ odaklı olan deprem Akdeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde hissedilmiş; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde yaşayan yaklaşık 14 milyon yurttaş depremden etkilenmiştir.

Resmi verilere göre bugüne kadar toplam 42.310 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaralıların iyileşmesini ve yaraların bir an önce sarılmasını diliyoruz.

Depremlerin olduğu ilk günden itibaren bölgede afet sonrası müdahale ve tespit, iyileştirme süreçleriyle ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmaların yanı sıra 11-16 Şubat 2023 tarihleri arasında, Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan heyet tarafından bölgede yerinde yapılan inceleme ve tespitler ışığında "Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit ve Değerlendirme Raporu" hazırlanmıştır.

Mimarlar Odası olarak, sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında; sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yaşam çevrelerinin oluşturulması amacıyla kamu ve toplum yararı doğrultusunda hazırlanan raporu değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

"Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit ve Değerlendirme Raporu" için
http://www.mo.org.tr/_docs/MO06022023DEPREMTESPIT.pdf

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Yaşanan Afetlerin Kaynağı Plansız Dönüşüm Ve Kentleşme Politikaları Terk Edilmelidir!****24 Şubat 2023**

6 Şubat 2023 tarihinde Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü verilerine göre Sofalaca-Şehitkamil-Gaziantep'te 7.7 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiş; ardından Ekinözü-Kahramanmaraş merkezli 7.6 büyüklüğünde, 20 Şubat 2023 tarihinde ise Büyükçat-Samandağ-Hatay'da 6.4 büyüklüğünde bir deprem daha yaşanmıştır.

Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu İç Anadolu ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan geniş bir alanda; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde yaşayan yaklaşık 14 milyon yurttaş depremlerden etkilenmiştir. Resmi verilere göre 21 Şubat 2023 itibarıyla toplam 42.310 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaralıların iyileşmesini ve yaraların bir an önce sarılmasını diliyoruz.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca 23 Şubat 2023 tarihinde yapılan açıklamaya göre; depremden etkilenen illerde 1 milyon 250 bin binada hasar tespit çalışmaları yapılmış 164 bin 321 bina yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olarak tespit edilmiştir. Ayrıca bölgede kalıcı konutların 1 yıl içinde tamamlanacağı; TOKİ eliyle 200bin konutun kentlerde 70bin konutun ise kırsal alanlarda inşa edileceği Cumhurbaşkanı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından "Cumhuriyet tarihinin en büyük afet konut yapım seferberliği" olarak paylaşılmıştır.

Afet sonrası müdahale, planlama ve iyileştirme süreçlerine ilişkin; 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nda "olağanüstü hal" ilanı ile 7269 sayılı "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'da "afete maruz bölge" ilanı ve alınacak önlemler düzenlenmiştir.

Siyasi iktidar; afet sonrası süreçte ihtiyaç duyulan organizasyonun ve kaynağın sağlanması için farklı hukuki düzenlemeler getiren bu düzenlemelerden; idarenin ve yürütmenin yetkilerini genişleten ve mülkiyet hakkına ilişkin yargı denetiminden muaf OHAL karamameleri ile düzenleme yapma yetkisi veren Olağanüstü Hal ilan ederek yürürlüğe sokmuştur.

8 Şubat 2023 – 6785 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kili, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 3 ay süreyle 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3. Maddesinin 1. Fıkrası kapsamında tabii afet nedeniyle Olağanüstü Hal ilan edilmiş; bu karar 9 Şubat 2023 tarihli TBMM Genel Kurul kararıyla onaylanmıştır.

Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı ve güvenli yaşam koşullarının oluşturulmasına, eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine yönelik yeterli önlem alınmamış; deprem sonrası müdahale ve süreç hakkında halk yeterince bilgilendirilmemiş, yürütülen bazı çalışmalar ve gerçek veriler gizlenerek bilgi kirliliği oluşturulmuştur.

Afet ve acil durum yönetimi ile sağlık kuruluşları ve kaynakların kullanımına yönelik sistemli bir planlama yapılmamıştır. Eşitsizlik ve farklılıklar giderilmeksizin uzaktan eğitime başlanarak eğitimin özgün nitelik ve koşulları yok sayılmış, öğrenme biçimleri kısıtlanmıştır.

Yaşanan depremler gerekçe gösterilerek; kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturduğu siyasi hegemonya aracılığıyla iktidar; afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmüştür.

Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak bölgedeki planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmaya başlanmış, kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal, kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine odaklanılmıştır.

24 Şubat 2023 Cuma günü ise; "6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla olağanüstü hal ilan edilen illerde yerleşme ve yapılaşma hususunda bazı tedbirlerin alınması" amacıyla "126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

Orman alanları ve meralar yapılaşmaya açılmaktadır.

Kararname ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na afetten etkilenenlerin geçici veya kesin iskân alanlarını resen belirleme yetkisi verilmiş; bu yetkiye 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki meralar ile 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamındaki orman alanları da dâhil edilmiştir. Bakanlık bu kapsamda belirlenecek alanları orman sınırları dışına çıkararak yapılaşmaya açabilecektir.

Planlama bütünlüğü yok sayılmakta; bilimsel şehircilik ilkelerine ve imar mevzuatına aykırı parçacıl ve parsel ölçekli uygulamaların önü açılmaktadır.

Kararnameye göre Bakanlıkça kesin iskân alanı olarak belirlenecek mevcut kentsel alanlarda ve köylerde, planlama ve imar uygulamaları onay süreçleri beklenmeksizin yalnızca jeolojik etüt raporu ve zemin etüt raporu doğrultusunda yine Bakanlıkça onaylanacak vaziyet planına ve düzenlenecek yapı ruhsatına göre uygulama yapılacaktır. Bu uygulamalar İmar mevzuatında yer alan duyuru, ilan ve itiraz süreçlerinden muaf tutulacak; mülkiyet ve imar hakları başka alanlara aktarılabilir.

İlgili kanunlar kapsamında düzenlenen izin, sözleşme, ruhsat ve tahsisler iptal edilerek koruma alanları ve yerleşime uygun olmayan alanlar yapılaşmaya açılmaktadır.

Bakanlıkça belirlenen geçici veya kesin iskân alanlarında 4342 Mera Kanunu, 6831 Orman Kanunu kapsamında verilen izinler; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri, orman parkları ve taşınmazlara ilişkin kiralama sözleşmeleri, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında verilen tahsis alanları, 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamındaki maden ruhsatları resen iptal edilmiş sayılacaktır.

Kamuya ait taşınmazlar devredilirken, özel mülkler kamulaştırılacaktır.

Depremden etkilenen illerde geçici ve kesin iskân alanlarında kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile özel mülkiyete tabi bütün taşınmazlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ilgisine göre devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilecektir.

Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkisi verilmektedir.

Kararname ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na; altyapı, üstyapı dâhil her türlü inşaat yapmaya veya yaptırmaya, arsa paylarını belirlemeye, cins değişikliği yapmaya, kat ittifakı, kat mülkiyeti kurmaya; ayrıca bu yetkiyi TOKİ'ye veya bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştiraklerine devretme yetkisi verilmektedir.

Kararname kapsamındaki alanlarında inşaat ve yapım işleri için gerekli imar işlemleri tamamlanmaksızın ihaleye çıkılmasının önü açılmaktadır.

Kararname kapsamında yapılacak iş ve işlemler hakkında; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce idarelerce yerine getirilmesi gerekli düzenlemeleri uygulanmayacaktır.

Deprem bölgesindeki yıkıntı ve enkazların, Valiliklerce belirlenen döküm sahalarına gerekli belgelendirme ve izinler yerine getirilmeksizin dökülmesinin önü açılmaktadır.

Kararname kapsamında; depremden etkilenen illerde çıkan yıkıntı atıklarının dökümü ilgili valilikçe belirlenen alanlara yapılacaktır. Bu döküm sahaları ve bu sahalarda yapılacak iş ve işlemler ilgili mevzuatın belgelendirmeye ilişkin hükümlerinden muaf tutulacaktır.

Nüfusun büyük çoğunluğunun kentlerde yaşadığı ülkemizde; doğal yaşamı ve ekolojik dengeyi bozan büyük altyapı projeleri, hızlı ve yoğun yapılaşma, nüfus artışı ve göçün dönüştürücü etkileri büyük kentlerde yoğun olarak etkisini göstermektedir. Yaşanmakta olan depremler ve benzeri afetler karşısında alınması gereken önlemlerin uygulanması bu etkenler nedeniyle güçleşerek neredeyse olanaksız hale gelmiştir.

Yakın dönemde ardı ardına yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve riskli konumda olduğunu gözler önüne sermiştir. Bu açıdan değerlendirilerek, büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşananlardan ders alınarak terk edilmelidir.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşam koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

Mimarlar Odası olarak; her koşulda tüm kurumsal varlığımız ile toplumla dayanışmayı sürdüreceğimizi tekrar vurguluyor, sağlıklı bir gelecek için sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikimler kapsamında çalışmalarımızı sürdüreceğimizi; bilimsel gerçekleri açıklamaya devam edeceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

24 Şubat 2023

Mimarlar Odası Ankara Şube Yöneticilerinin, bir gazeteciye doğa tahribatları, HES ve maden ocaklarına dair yaptığı haber nedeniyle, Emre Madran Basın Ödülleri kapsamında verdiği ödüle ilişkin olarak yargılandığı davanın karar duruşmasında dört yönetim kurulu üyesi hakkında 1 yıl 8 ay hapis cezası verilerek karar ertelenmiştir.

Oda Çalışma Programı çerçevesinde, kamu yararı ve meslek ilkeleri doğrultusunda çalışmalarını kararlılıkla yürüten; sağlıklı ve düzensiz kentleşmeye yol açacak plan ve uygulamalara karşı çıkan; kentli haklarını savunan Oda Yöneticilerinin; bu hukuki mücadelelere ilişkin yapılan haberlere teşekkür olarak verdikleri plaketlerin atfedilen suçla ya da herhangi bir kişi ya da kuruluşla ilgisi bulunmamasına rağmen; adil yargılanma ilkelerinin hiçe sayıldığı, tüm yargılama sürecinde hukuka aykırılıkların yaşandığı bir yargılama sürecini ve bu süreç sonunda Anayasa Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına aykırı verilen kararı kabul etmiyoruz.

Verilen ceza kararı haksız olduğu kadar hukuk devleti ilkesine ve yargı bağımsızlığına, Gezi Davasından sonra bir ağır darbe daha getirmiştir.

Sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yaşam çevrelerinin oluşturulması için "Mimarlar Odası Toplum Hizmetinde" şiarı ile çalışmalarını sürdüren yönetim kurulu üyelerimize ilişkin verilen hukuka aykırı kararın üst yargıya taşınması ve devamı sürecinin takipçisi olacağımızı değerli kamuoyuyla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Temel İnsan Hak Ve Özgürlüklere Yönelik Uygarlaşma Karşısı Müdahale Ve Kısıtlamalara Son Verilmelidir !

8 Mart 2023

Ekonomik, toplumsal ve siyasal her alanda kriz koşullarının yaşandığı ülkemizde; salgın hastalık, deprem gibi afetlerle yaşam koşulları giderek ağırlaşmaktadır. Yaklaşan seçim sürecinde düşünce, ifade, haberleş-me, eğitim, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam gibi temel hak ve özgürlüklere her geçen gün yeni kısıtlamalar getirilmekte; toplumsal yapıda eşitsizlik, ayrımcılık ve mahrumiyet giderek yükselmektedir.

Kamu ve toplum yararının öncelik olarak belirlenmesi yerine sermaye ve finans odaklı merkezi ve yerel yönetim politikaları nedeniyle kentlerimizde yaşam çevreleri nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun üretilmekte, bilimsel şehircilik ilkelerine aykırı proje ve uygulamalar kamusal alanlara ve kamu hizmetlerine erişimde toplumsal eşitsizliğin artmasına yol açmaktadır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkisi en fazla rant amaçlı planlama kararları alınan kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle kadınların barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri gibi yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmış; kadına yönelik suçların, toplumsal baskı ve şiddetin artmasına; kadınların afetler karşısında güvencesiz kalmasına neden olmuştur.

Oysa Devlet; hiç kimsenin cinsiyet veya benzeri bir sebeple ayrımcılığa uğramamasını, herkesin temel hak ve özgürlüklerden eşit derecede yararlanmasını sağlamakla yükümlüdür. Kadınların karşı karşıya kaldıkları hak ihlallerinin, istismar ve şiddetin önlenmesi; ayrımcılığın sonlandırılması ve insan onuruna yakışır eşitliğe dayalı toplumsal yapının kurulması kamusal politikaların temelini oluşturmalıdır.

Dünya Kadınlar Günü'nde Mimarlar Odası olarak; temel insan hak ve özgürlüklerine dair hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı; insan onuruna yakışır, sağlıklı, güvenli ve nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulduğu uygar bir gelecek dileğiyle kadın meslektaşlarımızın ve tüm kadınlarımızın gününü kutluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: İktidarın Rant Hırsı Ülkemizi Afet Alanına Dönüştürdü

15 Mart 2023

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından bölgede 15 Mart 2023 itibarıyla gerçekleşen yoğun ve kuvvetli yağışlar sele neden olmuştur. Sel nedeniyle Adıyaman'da bir, Şanlıurfa'da ise dokuz yurttaşımız hayatını kaybetmiştir.

Şanlıurfa ve Adıyaman kent merkezlerinde sel nedeniyle ulaşım kısıtlanırken, ulaşım sağlanamayan köylerde mahsur kalan yurttaşların olduğu anlaşılmaktadır. Yarına kadar sürmesi beklenen kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını, heyelan ve sel riskinin sürdüğü bölgede kaygı verici gelişmeler devam etmektedir.

Depremler ve sel nedeniyle kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaralıların iyileşmesini ve yaraların bir an önce sarılmasını diliyoruz.

Kentsel ve kırsal alanda bilimsel şehircilik ilkelerini reddeden anlayış ve rant odaklı kentleşme politikaları nedeniyle kentler; yaşamakta olan deprem ve kuvvetli yağış gibi doğa olaylarının afetlere dönüşmesine kaynaklık etmektedir.

Uygulanan kentsel dönüşüm politikaları kentleri afetlere karşı güvenli hale getirmediği gibi oluşturulan yeni yapıları çevreler yaşam alanlarımızı ve yurttaşları her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve risk altında bırakırken alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmektedir.

Afetlere karşı güvenli yapı ve yaşam çevreleri oluşturulması için; deprem, sel gibi tüm afet risklerinin azaltılmasına yönelik bilimsel planlamaya dayalı bütüncül çalışmalar yürütülmesi; afet ve acil durum yönetimi hazırlıklarının yapılması gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak, kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet baskısı altındaki bölge için çalışmalarımızı sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Felaketlerin Asli Sorumluları Hesap Vermelidir

29 Mart 2023

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanan iktidar; bütüncül planlama ilkelerini ve bilimsel verileri reddeden rant odaklı kentleşme ve yapılaşma politikalarını sürdürmektedir.

Kentsel ve kırsal alanlarda sermaye birikim modeliyle yeniden şekillendirilen yapı üretim ve denetim süreci, bu süreçte görevli ve yetkili merkezi ve yerel kamu idareleri ile özelleştirilen yapı denetim sistemi depremlerde yaşanan kayıplara neden olmuştur.

Yeni imar düzeni, yapı üretim ve denetim süreciyle kamu adına denetim ortadan kaldırılmıştır. Son yirmi yıldır kentlerimizde tüketim ve büyüme odaklı yatırım projeleri uygulamaya sokularak; kentsel ve kırsal alanlar, koruma alanları ve tüm çevre rant alanı olarak belirlenmiştir.

Kamu yararı yerine özel çıkarlar korunarak çoklu imar uygulamalarına izin verilmiş, nitelikli mimarlık ve planlama hizmetleri engellenmiş, devletin kamu adına denetim sorumluluklarını yok sayan bir anlayışla yapı denetimi özel sektöre devredilmiştir.

Mesleki hak ve yetkiler (müelliflik ve telif hakları vb.) bürokratik işlem ve engel olarak gösterilerek; ilgili idarelerin kurumsal yapılarındaki eksiklikler ve denetimsiz imar uygulamaları nedeniyle yaşanan sorunların sorumlulukları meslek mensuplarına yüklenmeye çalışılmaktadır.

İmar Affıyla riskli yapıların kullanılmasına izin verilerek kaçak yapılaşma teşvik edilmiştir. Yıllar boyunca çıkarılan kanunlarla affedilen kaçak yapıların çoğunun 1999 Marmara ve 2011 Van Depremlerinde yıkılmasına ve binlerce yurttaşın hayatını kaybetmesine rağmen; 2018'de "İmar Barışı" adı altında yeni bir imar affı yürürlüğe sokulmuştur.

Afete maruz kalabilecek bölgelerde yurttaşlara riskli yapıları kullanma izni verilmiştir. Yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş, teknik olarak sağlık ve güvenlik koşulları belirsiz yapılarda yurttaşların can ve mal güvenliği tehlikeye atılmış ve kaçak yapılaşma teşvik edilmiştir.

Yurttaşların deprem riski altında olan; imar kurallarına aykırı, kaçak ve deprem dayanıklılığı denetlenmemiş yapılarda yaşamalarına izin verilmiştir.

Mesleki uzmanlık alanları ve meslek kuruluşları yok sayılmıştır. Meslek kuruluşları, üniversiteler ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporlar göz ardı edilmiştir.

Mimarlık hizmetleri, tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirilmiş; mesleki hakların kısıtlanması yoluyla, toplumun uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine erişimi kısıtlanmıştır.

Bu hizmetlerin kamu yararına yürütülmesi için çalışmalarını sürdüren ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının mesleki denetim sorumluluklarının yerine getirmesi engellenmiş, bu hizmetler ve üretim süreçleri değersizleştirilmiştir.

Meslek odalarının baskı altına alınarak işlevsizleştirilmesi yönünde pek çok adım atılmış; mimarların mesleki bilgi ve becerilerinin toplumsal ihtiyaçlar, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında geliştirilmesine yönelik sürekli mesleki gelişim eğitim programları engellenmiştir.

Yaşanan kayıplara rağmen kentlerimiz afetlere karşı hazırlanmamıştır.

Marmara Depremleri ile Van Depreminin ardından; mevcut yapılaşmanın güvenli hale getirilmesi; riskli yapıların yenilenmesi gereğiyle afet riski altındaki alanların dönüştürülmesine ilişkin mevzuat düzenlenmiştir.

Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun yaklaşık yüzde 60'ının mimarlık ve mühendislik hizmeti almamış olmasına 10 milyonun üzerinde yapının sağlıklı ve afetlere karşı dayanıksız olmasına karşın; 2012 yılından bugüne kadar kentlerimiz afetlere karşı hazırlanmamıştır.

Afet riski altındaki ülkemizde; afet verileri dikkate alınmaksızın merkezi ve yerel idarelerce onaylanan imar planları ve plan tadilatları, tarım arazilerini, koruma alanlarını, kıyıları ve ormanları yapılaşmaya açan kararlar, imar affı yoluyla kullanımına izin verilen kaçak yapılar, nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin yapı üretim ve denetim sürecinden dışlanması, rant odaklı politikaların önünde engel olarak görülen meslek kuruluşlarının yetkilerinin kısıtlanarak işlevsizleştirilmesi, mesleki denetimin engellenmesi kentlerimizi afetlere karşı güvensiz hale getirmiştir.

Ancak olası zararları ve kayıpları azaltmaya yönelik planlama yapmak devletin sorumluluğundadır.

Yapı üretim ve denetim sürecinde rol alan ve görevlerini yerine getirmeyen tüm sorumlular hakkında gerekli soruşturma süreci yürütülmelidir.

Yaşanan depremlerin ardından yapı inşasında müelliflik, şantiye şefliği, denetçilik ve müteahhitlik gibi farklı görevler üstlenen mimar ve mühendisler hakkında soruşturmalar yürütülmekte, felaketlerin ve can kayıplarının sorumluluğu yalnızca teknik uzmanlık alanlarında görev alan meslek mensuplarına yüklenmek istenmektedir.

Oysa yapıların depreme uygun şekilde inşa edilmesi konusunda yükümlülüğü bulunan idarelerden, yapıyı projelerine ve yapı güvenliği kurallarına uygun şekilde inşa etmeyen yüklenicilere, yapı denetim kuruluşları ile binalarda gerekli izinleri almadan ve yapı güvenliğini ortadan kaldıracak şekilde tadilat yapan malik ve kullanıcılara kadar birçok sorumlu bulunmaktadır.

Planlamadan, yapı inşasına ve kullanım sürecine; asli sorumluluklarını yerine getirmeyerek kayıplara sebep olan tüm sorumlular hakkında soruşturmaların bir an önce tamamlanarak; sorumlulukları oranında bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikimler kapsamında çalışmalarımızı sürdüreceğimizi; bilimsel gerçekleri açıklamaya devam edeceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: İyi Parti İstanbul İl Başkanlığına Yapılan Saldırığı Kınıyoruz !

31 Mart 2023

31 Mart 2023 Cuma günü, İyi Parti İstanbul İl Başkanlığı'na silahlı saldırı düzenlenmiştir. Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü koşullar ortamında, laik ve demokratik sistemin etkinliğinin artırılması gerekmekte iken; anayasal ve demokratik yapıların baskı ve saldırılar yoluyla sindirilmeye çalışılmasını reddediyoruz.

14 Mayıs 2023 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili seçimleri çalışmalarının başladığı bir dönemde, İyi Parti İstanbul İl Başkanlığı hedef alınarak; toplumsal barışa ve birlikteliğe, ülkemizin geleceğine karşı yapılan bu insanlık dışı saldırığı kınıyoruz.

Mimarlar Odası olarak, baskılar ve saldırılar karşısında insanlığın ve Cumhuriyetin temel değerleri olan demokrasi, insan hakları, düşünce ve özgürlüklerin her zaman kararlı bir şekilde yanında olduğumuzu vurguluyoruz. Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanlığına Yapılan Saldırığı Kınıyoruz!

6 Nisan 2023

6 Nisan 2023 Perşembe günü, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanlığı'na silahlı saldırı düzenlenmiştir. Benzer şekilde, 31 Mart 2023 Cuma günü, İyi Parti İstanbul İl Başkanlığı'na da silahlı saldırı düzenlenmiştir. Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü koşullar ortamında, laik ve demokratik sistemin etkinliğinin artırılması gerekmekte iken; anayasal ve demokratik yapıların baskı ve saldırılar yoluyla sindirilmeye çalışılmasını reddediyoruz.

14 Mayıs 2023 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanı ve Milletvekili seçimleri çalışmalarının başladığı bir dönemde, muhalefet partileri hedef alınarak; toplumsal barışa ve birlikteliğe, ülkemizin geleceğine karşı yapılan bu insanlık dışı saldırıları kınıyoruz.

Mimarlar Odası olarak, baskılar ve saldırılar karşısında insanlığın ve Cumhuriyetin temel değerleri olan demokrasi, insan hakları, düşünce ve özgürlüklerin her zaman kararlı bir şekilde yanında olduğumuzu vurguluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakmak Açık Bir Kültürel Katliamdır !****5 Nisan 2023**

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yaşanan afet sonrası süreçte bugüne kadar sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; 126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmış; Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

5 Nisan 2023 tarihinde ise 7033 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Hatay İli, Antakya İlçesinde 307 hektarlık, tarihi kent merkezini ve Kurtuluş Caddesini de içeren alan 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan ilan edilmiştir.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı olan ve pek çok anıtsal yapının yanı sıra bir kısmı tescilli olmak üzere bölgeye özgü pek çok sivil mimari yapı örneklerini, tescilli taşınmaz kültür varlıklarını barındıran Antakya'da; 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde yaşanan yıkım gerekçe gösterilerek dönüşüm uygulamaları gündeme getirilmektedir.

Riskli alan ilan edilen tarihi kent merkezinde; konut alanlarının boşaltılarak ticaret ve finans merkezi olarak kurgulayacak yeni yapılaşma programları kent merkezinin kamusal alan olmaktan çıkmasına, yerinde iskânı sağlanamayan yurttaşların kentin çeperlerine gitmek zorunda kalmasına neden olacaktır.

Çok sayıda kültür varlığına ev sahipliği yapan Antakya kent merkezinin, riskli alan uygulamasına konu edilmek yerine korunması gerekmektedir. Antakya kent merkezi ve çevresi tarihi, kültürel ve mimari birikimiyle evrensel bir öneme sahiptir. Rant amaçlı proje ve uygulamalar, riskli alan ve acele kamulaştırma kararlarıyla yaşam alanlarının o bölgede yaşayan yurttaşların elinden alınması sadece mülksüzleştirme değil, Antakya'nın geleneksel dokusu ve mimari mirasının yok olması anlamına gelmektedir.

Kent merkezinde depremler nedeniyle ortaya çıkan tahribatın incelenmesi, yapısal hasarların tespit edilmesi, kentsel sit alanındaki yıkım ve sonrasındaki imar faaliyetlerinin izlenmesi ve bölgenin kültürel değerlerinin korunması amacıyla mesleki ve bilimsel çalışmalar yürütmekte olan meslek odalarının ve uzmanlardan oluşan teknik heyetlerin bu süreçte bölgeye girişlerinin izin alınmasına bağlanarak engellenmesi söz konusu olacaktır.

Mimarlar Odası olarak;

Öncelikle; yaşanan depremlerde asli sorumluluklarını yerine getirmeyerek kayıplara sebep olan sorumluların insanlığımıza ve uygarlığımızın ortak değerlerine daha fazla zarar vermelerinin engellenmesi,

Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan proje ve uygulamaların ivedilikle durdurulması,

Depremlerden etkilenen kentlerimizin kültürel varlıklarıyla birlikte bütün yaşam değerlerinin korunarak gelecek nesillere aktarılması,

Kentlerin, içinde buldukları ekonomik ve toplumsal yapının tüm özelliklerini yansıtan birer parçası olduğunu ve kentsel çevre için yeni politikaların oluşturulmasında tüm kesimlerin rol almasının, kentler ve bölgeler arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlanmasının, kentlilerin yaşam ortamlarıyla ilişkilerinin güçlendirilerek çevrelerine ve kentsel değerlerine yabancılaşmalarının önlenmesinin gerektiğini önemle vurgulamaktayız.

BASIN AÇIKLAMALARI

Bu bağlamda; barınma ve sağlıklı çevrede yaşama hakkının, tarihi ve kültürel mirasın korunması çerçevesinde, binlerce yurttaşı ve birçok kültür varlığını etkileyen hukuka aykırı riskli alan ve acele kamulaştırma kararları hakkında hukuki girişimlerde bulunacağız.

Deprem bölgesinde yaraları sarmak ve kentlerimizi yeniden ayağa kaldırmak için bütün duyarlı kesimleri; en temel insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama ve barınma hakkını ödünsüz savunmaya; bölgede eğitim, kültür, sağlık ve tüm diğer kentsel hizmetlerin normale döndürülmesi için çaba göstermeye çağırıyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Meslektaşlarımıza Uygulanan Baskı, İhraç Ve Görevden Uzaklaştırmaları Kınıyoruz

7 Nisan 2023

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yaşanan afet sonrası süreçte bugüne kadar sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; 126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmış; Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

Bu bağlamda mesleki ve bilimsel çalışmalar kapsamında Konuya ilişkin görüş ve değerlendirmelerini açıklayan İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Bölüm Başkanı, meslektaşımız Prof. Dr. Funda Yirmibeşoğlu ise hakkında soruşturma açılarak görevden alınmıştır.

Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinde ve Anayasamızda belirtildiği üzere, herkes düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve riskli konumda olduğunu gözler önüne sermiştir.

Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri; meslek odaları, akademik kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları gibi anayasal kurumlarla birlikte oluşturulacak bilimsel ilkelere dayalı, toplum yararını gözeten, kamusal ve mekânsal politika ve uygulamaların desteklenmesi ile sağlanabilecektir.

Bilimsel, özerk-demokratik yapıları ile toplumsal ilerlemenin ve gelişmenin öncüleri olmakla yükümlü olan üniversitelerde görev yapan öğretim üyelerine yönelik baskı, istifaya zorlama, görevden uzaklaştırma ve ihraç girişimlerini kınıyoruz.

Mimarlar Odası olarak; bütün ilgili kesimleri hukuki sorumlulukları çerçevesinde hareket etmeye, soruşturma ve incelemeleri durdurmaya; toplumda oluşan bütün kurum ve kurallarıyla işleyen tam ve eksiksiz demokrasi beklentisini özenle gözetmeye çağırıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ: **Mimar Sinan'ı Saygı İle Anıyoruz**

9 Nisan 2023

Mimarlığı, çağdaş dünya tarafından da "üstün evrensel değer" olarak tanınan, eşsiz yapıtlarıyla dünya mimarlığına esin kaynağı olan büyük usta Mimar Sinan'ı ölümünün 435.yılında saygıyla anıyoruz.

Mimar Sinan'ın; Anadolu'nun yanı sıra, Balkanlar'dan Yakın Doğu'ya geniş bir coğrafyada verdiği özgün eserlerle olgunlaştırdığı, toplumsal bir kültür ögesi olan yapı sanatı ve fikirleri; ülkemizde mimarlık kültürünün temel taşlarını oluşturmuştur. Sinan'ın eserleri; "insanın yaratıcı dehasının başyapıtları" ve "insanlık tarihinde dikkat çekici bir aşamanın seçkin örnekleri" olarak UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmiştir.

Tarih boyunca uygarlıkların kesiştiği bir coğrafyada yer alan, eşsiz mimarlık ve sanat eserlerine sahip, doğal ve kültürel zenginliklerin beşiği olan ülkemizde; Mimar Sinan'ın eserleri, mimarlık mirası ve bellek değerleri, Cumhuriyet devrimi ve değerli kazanımları, uygarlık birikimlerimizle birlikte bilgisizce ve sistemli olarak hızla yok edilmektedir.

Kültürel varlıkların tespiti, korunması ve gelecek nesillere aktarılması için alınan önlemler ve yürütülen çalışmalar terk edilmekte; riskli alan, acele kamulaştırma kararları ve kentsel dönüşüm proje ve uygulamaları yoluyla koruma süreçleri devre dışı bırakılmaktadır.

Evrensel düzeyde kültür mirası değeri taşıyan bu eserlerin bütünlüğünün korunarak sahip olduğu estetik ve sanatsal özelliklerinin yaşatılması, özgün nitelikleriyle gelecek nesillere aktarılması için; mimarlık, koruma, arkeoloji, tarih ve mühendislik gibi mesleki uzmanlık gerektiren pek çok alanda çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Anayasada, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme ile Venedik Tüzüğü gibi ülkemizin kabul ettiği uluslararası sözleşmelerde belirtildiği üzere Devlet; kültürel varlıkların gelecek nesillere aktarılması için gerekli önlemleri almakla, anıtların gereğince korunmaları ve bakımları için tüm bilimsel gelişmelerden, birikimlerden ve tekniklerden yararlanmakla yükümlüdür. Merkezi ve yerel yönetimler bu yükümlülükler çerçevesinde aldıkları tüm kararlarda hukuki ve tarihi sorumluluklar taşımaktadırlar.

Bu bağlamda Mimarlar Odası olarak, Mimar Sinan'ı kültürümüze ve uygarlık tarihine yapmış olduğu katkıları nedeniyle saygıyla anarken; mimarlık ve sanatın kültürel ve tarihi zenginliklerin beşiği olan ülkemizde insanlığın ortak mirası olan kültür varlıklarının tüm mimari, sanatsal ve simgesel değerleriyle korunması gerektiğini değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN BİLDİRİSİ:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN 103. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ KUTLUYORUZ

23 Nisan 2023

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde, egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu bir yönetim anlayışı ile kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşunun 103. Yıldönümünü kutluyoruz.

Ekonomik, toplumsal ve siyasal her alanda kriz koşullarının yaşandığı ülkemizde; halkın iradesi olan yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden alınarak kurulan bütün siyasi yetkilerin bir kişide toplandığı rejim ile birlikte hukukun evrensel ilkeleri ve uygarlığımızın ulaştığı düzey bakımından kabul edilemez koşullar yaratılmıştır.

Cumhuriyetin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmakta; eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmekte, salgın hastalık, deprem gibi afetlerle yaşam koşulları giderek ağırlaşmaktadır.

Kamu denetimini, sağlıklı ve güvenli çevrelerde insan onuruna yakışır bir yaşam hakkını yok sayan politikalar nedeniyle yurttaşlarımız afetler karşısında güvencesiz kalmış; ülkemizde bugüne kadar pek çok yurttaşımız depremlerde hayatını kaybetmiş ve kaybetmeye devam etmektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin ardından; bilimsel şehircilik ilkelerine aykırı, nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun üretilmiş yaşam çevrelerinde toplumsal eşitsizlik artmış; özellikle çocuklarımızın eğitim ve öğrenim hakkı başta olmak üzere barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri gibi temel haklara erişimi daha da zorlaşmıştır.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız bu dönemde; laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi; eşitlik, temel hak ve özgürlükler, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Mimarlar Odası olarak; tarihsel, bilimsel ve kültürel gelişimin durdurulamayacağı, çağdaşlaşma sürecinin geriye döndürülemeyeceği bilinci ve umuduyla, meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**İnsan Onuruna Yaraşır Bir Yaşam İçin 1 Mayıs Emek Ve Dayanışma Günü'nü Kutluyoruz!****30 Nisan 2023**

1 Mayıs tüm dünyada; insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak, eşitliğe dayalı, örgütlenme ve çalışma haklarına dair hiçbir ayırım, kısıtlama ve mahrumiyetin yaşanmadığı, adil ve elverişli çalışma koşullarına erişim için baskı ve haksızlıklara karşı mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanmaktadır. Çalışma hayatının, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma ve köleleştirme süreçleriyle şekillendiği ülkemizde ise 1 Mayıs; temel insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı baskılara karşı mücadele ile özdeşleşmiştir.

Ekonomik, sosyal ve siyasal krizin etkileri ile giderek ağırlaşan ve güvenceden uzaklaşan çalışma koşullarında işsizlik, kayıt dışı istihdam ve sömürü giderek artmaktadır. İnşaat, madencilik ve tarım gibi emek-yoğun sektörlerde; kamu denetimini, işçi sağlığı ve iş güvenliğini yok sayan azami rant hırsı, üretim baskısı ve denetimsizlik nedeniyle iş cinayeti sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Bu aykırı uygulamaların bir örneği, 2022 yılında Amasra'da gerçekleşen maden felaketinde 42 maden işçisinin hayatını kaybetmesiyle sonuçlanmıştır. Cumhuriyet tarihinin en ağır iş cinayetleri olan Soma, Mecidiyeköy ve Ermenek felaketlerine sebep olan koşulların devam etmesine karşın; hizmet alımı, taşeronlaşma, üretim zorlaması, bilim ve teknolojiye aykırı işletme yöntemleri ve denetim yetersizliği sürdürülmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkisi en fazla rant amaçlı planlama kararları alınan kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle çalışan, işsiz ve yoksul yurttaşların barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri gibi yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmıştır. Afetler karşısında güvencesiz kalan yurttaşlarımız iş ve gelir kayıplarına karşı korunamadığı gibi, bölgede artan salgın hastalıklara karşı da savunmasız bırakılmıştır.

Son yirmi yıl içinde benimsenen finans ve sermaye odaklı yapılanma ve politikalar; emek sömürsüne ve insanlık onuruna yakışmayan çalışma koşullarına yol açmış, çalışma barışı yok olmuştur. Emekçilerin tüm özlük haklarını ve çalışma koşullarını güvence altına alması gereken hukuki ve kamusal denetim özel sektöre devredilmiş; örgütlenme ve grev hakları kısıtlanmış; taşeron işçi istihdamı kalıcı hale getirilmiş; kıdem, ihbar tazminatı ve iş güvencesi ortadan kaldırılmış; işçilerin kiralanmasının, yoksullaşmasının, işverenlerin iş cinayetlerinin sorumluluğundan kurtarılmasının önü açılmıştır. Nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine erişim engellenirken; niteliksiz, yetersiz ve eşit olmayan mesleki hizmet yasallaştırılmış, mesleki hak ve yetkiler kısıtlanmıştır.

Devlet, çalışanların yaşam standartlarını yükseltmek, çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemek ve çalışma barışını sağlamak için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Çalışma koşulları; nitelikli, eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve insanlık onuruna yaraşır bir yaşam sağlamak üzere düzenlenmelidir. Mimarlar Odası olarak; tüm çalışanların ve meslektaşlarımızın sağlığı için gerekli önlemlerin ivedilikle alınması gerektiğini; emekçileri güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılığa terk eden sermaye odaklı politikalara karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi vurguluyoruz. İnsan onuruna yaraşır demokratik, özgür, emekten ve emekçiden yana olan, çalışma ve yaşam koşullarının sağlandığı güvenli, sağlıklı ve barış içinde bir gelecek dileğiyle 1 Mayıs Emek, Mücadele ve Dayanışma Günü'nü kutluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu - 2 Tespitler, Değerlendirmeler Ve Öneriler Yayınlandı****2 Mayıs 2023**

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki depremlerden yaklaşık 14 milyon yurttaşımız etkilenmiş; İçişleri Bakanı tarafından 1 Mayıs 2023 tarihinde yapılan son açıklamaya göre 50 bin 783 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 100 binin üzerinde yurttaşımız yaralanmıştır.

Mimarlar Odası olarak afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaralıların iyileşmesini ve yaraların bir an önce sarılmasını diliyoruz.

Depremlerin olduğu ilk günden itibaren bölgede afet sonrası müdahale ve tespit, iyileştirme süreçleriyle ilgili çalışmalar başlatılmıştır. 11-16 Şubat 2023 tarihleri arasında, Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan teknik heyet bölgede yerinde ilk inceleme ve değerlendirmeleri yapmış; bu çalışmaların ışığında "Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit ve Değerlendirme Raporu - I" hazırlanmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Depremlerden yaklaşık iki ay sonra 29 Mart – 2 Nisan 2023 tarihleri arasında, Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan teknik heyet tarafından; acil ve geçici barınma yerleşim alanları, enkaz kaldırma ve döküm sahaları, kalıcı konut ve yeni yapılaşma süreçleri, kültür varlıkları ve mimari miras öncelikli olmak üzere bölgede ikinci etap inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu inceleme ve değerlendirmeler ve sonrasında yürütülen çalışmalar sonucunda; enkaz kaldırma, rehabilitasyon ve yeniden yapım faaliyetlerinin sürdürüldüğü ancak deprem bölgesinde olağanüstü koşulların devam ettiği, yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasından yıkım çalışmalarına afet sonrası sürecin yönetiminde yanlışlıkların, yetersizliklerin ve koordinasyon eksikliklerinin devam ettiği tespit edilmiştir.

Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına, eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine yönelik yeterli önlem alınmamış; bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmış; OHAL Kararnameleri ile Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

Riskli alan ve acele kamulaştırma kararlarıyla bölgedeki yurttaşların yaşam alanlarına ve varlıklarına el konmuş; kent merkezlerinin kamusal alan olmaktan çıkmasına, tarihi, kültürel ve mimari mirasın, geleneksel dokunun yok olmasına neden olacak; konut alanlarının boşaltılarak ticaret ve finans merkezi olarak kurgulayacak yeni yapılaşma programları ve dönüşüm uygulamaları gündeme getirilmiştir.

Kent merkezlerine uzak, tarım arazileri, orman alanları veya doğal-arkeolojik sit alanlarına yakın veya üzerinde bulunan alanlarda Bakanlık ve TOKİ tarafından hazırlanan planlar çerçevesinde; yerel idare, meslek kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları sürece dâhil edilmeksizin tip projeler olarak tasarlanan kalıcı konutların üretimine başlanmıştır.

Nüfus, konut ihtiyacı, yapı-hak sahipliği, eğitim ve sağlık altyapı ihtiyacı, bölgedeki mevcut çevre düzeni ve imar planlarında yer alan hükümleri ve notları, bölgesel planlama yaklaşımları vb. ilişkin hangi verilerin veya kriterlerin gözetildiği açıklanmayan süreçte; AFAD tarafından Bakanlık, TOKİ ve bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara milyarlarca lira kaynak aktarılmıştır. Bu kamu kaynakları da kamu ihale mevzuatından muaf kılınan yapım işi ihaleleriyle belirli gruplar tarafından üstlenilmiştir.

Yaşanan depremler gerekçe gösterilerek; iktidar; afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmüştür. Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak bölgedeki planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmaya başlanmış, kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal, kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine odaklanılmıştır.

Bölgede iki kez yerinde yürütölen çalışmalar ve teknik incelemelerin ardından yürütölen değerlendirme ve araştırmalar ışığında; Sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yaşam çevrelerinin oluşturulması, afetlere karşı sağlam yapılı çevre üretiminin sağlanması, kültürel, tarihî ve mimari mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla kamu ve toplum yararı doğrultusunda hazırlanan tespitler, değerlendirmeler ve önerileri içeren “Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu - 2”yi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

“Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu - 2 Tespitler, Değerlendirmeler ve Öneriler” için tıklayınız.

TMMOB MİMARLAR ODASI

MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:**Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakan Riskli Alan Kararı İptal Edilmelidir****5 Mayıs 2023**

6 Şubat 2023 tarihli depremlerin ardından büyük yıkımların can kayıplarının olduğu bölgede bugüne kadar; sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Deprem bölgesindeki yapılaşma ve imar süreçlerinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış ve koruma alanları yapılaşmaya açılmıştır. Doğal ve kültürel değerleri betonlaştıran ve geçmişte yapılan yanlışların tekrarı niteliğinde kararlar alınmaya başlanmıştır.

05 Nisan 2023 tarih ve 32154 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 7033 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Hatay İli, Antakya İlçesinde tarihi kent merkezini ve Kurtuluş Caddesini de içeren alan, 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan ilan edilmiştir.

Antakya'da riskli alan ilan edilen 307 hektarlık alan; arkeolojik ve kentsel sit alanı olup pek çok anıtsal yapının yanı sıra bir kısmı tescilli olmak üzere bölgeye özgü pek çok sivil mimari yapı örneklerini ve tescilli taşınmaz kültür varlıklarını barındırmaktadır.

Korunması gerekli bu alanın herhangi bir teknik çalışma yapılmaksızın, inceleme ve bilimsel bir rapora dayalı olmayan bir kararla tasfiye edilmesine yönelik işlemlerin yürütülmesi kabul edilemez.

6306 Sayılı Kanun ile riskli alan tariflenmiş; "can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan" alanlarda afetler meydana gelmeden önce risklerin azaltılması amacıyla karar alınacağı belirtilmiştir. Riskin çoktan gerçekleştiği, pek çok yapının yıkıldığı ve birçoğunun da ağır hasar gördüğü alanda 6306 Sayılı Kanunun uygulanması mümkün değildir.

İlgili yönetmeliklerle bu alanların ne şekilde tespit edileceği düzenlenmesine karşın söz konusu alana ilişkin bu tespitlerin hiçbirisi yapılmamış, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmamıştır. Karar, 6306 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik hükümlerine dahi aykırıdır.

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında sit alanlarında mevcut yapıların yıkılması değil korunarak dönüştürülmesi esastır. Koruma ve kullanma dengesinin nasıl kurulacağına yönelik düzenlemeler getiren koruma amaçlı imar planları göz ardı edilerek alanın "riskli alan" ilan edilmesi ve bu kapsamda ilgili koruma mevzuatı hükümlerini bertaraf edecek şekilde yıkım, kamulaştırma gibi idari işlemlerin önünün açılması hukuka aykırıdır.

Riskli alan kararıyla Anayasa ile koruma altına alınmış olan mülkiyet ve konut hakkı yok sayılmaktadır. Devlet; sağlıklı ve güvenli bir çevrede konut ihtiyacını karşılanması ve barınma hakkının korunması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Riskli alan ilan edilen tarihi kent merkezinde; konut alanlarının boşaltılmasına yönelik yapılaşma programları, yerinde iskânı sağlanamayan yurttaşları kentin çeperlerine göç etmek zorunda bırakacaktır.

Antakya kent merkezi ve çevresi; tarihi, kültürel ve mimari birikimiyle evrensel bir öneme sahiptir. Bu alanın riskli alan uygulamasına konu edilmek yerine, korunması gerekmektedir.

Binlerce yıllık tarihiyle bir bütün olan yerleşim dokusuyla koruma altındaki kent merkezinde depremler nedeniyle ortaya çıkan tahribatin incelenmesi, kentsel sit alanındaki yıkım ve sonrasındaki imar faaliyetlerinin izlenmesi; koruma, bakım, onarım ve restorasyon faaliyetleriyle bölgenin kültürel değerlerinin korunması için üniversitelerin, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının gerekirse uluslararası koruma kuruluşları ile birlikte mesleki ve bilimsel çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda; barınma ve sağlıklı çevrede yaşama hakkının, tarihi ve kültürel mirasın korunması çerçevesinde, binlerce yurttaşı ve birçok kültür varlığını etkileyen hukuka aykırı riskli alan ilanına ilişkin 7033 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararının iptali amacıyla dava açılmıştır.

Mimarlar Odası olarak;

Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan proje ve uygulamaların ivedilikle durdurulması,

Depremlerden etkilenen kentlerimizin kültürel varlıklarıyla birlikte bütün yaşam değerlerinin korunarak gelecek nesillere aktarılması gerektiğini önemle vurgulamaktayız.

Bu kapsamda tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması; kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesinin Devletin Anayasal ve temel görevlerinden olduğunu hatırlatıyor; Antakya'da koruma süreçlerini devre dışı bırakan kararın iptali için çağrıda bulunuyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:**Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde Yapılan Değişiklikler Mimarlık Mesleğinin Yetki Alanının Gaspı Niteliğindedir!****17 Mayıs 2023**

12 Mayıs 2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelikte yapılan değişiklikle; "nüfusu 50 binden fazla olan belediyelerde yapılacak umumun kullanımına mahsus olan yapıların mimari proje müellifliğinin; kamuda veya üniversitelerin mimarlık bölümlerinde ya da meslek odasına kayıtlı serbest mimar olarak en az 5 yıl mesleki tecrübesi bulunup, yapı ruhsatı alınmış toplamda en az 10.000 m2, en az 4 farklı yapının projelendirilme sürecinde aktif olarak bulunan mimarlar tarafından üstlenilebileceği" düzenlenmiştir. Bu kapsamda hazırlanan mimari projelerin giriş ve cephe düzenlemelerinin tasarımına yönelik birtakım ölçütler getirilmiştir. Mimari estetik komisyonlara, söz konusu ölçütlere uygunluğu denetleme ve projede değişiklik talep etme gibi yetkiler tanımlanmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 28. ve 38. maddeleri uyarınca; mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin, uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlarına göre, çalışmanın içeriği bakımından ilgili mühendislik disiplinlerine mensup mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca ilgili Kanun'a dayanılarak çıkarılan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin amacı; plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma ile projelendirmeye ve denetime ilişkin usul ve esasları belirlemektir. Ancak Bakanlık, yapı üretim sürecinde proje müellifliğini üstlenen mimarın "yetkinliğini" belirleme yetkisine sahip değildir. Bu görev, 6235 sayılı TMMOB Kanunu gereği ilgili meslek kuruluşlarına aittir.

Yönetmelikte mimari proje müellifliğiyle ilgili getirilen düzenlemelerin amacı; "yerleşme ve yapılaşmaların mimari estetik değerinin artırılarak şehirlere kimlik kazandırılması" şeklinde açıklanmıştır. Oysaki bu düzenleme, Yönetmeliğin yukarıda açıklanan amaçlarıyla bağdaşmamaktadır. Yerleşmelerin mimari estetik değerinin artırılması ve şehirlere kimlik kazandırılması kaygısı ile yapıldığı öne sürülen bu düzenlemelerin, belli bir yapı grubuna ilişkin düzenlenmesi; sunulacak mesleki hizmetlerle ilgili bilimsel veri ve araştırmalara dayalı bir tespit yapılmadığını, temel insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının öncelik olarak görülmediğini göstermektedir.

Yönetmelikte yapı güvenliğine ilişkin tedbirler alınması amacıyla yapıldığı öne sürülen değişikliklerin ise; mesleki hizmetlerin, uzman ve gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklere sahip meslek mensuplarınca yerine getirilmesine yönelik bir amaç taşımadığı anlaşılmaktadır.

Mimarlık ve mühendislik mesleğinin niteliği, mimarlık ve mühendislik eğitimi sonucu alınacak unvanlar, bu unvanların kimler tarafından kullanılacağı, mesleğe kabul ve ifa koşulları, ayrıca meslek alanında lisans eğitimi sonrasında yüksek lisans, doktora, doçentlik, profesörlük aşamalarıyla ilgili düzenlemeler 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu ile düzenlenmiştir.

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1. maddesi ile mimarlık ve mühendislik unvanlarıyla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde sanat ve meslek icra edecek kişilerin sahip olması gereken diploma ve belgeler sayılmış; Kanun'un 7. maddesi ile 1. maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birini haiz olmayanların Türkiye'de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamayacakları, imzalarla sanat icra edemeyecekleri, bu unvanları kullanarak oy veremeyecekleri ve imza koyamayacakları belirtilmiştir.

6235 Sayılı TMMOB Kanunu'nun 33. maddesi uyarınca; "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler."

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmeliği'nin Odalara üyelik konusunu düzenleyen 49. maddesi gereği; "Mühendislik-mimarlık mesleği mensupları, Birlik Genel Kurulu kararı ile belirlenen Odaya kaydolurlar. Oda kayıtlarında ve mesleği yapmada lisans eğitimi esastır."

Mimarlar Odası Ana Yönetmeliği ve Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği uyarınca; planlama, imar, yapı üretim ve denetim süreçlerinin; eğitimi, uzmanlığı ve çalışma konularına göre, Mimarlar Odası'nın ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerine uygun olarak uygulamaya, yapmaya, kabule ve imzaya yetkili, ilgili yeterlilik belgesine sahip, yükümlülüklerini yerine getirerek üyelik sıfatını ve unvanını koruyan mimar meslek mensuplarınınca yürütülmesi gerekmektedir.

Mezuniyet sonrasında doğrudan meslek ve imza yetkisinin verilmesi; bilimsel planlama ve şehircilik ilkelerine uygun yapı üretim ve denetim sürecine, doğal, tarihi ve kültürel çevrenin korunmasına yönelik pek çok sorunla karşılaşılmasına neden olmaktadır.

Mimarlık eğitiminin tamamlanmasıyla birlikte kazanılan bilgi, beceri ve yeterliliklerin ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde değerlendirilmesi ve yetki süreçlerinin tanımlanması, birçok ülkede olduğu gibi ilgili meslek odalarının yetki alanıdır. TMMOB Mimarlar Odası da bu alandaki düzenlemeleri yapmak, ulusal mesleki yeterlilik esaslarını belirleyebilmek ve yetki alma koşulları, denetim, ölçme ve değerlendirme ile belgelendirme ve sertifikalandırma gibi süreçler üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu süreçlerin imar mevzuatında amacına aykırı ve mesleki hak ve yetkilere müdahale niteliğindeki değişikliklerle düzenlenmesi yerine; mesleki hizmetlerin gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklere sahip meslek mensuplarınınca sunulmasının güvencesi olan meslek odalarınınca denetlenerek yerine getirilmesi için, mesleğe kabul ve kayıt alanında gerekli yasal zemin oluşturulmalıdır.

Bakanlıkça Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler, mimarlık mesleğinin yetki alanına gasp niteliğinde olup ilgili mevzuata aykırıdır. Bu değişikliklerle, meslek mensuplarınınca mevcut koşullar ve olanaklar çerçevesinde yürütülen özgün tasarım ve planlama süreçleri yok sayılmakta; mesleki uzmanlık, bilgi, beceri ve yetkinlikler önemsizleştirilmektedir.

Ayrıca, İmar Kanunu'na göre mimari estetik komisyonlar; yapıların ve onaylı mimari projelerinin özgün fikir ifade edip etmediğine karar vermeye yetkilidir. Ancak yönetmelik değişikliğiyle; mimari estetik komisyonlara proje müellifi mimarın tasarımını denetleme ve projede değişiklik talep etme yetkilerinin tanımlanması hukuka aykırı bir düzenlemedir.

Yönetmelik değişikliği; yapı üretim sürecinde yer alan tarafların, meslek odalarının, üniversitelerin ve kamu kurumlarının katılımı olmaksızın, görüş ve önerileri dikkate alınmaksızın hazırlanmıştır. Oysaki Anayasamız; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için Devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Bu çerçevede yapı ve doğal çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi; kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası olarak; Bakanlığın mevzuatta tanımlı yetkilerini aşan, TMMOB Kanunu'nca ilgili meslek odalarının faaliyetlerine ve mimarlık mesleğinin hak ve yetkilerine müdahale eden "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in ilgili düzenlemelerinin iptali için çağrıda bulunuyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Mücadelesinin 104.Yıldönümünü Kutluyoruz!

18 Mayıs 2023

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde 19 Mayıs 1919'da Samsun'da egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu anlayışı ile başlatılan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş mücadelesinin 104. yılını; Cumhuriyetin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarının ortadan kaldırıldığı, halkın iradesi olan yasama yetkisinin gasp edildiği, "hile ve şerle" kurulan "Otokratik Rejim"i giderek "Totaliter Rejim"e dönüştürüldüğü koşullarda karşılamaktayız.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız bu dönemde 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılan ve 28 Mayıs 2023 tarihinde ikinci aşaması yapılacak olan Genel Seçimler; kamu ve toplum yararını gözeten politikaların hayata geçirilmesi, kaybedilen kazanımların geri alınması, ayrıca demokratik, eşitlikçi ve adaletin sağlandığı ortamın hem yerelde hem de ülkede kurgulanması bakımından önem taşımaktadır.

Demokrasinin bütün kurumlarının işlevsizleştirildiği, hukukun göz ardı edildiği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığın ortadan kaldırıldığı bu dönemde; uygar bir gelecek için laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi, halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yasama yetkisine sahip çıkılması, insan onuruna yakışır bir yaşamın dayanağı olan adalet için yargı bağımsızlığının sağlanması ve hukukun üstünlüğü çerçevesinde hareket edilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Toplumun bütün duyarlı kesimlerini; en temel insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede barış içinde yaşama hakkına sahip çıkmaya, tarihsel, kültürel ve doğal değerleri koruyarak, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için çaba sarf etmeye ve bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü "Cumhuriyet ve Demokrasi" için mücadeleye çağırıyoruz.

Bu kapsamda, ülkemizin özgür ve demokratik geleceği; Cumhuriyetimizin devrimleri ve değerli kazanımlarının yaşatılması için; 28 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilecek Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tüm yurttaşlarımızı oy kullanmaya ve sandıklara sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Mimarlar Odası olarak; Cumhuriyet devriminin ve aydınlanma sürecinin durdurulamayacağı, tarihsel, bilimsel, kültürel gelişimin geriye döndürülemeyeceği bilinci ve umuduyla; meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın "19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı"nı kutluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ:**Dünya Çevre Günü Basın Bildirisi: Sağlıklı Ve Güvenli Bir Çevrede Yaşam Hakkı İçin Mücadeleye Devam****5 Haziran 2023**

Son yirmi yılda; sermaye öncelikli kentleşme politikaları, mevzuat değişiklikleri, yatırım kararları, çevre düzeni ve bütünlük kısı planları, doğal sit alanlarının derecelerinde getirilen düzenlemeler, çevresel etki değerlendirmesinde getirilen muafiyetler yoluyla koruma mevzuatında var olan hukuki güvenceler ortadan kaldırılmıştır. Doğal, tarihi ve kültürel varlıkların kamusal nitelikleri ortadan kaldırılarak; amaçları dışında kullanılabilmelerinin, yapılaşma alanlarına dönüştürülmelerinin önü açılmıştır.

Nükleer santraller, köprüler ve otoyollar, havaalanları, hidroelektrik santraller, kanallar gibi birçok proje; çevreye olan etkileri gözetilmeksizin, kamu özel ortaklığı modeliyle kamu kaynaklarıyla finanse edilmiş; sermaye sahiplerine hazine garantisi sağlanarak tamamlanmıştır. Bu proje ve uygulamaların çevresindeki alanlar çekim merkezi haline getirilerek gayrimenkul yatırımcılarına satılmaya başlanmış; ormanlar, koruma alanları ve kıyıların yapılaşmaya açılması için hazırlıklar başlamıştır.

Yakın dönemde Çevre Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Mesire Yerleri, Sulak Alanların Korunması, Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Kıyı Yönetmeliği'nde getirilen düzenlemelerle çevre karşıtı uygulamalar sistemli ve kurumsal hale getirilmiştir.

Kentsel dönüşüm uygulamalarıyla kentsel alanlar rant alanlarına dönüştürülmüş, yaşanan yıkımın boyutları giderek büyürken; kentlerimiz; salgınlar, deprem, yangın, sel ve benzeri afetlerin yanı sıra yapısal sorunlara açık ve güvencesiz hale gelmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkisi en fazla rant amaçlı planlama kararları alınan kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle yurttaşların yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmıştır.

Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamış; bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, tarım alanları, doğal ve arkeolojik sit alanları yapılaşmaya açılmış; OHAL Kararnameleri ile Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

Herkes, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Devlet, bu hakkı korumak, çevreyi geliştirmek, korumak ve kirlenmesini önlemekle yükümlüdür. Çevre ve doğa tahribatının olumsuz etkilerine ancak, ülkemizin sahip olduğu doğal kaynakların korunması, bu kaynakların tüm yurttaşlarca eşit kullanılabilmesi ve kamu yararını gözeterek çevre politikalarının oluşturulması yoluyla karşı koymak mümkün olacaktır.

Bu bağlamda; çevre karşıtı yatırım ve plan kararlarının ivedilikle durdurulması; katılımcı, bilimsel şehircilik ve planlama ilkelerine bağlı kamusal politikaların hayata geçirilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Mimarlar Odası olarak; tüm meslektaşlarımızın ve yurttaşlarımızın Dünya Çevre Günü'nü kutluyor; sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulması için, doğal ve kültürel çevremizin korunması amacıyla verdiğimiz mücadeleye devam etmekte kararlı olduğumuzu önemle vurguluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Afet Risklerine Karşı Merkezi Ve Yerel Yönetimleri İvedilikle Önlem Almaya Çağırıyoruz !

13 Haziran 2023

Son günlerde Ankara kent merkezinde, Kayseri’de, Samsun Atakum ve Canik İlçelerinde gerçekleşen yoğun yağışların ardından yaşanan sel felaketlerinde bazı bölgelerde ulaşım kısıtlanırken, kent merkezleri ve yerleşim alanları zarar görmüştür. Kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını, dolu yağışı ve sel riskinin sürdüğü İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde kaygı verici gelişmeler devam etmektedir.

Daha önce de 2012’de Samsun, 2015’te Artvin, 2019’da Trabzon ve Düzce, 2020’de Giresun; 2021’de Kastamonu, Sinop ve Bartın; 2022’de Ankara, Bartın, Düzce, Kastamonu, Karabük, Sinop, Zonguldak; 2023’te deprem bölgesindeki Adıyaman, Malatya ve Şanlıurfa illerinde onlarca yurttaşımızın hayatını kaybettiği sel ve heyelan felaketlerinin ardından gerekli önlemler alınmamıştır.

Yerleşim yerlerinde yıkımlara sebep olan ve yıllardır uygulanan altyapı, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşanan acılara ve kayıplara rağmen sürdürülmektedir. Dere ıslah çalışmaları fenni kurallara uygun yapılmamış; sel kontrolü için hazırlanan projelere ilişkin ihaleler ise ödenek yetersizliği gerekçesi ile iptal edilmiştir. Sel-taşkın yaşanan alanlarda inşaat faaliyetleri kısıtlanmadığı gibi yeni yapıların yapımına izin verilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremlerinin dördüncü ayında, 1999 Marmara Depremlerinin 24.yıldönümü yaklaşırken; bilimsel şehircilik ilkelerini reddeden anlayış nedeniyle kentlerimiz yaşamakta olan deprem ve kuvvetli yağış gibi doğa olaylarının afetlere dönüşmesine kaynaklık etmektedir.

Meslek odaları, akademik kuruluşlar, bilim insanları ve ilgili tüm kesimler dikkate alınarak; afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimine dair politikalar oluşturulmalı; rant odaklı politikalar terk edilmeli, çevre karşıtı yatırım ve plan kararları ivedilikle durdurulmalıdır.

Mimarlar Odası olarak merkezi ve yerel yönetimleri; doğal değerlerini yitirerek afetlere açık ve güvensiz hale gelen kentsel ve kırsal yerleşim alanlarında su baskını, sel ve taşkınların yanı sıra tüm afetlere karşı gerekli önlemleri almaya davet ediyoruz.

Afet baskısı altındaki kentlerimizin sağlıklı ve güvenli gelişimi için bu konudaki mesleki uzmanlık, deneyim, birikim ve bilgilerimizi kamu ve toplum yararına kullanmaya devam edeceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Uludağ Milli Parkı'nda Kamu Yararına Ve Hukuka Aykırı İmar Planları İptal Edildi****7 Temmuz 2023**

Uludağ bölgede bulunan orman alanları, alpin dağ çayırları, su kaynakları, endemik türler ve canlı yaşamının korunması amacıyla 1961 yılında Milli Park ilan edilmiştir. Uludağ, taşıdığı önem itibarıyla uzun vadeli kalkınma planı yapılan ilk milli parkımızdır.

Ülkemizde iktidarın tabiat varlıkları, ormanlar, kıyılar, milli parklar ve bütün doğal ve kültürel yaşam değerlerini sermayenin yatırım ve rant alanına dönüştüren politikaları çerçevesinde Uludağ Milli Parkı'nın da yapılaşmaya açılmasına ve koruma statüsünün değiştirilmesine yönelik süreç başlatılmıştır.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 31.07.2012 tarih ve 5561 sayılı Kararı ile Uludağ Milli Parkı II. Gelişim Bölgesi 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

İmar planları ile 1/25.000 ölçekli Uludağ Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Revizyon Planı ve plan notları dikkate alınmaksızın; bölgede yapılaşma baskısı artırılmış, kontrollü kullanım alanı sınırlarının nasıl belirleneceği ve koruma-kullanma dengesinin nasıl sağlanacağı belirsizleştirilmiştir. Üst ölçekli planlarda tahsisi yapılmayan alanlar turizm alanı olarak belirlenmiştir. Kongre merkezi ve otopark işlevi getirilerek alan yapılaşmaya açılırken büyük yer altı inşaat faaliyetleri öngörülmüştür. Günöbirlik tesis alanlarında üst ölçekli planda yer alan gereklilikler yerine getirilmeksizin uygulama yapılmasının önü açılmıştır. Böylece mevcut yapılaşma yoğunluğu artırılmıştır.

Uludağ Milli Parkı'nın kamu yararı gözetilerek korunması ve topluma açık kullanılmasına yönelik düzenlemeler getirmek yerine; bireysel ve belirli kullanımları öncelik alan, korunan alanı ve orman alanlarını yapılaşmaya açan, mevcut yoğunluğu artırarak yapılaşma baskısını genişleten, gerek uluslararası sözleşmelere gerekse koruma mevzuatına aykırı İmar Planlarının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Mimarlar Odası tarafından dava açılmıştır.

T.C. Bursa 3. İdare Mahkemesi 2023/881 sayılı kararıyla; üst ölçekli plan ilke ve hedefleriyle çeliştiği, kamu yararına, planlama esaslarına ve şehircilik ilkelerine aykırılık gösterdiği ve hukuka uygun tesis edilmediği gerekçeleriyle Bursa Uludağ Milli Parkı II. Gelişim Bölgesi Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planlarını iptal etmiştir.

Alınan yargı kararının gerekçesinde; orman alanları üzerindeki baskının arttığı ve bu alanların milli park alanındaki yapılaşma ve plan değişiklikleri ile tahrip edilmekte olduğu, dava konusu alan ve yakın çevresinde yakın dönemde yeni bina yapımları ile orman alanlarının ve orman toprağı özelliğı taşıyan alanların olumsuz etkilendiğı belirtilmiştir. Yeni yapılaşma çalışmalarıyla alanda artacak insan yoğunluğunun olumsuz etkiler doğuracağı uyarısı yapılmış; plan raporlarının çevresel etkilerin önlenmesi konusunda yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bölgedeki su kaynaklarının koruma-kullanma dengesinin sağlanmasına yönelik hükümlerin eksik ele alındığı, planın uygulanmasına yönelik denetim ilkelerinin belirlenmediğı ve alan özelinde koruma kullanma dengesinin oluşturulmadığı belirtilmiştir.

Bursa 3. İdare Mahkemesi kararında; Bursa Uludağ Milli Parkı II. Gelişim Bölgesi Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planlarının üstün kamu yararına ve hukuka aykırı olduğu vurgulanmıştır.

Mimarlar Odası olarak; Uludağ Milli Parkı ve orman alanlarının korunması amacıyla, koruma güvencelerini ortadan kaldırarak bu alanları yapılaşmaya açan tüm düzenleme ve uygulamalara karşı verdiğimiz mücadeleye devam edeceğimizi değerli kamuoyumuza saygı ile duyuruyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Karadeniz’i Afet Alanına Dönüştüren Politikalara Son Verilmelidir !

10 Temmuz 2023

Bartın, Bolu, Düzce, Erzurum, Karabük, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun ve Zonguldak’ta 9 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleşen yoğun yağışların ardından mahsur kalan yurttaşlar için kurtarma çalışmaları yapılmakta, kent merkezleri ve yerleşim yerleri tedbir amaçlı tahliye edilmektedir.

Yaşanan sel ve heyelan felaketleri nedeniyle ulaşım kısıtlanmıştır. Ankara-İstanbul Otoyolu, Bolu Dağı Tüneli, Zonguldak İstanbul Yolu ve Karadeniz Sahil Yolu ulaşımına kapatılırken; Zonguldak Çaycuma Havalimanı’nda uçuşlar yapılamamakta, Karabük-Zonguldak arasında tren seferleri gerçekleştirilememektedir.

Kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını, heyelan ve sel riskinin sürdüğü bölgede kaygı verici gelişmeler devam etmektedir.

Karadeniz Bölgesi’nde son on yıldır giderek artan felaketlere karşın, yerleşim yerlerinde yıkımlara sebep olan ve yıllardır uygulanan altyapı, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşanan acılara ve kayıplara rağmen sürdürülmektedir.

2012 yılından bu yana Artvin, Bartın, Düzce, Giresun, Karabük, Kastamonu, Samsun, Sinop, Trabzon ve Zonguldak illerinde onlarca yurttaşımızın hayatını kaybettiği afetlerin ardından bölgede afet risklerini azaltacak önlemler alınmamıştır.

Ordu başta olmak üzere, dere ıslah ve sokak sağlıklılaştırma adı altında teknik ilkelere aykırı biçimde derelerin akış rejimi bozulmuş, hiçbir bilimsel araştırmaya dayanmadan akarsu yatakları kanallar içine alınıp düzleştirilerek akış hızı artırılmıştır. Sel-taşkın alanlarında inşaat faaliyetleri kısıtlanmadığı gibi yeterli altyapı oluşturulmadan yeni uygulamalara izin verilmiştir.

Bölgede Sahil Yolu Projesi ile başlayan tahribat; HES ve termik santral inşaatları; dere yataklarının ıslahı, kaçak yapılaşma, deniz dolgu alanları oluşturulması, madencilik ve taş ocağı faaliyetleri ile büyümektedir.

6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremlerinin beşinci ayında, 1999 Marmara Depremlerinin 24.yıldönümü yaklaşırken; bilimsel şehircilik ve bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayış nedeniyle deprem ve kuvvetli yağış gibi doğa olayları afetlere dönüşmekte, yaşam alanlarımız güvencesiz hale gelmektedir.

Afetlere karşı güvenli yapı ve yaşam çevreleri oluşturulması için; deprem, sel gibi tüm afet risklerinin azaltılmasına yönelik bilimsel planlamaya dayalı bütüncül çalışmalar yürütülmesi; afet ve acil durum yönetimi hazırlıklarının yapılması gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak, kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet baskısı altındaki bölge için çalışmalarımızı sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Ülkemiz Yangın Yerine Döndü !

18 Temmuz 2023

Akdeniz Bölgesinde 2021 yılı Temmuz ayında ve ardından 2022 Haziran ayında yaşanan ve günlerce kontrol altına alınamayan, bölgedeki ekosistemi ve doğal yaşam alanlarının yanı sıra yerleşim alanlarını da geniş ölçekte etkileyen orman yangınlarının yıldönümünde yeni yangın felaketleri yaşanmaktadır.

10 Temmuz 2023 tarihinden itibaren Muğla-Milas, İzmir-Urla-Aliağa, Antalya-Manavgat ve Çanakkale-Gökçeada'da yangın çıkmış; İzmir'de yaşanan yangında bir orman işçisi hayatını kaybetmiştir.

16 Temmuz 2023 tarihinden bugüne ise Hatay Belen İlçesi, Mersin Gülnar İlçesi ve Çanakkale Merkez Kızılköyü Köyü'nde; Adana Karaisalı, Mersin Mezitli, Çanakkale Ayvacık, Muğla Datça, Tekirdağ Malkara ve Balıkesir Sındırgı'da yeni yangınlar çıkmıştır.

Resmi açıklamalara göre Hatay ve Mersin'deki yangınlar iki günün ardından kontrol altına alınırken Tekirdağ ve Balıkesir'de devam etmekte, Çanakkale'de ise felaketin boyutları büyümektedir. Çanakkale'ye kara yoluyla ulaşım kapanırken, merkeze bağlı Kızılköy, Yukarı Okçular, Musaköy, Özbek, Kemel, Kayadere, Işıklar, Dört Yol, Kurşunlu ve Mareşal Fevzi Çakmak köyleri ile Danyeri mevkiinde yerleşim yerleri tahliye edilmeye başlanmıştır.

Ülkemizde her yıl Mayıs ve Ekim ayları arasında artan hava sıcaklıklarıyla birlikte hassas alanlarda orman yangını riskinin artmasına karşın daha önce de yaşanan afetlere sebep olan merkezi ve yerel yönetim politikaları sürdürülmektedir. İstatistiklere göre son on yılda çeşitli nedenlerle 26 binden fazla orman yangını çıkmış 89 bin hektarın üzerinde orman alanı etkilenmiştir.

Doğal değerlerini yitirerek afetlere açık ve güvensiz hale gelen ormanlarımızda afet risklerini azaltacak önlemlerin alınmadığı ve denetlenmediği; yangınlarla mücadele eden ekiplere gerekli eğitimlerin ve kişisel donanımların sağlanmadığı anlaşılmaktadır.

Meslek odaları, akademik kuruluşlar, bilim insanları ve ilgili tüm kesimler dikkate alınarak; deprem, sel, yangın gibi tüm afet risklerinin azaltılmasına, afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimine dair politikalar oluşturulmalı; çevre karşıtı yatırım ve plan kararları ivedilikle durdurulmalıdır.

Mimarlar Odası olarak, afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet riskli altındaki yaşam alanlarımızın ve doğal değerlerimizin korunması için çalışmalarımızı sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Orman Katliamlarına Son Verilsin !

27 Temmuz 2023

Ülkemizde doğa ve kültür değerlerini sermaye birikim aracı olarak gören ve ranta dönüştürmeyi hedefleyen ekonomi politikaları acımasız ve kurlsız bir şekilde yürütölmekte; yaşaam alanları yok edilmektedir.

Kaz Dağları ve Cerattepe'de maden işletmelerinin sebep olduğu çevre katliamından, hidroelektrik santral (HES) projeleriyle kurutulan akarsulara; yapılaşmaya açılarak betonlaştırılan yaylalardan, orman alanlarında ağaç kesimlerine pek çok çevre karşıtı yatırım gündemdedir.

Orman alanları yangınlar nedeniyle yok olurken rant amaçlı katliamlar da devam etmektedir. Muğla'nın Milas İlçesine bağlı İkişküy'de Akbelen ormanlarının maden sahası ilan edilerek; doğanın, ormanlık alanların ve yaban hayatının katledilmesi çevre ve insanlık suçudur.

İkişküy-Akbelen'de planlanan maden işletmesi ve faaliyetleri sonucunda coğrafya değişecek, biyolojik çeşitlilik ve ormanlık alanlar yok edilecek, su kaynakları tükenecek ve telafisi mümkün olmayan zararlara yol açacaktır.

Bölgede yatırımcılar ve iktidar tarafından ortaklaşa yürütölen madencilik faaliyetlerinin yarattığı korkunç çevre ve orman tahribatına karşı yıllardır sürdürölen mücadele; 24 Temmuz 2023 tarihinde yapılan müdahale ve ağaç kesimleri ile yeniden kamuoyunda tartışılmaya başlanmıştır.

2019 yılında, Limak Holding ve IC Holding ortak iştiraki Yeniköy Kemerköy Termik Santrali'ne yakıt kaynağı sağlanabilmesi için Akbelen Ormanında linyit madeni işletme faaliyetlerine Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilmiş, işletmeye karşı açılan davalar sürerken 2021 yılında ağaç kesimleri gerçekteşmiştir.

Yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, doğal dokuyu tahrip eden projeye karşı direniş sonucu durdurulan ağaç kesimlerinin ardından alanda nöbet tutulmaya başlanmıştır. 24 Temmuz 2023 Pazartesi günü ise bölge halkının gösterdiği direnişe güvenlik güçleri müdahale etmiş; maden sahasının genişletilmesi için yeniden ağaç kesimine başlanmıştır.

Akbelen Ormanlarına ve çevre değerlerine sahip çıkan bölge halkına ve duyarlı kesimlere uygulanan şiddet ve hukuksuz müdahaleler kabul edilemez.

Yaşanan tahribatın bir an önce durdurulması gereklidir.

Ormanlık alanların taşıdığı bütün değerlerle birlikte korunması için; ilgili uzmanlar, bilim insanları ve meslek örgütlerinin hazırladığı rapor, görüş ve öneriler dikkate alınmalı; maden işletmeleri için verilen izinler iptal edilerek çevre karşıtı yatırım, proje ve uygulamalar derhal durdurulmalıdır.

Devletin öncelikli görevi; Anayasa ve Uluslararası Sözleşmeler gereği "Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını korumak, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevrenin kirlenmesini önlemek"tir.

Mimarlar Odası olarak; doğal çevrenin sistemli bir şekilde rant alanı haline getirilerek yok edilmesine karşı mücadelemizi sürdüreceğimizi vurguluyor, doğal çevrenin korunması için tüm kesimleri ve sorumluları harekete geçmeye çağırıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:**Antakya Tarihi Kent Merkezi "Tarihimizi, Kültürümüzü, Kentimizi Özgün Durumuyla Korumak Zorundayız"****11 Ağustos 2023**

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş (Pazarcık) merkezli olarak gerçekleşen 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki ve 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay (Samandağ) merkezli 6.4 büyüklüğündeki depremlerle birlikte 11 ilde ve ağırlıklı olarak Hatay'da çözümlü belki de yıllara yayılacak ya da çözümlenmeden ortada kalacak birçok problemle baş başa kaldık.

Arsuz, Defne, İskenderun, Kırıkhan ve Samandağ ilçelerinde yıkımlar farklı boyutlarda seyretmiş olsa da özellikle Antakya'da yapı stokunun %85'i yıkılmış ya da yıkılacak durumdadır. 21. yüzyılda doğal afet kaynaklı gerçekleşen böyle bir yıkımın ciddi şekilde sorgulanması, yıkımın nedenlerinin bulunması, gerçekçi yaklaşımlarla çözüm önerilerinin ortaya konması gerekmektedir. Zira 7 kere yıkılmış ve yeniden inşa edilmiş bir kentin 8. defa inşa edilmesine şahitlik ederken, planlamanın doğru bir biçimde yapılabilmesinin, öncelikle bu irdelemenin yapılmasıyla doğrudan ilişkili olduğunu bilmek gereklidir.

Ancak konu sadece bir inşa ve imar sorunundan ibaret değildir. Barınma ve işyerlerini inşa etmekle bir şehri yeniden imar etmek aynı anlama gelmez. O kentin ekonomisi, sosyolojisi, toplum psikolojisi, ekolojisi, demografisi, eğitimi, tarımı, işgücü, göç vermiş olması, kentlilerin yerine ikame etmeyi bekleyen göçmenlerin varlığı, moloz döküm alanları, enkaz ayrıştırma merkezleri, şehir içi trafik ve ulaşım problemleri, kalıcı konutların inşasından sonra geçici barınma birimlerinin ve alanlarının çevresel etkileri gibi her biri ayrı ayrı çözümlenmeyi beklerken, şu anda bu sorunların bir arada olması, konuyu çözümlenemez bir problem yumağına dönüştürmektedir.

Depremi üzerinden 6 ay geçmiş olmasına rağmen, yaşanan yıkımın boyutu ne derece büyük olursa olsun, Hatay'da hala asgari ihtiyaçların bazıları giderilebilmiş değildir. Bazı bölgelere hala elektrik ve su bağlanamamış, telefon ve internet bağlantılarındaki sıkıntılar giderilememiştir. Kent merkezinde güvenlik zafiyetleri üst noktalara çıkmış ve ayakta kalan az hasarlı iş yerleri ve konutlar, yağmacılar tarafından talan edilmeye devam etmektedir.

Deprem ve ardından ortaya çıkan sorunların çözümü "hızlı bir şekilde enkaz kaldırma ve yeniden inşa etmek" olarak görünüyor ise, bu yaklaşımın sonuçları tatmin edici olmayacaktır. Özellikle merkezi ve yerel otoriteler, yıkılan kamu binaları, okullar, devlet daireleri, kullanılamaz hale gelen havaalanı, kamu hastaneleri, kotları yükselmiş olan köprüler, çöken yollar sebebiyle bu konudaki başarısızlıklarını açık ve net bir biçimde ortaya koymuşken, enkaz kaldırma konusunda ise sanki bir destan yazılıyormuşçasına "Aralık ayına kadar tüm enkazlar kaldırılacak" demek bir başarı hikâyesi olarak görülmemelidir. Enkaz ve moloz olarak görünen aslında; bu halkın yüzyıllardır üst üste koyduğu birikimi, el emeği, göz nuru, geçmişi ve geleceğidir. Geçen her moloz kamyonu ile tüm var ettiklerimiz, bir daha geri dönmeksizin yok olup gitmektedir.

Tüm bu kaotik ortam içinde "Antakya Tarihi Kent Merkezi'nin korunmasına ilişkin kamuoyunda bu kadar sorun içerisinde bu konuya odaklanılmasının elbette birçok sebebi vardır. Sit alanından keççe ve kamyonlarla kaldırılan molozun ait olduğu yere bir daha geri dönmeyeceği endişesi, bunlardan yalnızca biridir. Farklı dil, din, mezhep ve statüden insanlardan oluşan Antakyalılar, kültürlerinin zenginliği ve çeşitliliği ile, birlikte yaşamaktan gurur duyan, kadim kentleri üzerinden ortak bir noktada buluşan bir topluluktur. Eski Antakya bizler için farklılıklarımızın kabulü, geçmişimizin, müşterek tarihimizin zenginliğinin ifadesidir. O yüzden kültürümüzün, üzerine titrediğimiz yapılaşmış çevresine daha hassas yaklaşılmasını beklemekteyiz. Çünkü bizim geri dönüşümüz ve şehri yeniden ayağa kaldırmamız için en güçlü motivasyon kaynaklarımızdan biri kadim kentimizin muhtevası, özgünlüğü ve dokusu ile korunmuş olmasıdır. Bu yüzden tarihi kent merkezimize yaklaşımın aşağıda dile getirdiğimiz biçimde gerçekleştirilmesini bekliyoruz:

Tarihi Kent Merkezi içerisindeki yapıların hasar tespitinin az, orta, ağır ve yıkık olarak derecelendirilmiş olması, hasarın mahiyetini tam olarak anlatmakta yeterli olmayacaktır. Sınıflandırma daha detaylı bir şekilde alt açılımlarla

ifade edilebilmelidir. Yapının hasar durumunun “ağır hasarlı” olması ya da “yıkık” olup da bir kısmının ayakta kalmış olması; alandan tamamen kaldırılacağı anlamına gelmemelidir.

Her yapı ağır hasarlı veya yıkık da olsa kendi içerisinde bilgi ve detay barındırır. Alan içerisindeki hiçbir yapıdan, tespitler yapılmadan enkaz kaldırılmamalıdır. Bu yapılar “Tescilli Kültür Varlığı” ya da “Çevre Uyumlu Geleneksel Yapı” da olsa aynı hassasiyet gösterilmelidir. Çünkü Antakya tarihi kent merkezi içindeki her yapı, tarihi dokuyu tamamlayan bir unsurdur. Yapıdan çok dokuyu koruyan bir yaklaşım içerisinde olunmalıdır.

Her yapı için ayrı kararlar alınmalı, hasar durumuna göre topyekün enkaz kaldırılmamalıdır. Mümkün olduğunca parsel sınırları içerisinde ayrıştırma yoluna gidilmelidir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda ise, son çare olarak enkaz başka bir alana ayrıştırılmak üzere kaldırılmalıdır.

Ağır iş makinalarının, enkaz kaldırma çalışmaları sırasında “kültür yıkıntısı” olarak nitelendirilen yığının üzerinde çalışmasının korumak gerektiğinde tüm kurumların uzlaştığı, değerlerin yok olmasına sebebiyet verdiği unutulmamalıdır. Ayrıca birçok yapının zemin kotunun altında hem kendi dönemlerine hem de kendinden önceki dönemlere ait mahzenleri ve bodrum katları, su kuyuları ve sarnıçları da mevcuttur. Yapıların zemin katlarının üzerinde çalışan ağır iş makinaları, toprak altındaki arkeolojik yapılara ve bu yapıların alt kotlarındaki uzantılarına zarar vermektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın paylaştığı bilgilere göre Hatay Antakya kent merkezinde hasar tespit çalışmaları sonrasında Vakıf eserleri de dâhil olmak üzere 587 Tescilli Kültür Varlığı yapının; 186'sı yıkık, 175'i ağır hasarlı, 84'ü orta hasarlı, 67'si az hasarlı, 72'si ise hasarsız durumdadır. Kültür ve Turizm Bakanlığının ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kamu yapıları ve vakıf eserleri için göstermiş olduğu hassasiyeti takdirle karşılıyoruz. Söz konusu yapıların enkazı yerinde korunup, etrafı çevrelenmiş ve korunaklı hale getirilmiş, ihaleleri yapılmış olup restorasyonlarına başlanmıştır. Ancak aynı özenin diğer tescilli kültür varlıkları için de gösterilmesini bekliyoruz. Ağır hasarlı ve yıkık durumdaki her yapının sadece rekonstrüksiyonu yapılmak üzere enkazının kaldırılması koruma ve mimarlık açısından doğru bir yaklaşım olmamakla birlikte, mülk sahiplerinin bu süreçler içerisinde çok yüksek maliyetlerle karşı karşıya kalacağına da bilinmesi gerekmektedir.

Antakya Tarihi Kent Merkezi'nin korunması süreci içerisinde yukarıda ifade ettiğimiz ilkeler çerçevesinde her yapının kendi özgün durumuna göre karar üretilebilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığımızın çalışmalarına katkı ve destek olmak amacıyla meslek odaları temsilcileri ve akademisyenlerden oluşan “Yerel Danışma Kurulu” kurulmasını ve Yerel Danışma Kurulu kurulana kadar yıkımın acilen durdurulmasını talep ediyoruz. Tarihimizi, kültürümüzü, kentimizi mümkün olduğu kadar daha fazla yıkmadan kurtarabileceğimiz kadarını korumak hepimizin sorumluluğudur.

Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) olarak her zaman olduğu gibi bu zorlu süreçte de bizlere ve üyelerimize düşen hangi vazife olursa olsun bu vazifeden geri durmayacağımızı kamuoyu ve idarecilerimizin bilgisine sunuyoruz.

TMMOB HATAY İL KOORDİNASYON KURULU

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB İÇ MİMARLAR ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY ŞUBESİ

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

TMMOB MİMARLAR ODASI HATAY ŞUBESİ

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI HATAY İL TEMSİLCİLİĞİ

BASIN AÇIKLAMASI:

Yaşanan Afetlerin Kaynağı Rant Odaklı Dönüşüm Ve Kentleşme Politikaları Terk Edilmeli, Felaketlerin Asıl Sorumluları Hesap Vermelidir!

17 Ağustos 2023

Yirmi dört yıl önce büyüklüğü, neden olduğu kayıplar ve etkilediği alanın genişliğiyle ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük felaketlerden olan; yirmi binin üzerinde can kaybının yaşandığı 17 Ağustos 1999 İzmit ve 12 Kasım 1999 Düzce depremleri gerçekleşmiştir.

Bu depremlerin ardından 2011'de Van'da, 2019'da İstanbul'da, 2020'de Manisa, Elazığ, Van ve İzmir'de meydana gelen depremler ise yeni felaketler konusunda bizleri uyarmıştır. Ancak topraklarının tamamı depremsellik koşullarında olan ülkemizde, tüm bu yıkım ve kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları sürdürülmüştür.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerde yaklaşık 14 milyon yurttaşımız etkilenmiş; resmi verilere göre 50 binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 100 binin üzerinde yurttaşımız yaralanmıştır.

Kentlerimiz geçen yirmi dört yılda afetlere karşı hazırlanmadığı gibi, tüm kentsel ve kırsal alanlar imara açılarak sermaye ve yatırım araçlarına dönüştürülmüştür. Bütüncül planlama anlayışı terk edilmiş, sağlıklı ve güvenli yapı üretim süreçlerinin ön koşulu olan nitelikli mimarlık ve planlama hizmetleri engellenmiştir. Devletin kamu adına denetim sorumluluklarını yok sayan bir anlayışla yapı denetimi özel sektöre devredilmiştir.

Çıkarılan imar afları nedeniyle depremlerde binlerce yurttaşın hayatını kaybetmesine rağmen; 2018 yılında "İmar Barışı" adı altında yeni bir imar affı yürürlüğe konulmuştur. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinde can kayıpları ve yıkımlarda imar affının büyük etkisi olmuştur.

Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına, eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Buna karşın bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmıştır. OHAL Kararnameleri ile Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

Riskli alan ve acele kamulaştırma kararlarıyla bölgedeki yurttaşların yaşam alanlarına ve varlıklarına el konarak tarihi kent merkezleri kamusal alan olmaktan çıkarılmıştır. Tarım arazileri, orman alanları veya doğal-arkeolojik sit alanlarına yakın veya üzerinde bulunan alanlarda Bakanlık ve TOKİ tarafından hazırlanan tip proje kalıcı konutların üretimine başlanmıştır.

Yaşanan depremler gerekçe gösterilerek; iktidar; afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmüştür. Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmış, kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal, kültürel değerler yatırım araçlarına dönüştürülmüştür.

Bugüne kadar pek çok yurttaşın hayatına mal olmuş ve olmaya devam eden, büyük yıkımlara ve kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları terk edilmelidir. Planlamadan, yapı üretim ve kullanım sürecine; asli sorumluluklarını yerine getirmeyerek kayıplara sebep olan tüm sorumlular bağımsız yargıya ve topluma hesap vermelidir.

Mimarlar Odası olarak; 17 Ağustos 199 büyük Marmara Depreminin yıl dönümü olması nedeniyle bütün afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyoruz. Sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, doğal afetlerin tahribata ve can kaybına yol açmasının temelinde yer alan bilimsel kentleşme ve mimarlık ilkelerine aykırı planlama ve kentleşme süreçleri karşısında mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

ÇANAKKALE'DE YİNE ORMAN YANGINI, DOĞAL DEĞERLERİMİZ YOK OLUYOR !

23 Ağustos 2023

Çanakkale'nin Kayadere Köyü Damyeri Mevkiinde 22 Ağustos 2023 tarihinde başlayan orman yangını henüz kontrol altına alınamamış, felaketin boyutları büyümektedir.

Resmi açıklamalara göre 1500 hektar alanı etkileyen yangın nedeniyle Kayadere, Damyeri, Yağcılar, Ulupınar, Belen, Kalabaklı, Aşağıokçular, Kızılcaören ve Taşlıtarla köyleri tahliye edilmiş; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi kampüsündeki yurtlar boşaltılmış, Çanakkale-Çan Karayolu ve Çanakkale Boğazı ulaşımına kapatılmış, Çanakkale uçak seferleri yapılamamaktadır.

Yangından yaralı olarak kurtarılanların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Çanakkale'de Temmuz ayında yaşanan ve ekosistemi ve doğal yaşam alanlarının yanı sıra yerleşim alanlarını da geniş ölçekte etkileyen orman yangınlarının yaklaşık bir ay ardından yeni yangın felaketleri yaşanmaktadır.

Artan yangın riskine ve ormanlarımızda yakın dönemde günlerce kontrol altına alınamayan orman yangınları yaşanmasına rağmen yeterli önlem alınmadığı; orman köylülerine ve yurttaşlara afet risklerine karşı eğitim verilemediği, yangınla mücadele eden ekiplere ise gerekli ekipman ve donanımın sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

Mimarlar Odası olarak; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet baskısı altındaki bölge için çalışmalarımızı sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNDE KAZANILAN BÜYÜK ZAFERİ KUTLUYORUZ

30 Ağustos 2023

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, yaşadığımız toprakların işgalden kurtarılarak bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması mücadelesinde kazanılan Büyük Zaferin 101. Yıldönümünü kutluyoruz.

Egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu anlayışı ile kurulan Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız bu dönemde, halkın iradesi olan yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden alınarak kurulan bütün siyasi yetkilerin bir kişide toplandığı rejim ile birlikte hukukun evrensel ilkeleri ve uygarlığımızın ulaştığı düzey bakımından kabul edilemez koşullar yaratılmıştır.

Cumhuriyetin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmakta; eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmekte, salgın hastalık, deprem gibi afetlerle yaşam koşulları giderek ağırlaşmaktadır.

Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi ve yansıması olan özgün mimarlık mirası; doğal, tarihi ve kültürel miras; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte yıkılarak yok edilmektedir.

Mimarlar Odası olarak; laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi, bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesinin tarihsel sorumluluğumuz olduğu, çağdaşlaşma sürecinin geriye döndürülemeyeceği bilinciyle; meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın "30 Ağustos Zafer Bayramı"nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI: **Barış İçinde Yaşam Hakkı İçin Çağrı**

1 Eylül 2023

Milyonlarca insanın ölümüne, sakat kalmasına; kentlerin ve yaşam çevrelerinin yok olmasına neden olan savaşlar karşısında, barış için yapılan mücadelelerin anısına her yıl 1 Eylül "Dünya Barış Günü" olarak kutlanmaktadır. Tüm dünyayı etkileyen; insanlığın ve toplumların maddi manevi varlıklarının, kültürlerinin tümünün sonu olabilecek savaşları önlemek ve bu değerleri korumak üzere, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile temel hak ve özgürlükler güvence altına alınmış; Devletler barış hakkını korumak ve bu hakkın uygulanmasını sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Buna göre; bütün insanlar özgürdür, saygınlık ve haklar bakımından eşittir. Barış içinde yaşam, hürriyet ve güvenlik her bireyin hakkıdır.

Ülkemizde son yirmi yılda kamusal ve toplumsal alanlar yeniden yapılandırılmış; olağanüstü hal kalıcı hale getirilerek yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yoluyla temel insan hak ve özgürlükleri kısıtlanmıştır. Temel insan hak ve özgürlüklerine yapılan gerici müdahalelere karşı mücadele eden meslek örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına ve yükseköğretim kurumlarına ve toplumsal muhalefete uygulanan baskı ve şiddet uygulamaları yeni boyutlar kazanmıştır.

Gezi Parkı ile başlayan; eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen mücadele siyasi iktidar tarafından yeniden hedef alınmıştır. Hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde açılan davalarda evrensel hukuk normlarına ve yerleşik yargı usullerine aykırı biçimde verilen beraat kararları bozulmuş; Gezi Parkında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıkan meslek odalarının temsilcileri hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

Kamu denetimini, sağlıklı ve güvenli çevrelerde insan onuruna yakışır bir yaşam hakkını yok sayan politikalar nedeniyle kentler ve kırsal alanlar, doğal, tarihi ve kültürel miras; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte hızla, yıkımın ve plansız yatırımların şantiyesi haline gelmiştir. Kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribat yurttaşlarımızı deprem, sel, yangın gibi afetler ve salgınlar karşısında güvencesiz bırakmıştır. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin ardından; bilimsel şehircilik ilkelerine aykırı, nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun üretilmiş yaşam çevrelerinde toplumsal eşitsizlik artmış; barınma, beslenme, sağlık hizmetleri ve eğitim öğrenim hakkı gibi temel haklara erişim daha da zorlaşmıştır.

Sağlıklı ve güvenli bir çevrede, barış içinde yaşama hakkı, evrensel hukuk açısından en temel insan hakkıdır. Kültürel, sosyal ve coğrafi farklılıkların sürekliliği konusunda bütün mimarlar toplumsal sorumluluklar taşımaktadır. Bu bağlamda bütün yerleşmelerin fiziksel ortamını oluşturan yapı üretimi ve mekân tasarımı etkinliği olan mimarlığın, yalnızca "üretim süreci" ile sınırlı değil, aynı zamanda taşıdığı toplumsal sorumluluk nedeniyle evrensel değerleri bağlamında insancıl, yaşam hakkına saygılı ve barıştan yana olduğunu önemle vurgulamaktayız.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırladığımız bu dönemde; ülkemizde ve dünyada giderek yükselen çatışma ve şiddet ortamı, krizler, gericileşen iktidarlar, güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılık; şiddet ve baskının sonlandırılması, insanlık onuruna yakışmayan yaşam koşullarının bir an önce iyileştirilerek toplumsal ve kültür değerlerinin korunması ve barışın sağlanması insani ve tarihsel bir sorumluluktur. Mimarlar Odası olarak, "yaşamın ve barışın" yanında açık tavır aldığımızı ve almaya devam edeceğimizi önemle vurguluyor; 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle, temel hak ve özgürlüklerin tanınmasını, kullanılmasını ve yararlanılmasını engelleyen hiçbir ayırım ve kısıtlamanın yaşanmayacağı bir gelecek dileğiyle, tüm sorumluları çatışma ve savaşların durdurulması ve toplumsal birlikteliğin sürdürülmesi için harekete geçmeye çağırıyoruz.

Değerli kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Yaşanan Sel Felaketi Yeni Afetlere Karşı Uyarı Niteliği Taşımaktadır

5 Eylül 2023

3 Eylül 2023 tarihinde Samsun, Ordu'da ve Giresun'da gerçekleşen yoğun yağışların ardından yaşanan sel felaketlerinde bazı bölgelerde ulaşım kısıtlanırken, kent merkezleri ve yerleşim alanları zarar görmüştür. 4 Eylül 2023 tarihinde ise Kayseri, Aksaray ve Nevşehir'de yaşanan sel sonucu üç yurttaşımız hayatını kaybetmiş, kaybolan bir bebeği arama çalışmaları devam etmektedir.

Kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını, dolu yağışı ve sel riskinin sürdüğü illerimizde kaygı verici gelişmeler devam etmektedir.

2012 yılından bu yana Artvin, Bartın, Düzce, Giresun, Karabük, Kastamonu, Samsun, Sinop, Trabzon ve Zonguldak illerinde onlarca yurttaşımızın hayatını kaybettiği afetlerin ardından kentlerimizde afet risklerini azaltacak önlemler alınmamıştır.

Son on yıldır giderek artan felaketlere karşın, yerleşim yerlerinde yıkımlara sebep olan ve yıllardır uygulanan altyapı, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşanan acılara ve kayıplara rağmen sürdürülmektedir.

Afetlere karşı güvenli yapı ve yaşam çevreleri oluşturulması için; deprem, sel gibi tüm afet risklerinin azaltılmasına yönelik bilimsel planlamaya dayalı bütüncül çalışmalar yürütülmesi; afet ve acil durum yönetimi hazırlıklarının yapılması gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak, afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, tüm Birimlerimizle birlikte afet baskısı altındaki bölge için çalışmalarımızı sürdüreceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ:

Dünya Mimarlık Günü Basın Bildirisi Sağlıklı Ve Güvenli Bir Çevrede Yaşam Hakkı İçin Mimarlık !

2 Ekim 2023

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) tarafından Birleşmiş Milletler Habitat Günü ile paralel biçimde ilk kez 1985 yılında kutlanan Dünya Mimarlık Günü her yıl farklı bir tema kapsamında çeşitli etkinlikler ile mimarlığın, kentlerimizde ve yaşam alanlarımızdaki sorunların toplum gündemine getirilmesini, farkındalık oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Dünya Mimarlık Günü bu yıl, 2 Ekim 2023 tarihinde “Direnci Topluluklar için Mimarlık” teması ile Uluslararası Mimarlar Birliği üyesi yüzden fazla ülkede bir milyondan fazla mimar tarafından kutlanacak. Mimarlar Odası olarak bu çerçevede, tüm Birimlerimiz ve yetmiş bini aşkın meslektaşımız ile Dünya Mimarlık Günü ile başlayan hafta ve Ekim ayı boyunca “Mimarlık Haftası Etkinlikleri” gerçekleştireceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

UIA, “Direnci Topluluklar için Mimarlık” teması ile sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir yapı çevrenin ve kamusal alanların üretiminde direnci topluluklar için bölgesel ve kentsel planlama politikalarının teşvik edilmesini hedeflemiştir. Birlik, tüm dünyada kentsel ve kırsal alanlarda kontrolsüz yapılaşma; sosyal, ekonomik ve siyasi krizler; salgın, iklim değişikliği ve afetler; yoksulluk ve eşitsizliğin etkilerinin yanı sıra mesleki sorumlulukları tartışmaya açmayı amaçlamaktadır.

Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının korunması; bilime ve şehircilik ilkelerine uygun nitelikli mimarlık hizmetleriyle şekillenen yaşam alanlarının oluşturulması; yapı çevrenin kamu yararını gözeterek politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ortak sorumluluğudur.

Ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın hastalık ve afetlerin giderek arttığı; ekonomik krizle birlikte toplumsal ve siyasal kriz koşullarının ağırlaştığı süreçlerin etkileri en fazla, yoğun yapılaşma ve rant odaklı yapılaşmaya öncelik verilen büyük kentlerimizde görülmüştür.

Kamu denetimini, sağlıklı ve güvenli çevrelerde insan onuruna yakışır bir yaşam hakkını yok sayan politikalar nedeniyle kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribat yurttaşlarımızı afetler ve salgınlar karşısında güvencesiz bırakmıştır.

Bütün yerleşmelerin fiziksel ortamını oluşturan yapı üretimi ve mekân tasarımı etkinliği olan mimarlık; üretim sürecinin yanı sıra kültürel, sosyal ve coğrafi farklılıkların sürekliliği konusunda taşıdığı sorumluluklar nedeniyle evrensel değerleri bağlamında insancıl ve yaşam hakkından yanadır.

Mimarlar Odası olarak; mesleki ve toplumsal sorumluluklarımızı yerine getirmek üzere tüm yaşam alanlarımız için kamu yararı doğrultusunda ve toplum hizmetinde çalışmalarımızı sürdürmekte kararlı olduğumuzu paylaşıyor, meslektaşlarımızın ve toplumumuzun Dünya Mimarlık Günü'nü kutluyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: BAĞIMSIZ, EŞİTLİKÇİ VE ÖZGÜRLÜKÇÜ ÇAĞDAŞ TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 100.YILINI KUTLUYORUZ 28 Ekim 2023

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde; egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu yönetim anlayışı ile kurulan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100.yıldönümünü kutluyoruz.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılını; halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerine el konduğu ve işlevsizleştirildiği, mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı, hukukun ve demokrasinin evrensel ilkelerinin yok sayıldığı; baskıcı ve otoriter rejim koşullarında karşılamaktayız.

Cumhuriyetin devriminin eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve değerli kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik aydınlanma ve uygarlaşma karşıtı uygulamalar artmaktadır.

Giderek ağırlaşan ekonomik, toplumsal ve siyasi kriz koşullarında; eşitsizlik ve adaletsizlik yükselmekte, düşünce ve ifade, özgürlüğü, örgütlenme, sağlıklı bir çevrede yaşam hakkı gibi temel hak ve özgürlükler çiğnenmekte, demokrasinin bütün kurumlarının baskı altına alınarak yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ortadan kaldırılmaktadır.

Son yirmi yılda kamusal ve toplumsal alanlarda kurulan siyasi hegemonya, baskıcı ve gerici uygulamalar aracılığıyla, ülkemiz uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırılmaktadır.

Gericiliğe karşı mücadele eden, demokrasinin güvenceleri olan meslek örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına ve yükseköğretim kurumlarına ve toplumsal muhalefete uygulanan baskı ve şiddet uygulamaları yeni boyutlar kazanmıştır. Eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleri siyasi iktidar tarafından hedef alınmıştır.

Kamu denetimini, sağlıklı ve güvenli çevrelerde insan onuruna yakışır bir yaşam hakkını yok sayan politikalar nedeniyle kentler ve kırsal alanlar, doğal, tarihi ve kültürel miras; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte tahrip edilmiştir.

Cumhuriyet devrimi ile başlayan modernleşme sürecinin; kentlerdeki yansıması olan ve geleceğin mirasını oluşturan yapıyı çevre ile ülkenin tarih, kültür ve yaşam dokusunun temeli olan kamu varlıkları kamu yararı gözetilmeksizin sermaye sahiplerine devredilmektedir.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında; içinde bulunduğumuz bu karanlık süreçten çıkmak ve uygar bir gelecek için;

- Eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve yaşamın tüm alanlarında gelişim ve ilerlemenin yeniden hedeflenmesi,
- Bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilerek demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi,
- Temel insan hak ve özgürlüklerinin eşitçe, hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlama olmaksızın kullanımının sağlanması ve toplumsal dayanışmanın desteklenmesi,
- Kamu hizmetlerinin halka en yakın yönetim kademeleri tarafından yerine getirilmesi ilkesi çerçevesinde belediyelerin ve yerinden yönetim organlarının olanaklarının artırılması,
- Bilimsel ilkelere dayalı, toplum yararını gözetilen kamusal ve mekânsal politikaların oluşturulması, Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetilen politikalar çerçevesinde üretilmesi,

- İnsanlığın ortak mirası olan mimari ve kültürel değerlerin, Cumhuriyet dönemi mimarlık mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması,

tarihsel bir sorumluluk ve zorunluluktur.

Cumhuriyetle birlikte eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme alanlarında başlatılan aydınlanma ve uygarlık sürecinde çağdaş yapıya kavuşan meslek örgütümüz Cumhuriyetin kurucu değerlerinin yaşatılmasının en önemli güvencelerindendir.

Mimarlar Odası olarak; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihimizle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması ve geliştirilmesi için özverili çalışmalarımızı ve meslek alanlarımıza ilişkin “hak ve örgütlenme” mücadelemizi sürdürme kararlılığında olduğumuzu vurguluyoruz.

Yaşanan bütün zorluklara rağmen; tarihsel, bilimsel ve kültürel gelişimin engellenemeyeceği ve geriye döndürülemeyeceği bilinci ve umuduyla, meslektaşlarımızın ve bütün yurttaşlarımızın “Cumhuriyet Bayramı”nı kutluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:**Barınma Ve Mülkiyet Hakkını Rant Aracı Haline Getiren Torba Yasa Teklifi TBMM Tarafından Reddedilmelidir!****2 Kasım 2023**

20 Ekim 2023 tarihinde "2/1700 Esas No.lu Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulmuştur. 30 Ekim 2023 itibariyle torba yasa teklifine ilişkin değişiklik önermeleri reddedilerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tarafından kabul edilmiş; 1 Kasım 2023 itibariyle görüşülmek üzere TBMM Genel Kurul gündemine alınmıştır.

Teklif; 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un yanı sıra pek çok kanunda değişiklik getirmektedir. Bu değişiklikler; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi kapsamaktadır.

Getirilen düzenlemelerin asıl amacı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi değil rant odaklı yapılaşmadır.

1999 Marmara ve 2011 Van Depremlerinin ardından mevcut yapılaşmanın güvenli hale getirilmesi; tehlikeli yapıların tespit edilerek yenilenmesi gerekçeleri ile 2012 yılında "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" yürürlüğe konulmuştur. 2016 yılında; uygulamaların ülke genelinde kamu denetimi olmaksızın uygulanabilmesi için; kamu düzeni ve güvenliği, yapı ve altyapı hasarları, kaçak yapılar da dönüşüm gerekçelerine dâhil edilerek 6306 Sayılı Kanunun her alanda uygulamasının önü açılmıştır.

Ancak geçen sürede kentlerimiz afetlere karşı hazırlanmadığı gibi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Toplu Konut İdaresi (TOKİ) eliyle; tüm kentsel ve kırsal alanlar imara açılarak doğal, kültürel ve tarihî değerler rant ve yatırım araçlarına dönüştürülmüş, olası bir afette kullanılması planlanan toplanma alanları yatırımcı ve sermaye sahiplerine tahsis edilerek, bu alanlarda iş merkezi, alışveriş merkezi, toplu konut ve stat yapılmasında bir sakınca görülmemiştir.

6306 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinin üzerinden 11 yıl geçmiş olmasına karşın Bakanlık verileri incelendiğinde; ülke genelinde riskli yapı tespitinin riskli olduğu tahmin edilen yapı stokunun % 2'sine bile ulaşmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yıkılan riskli konut ve işyerlerinin yerine iki katından fazla bağımsız bölüm inşa edilerek yapılaşmanın ve yoğunluğun artırıldığı görülmektedir.

Bu bağlamda; 6306 Sayılı Kanun'un amacı doğrultusunda çalışma yürütülmediği; getirilen düzenlemelerin asıl amacının afetlere karşı riskli yapıların dönüştürülmesi değil, inşaat ve konut sektörüne yönelik rant odaklı yapılaşma olduğu anlaşılmaktadır.

Torba yasa teklifinin amacının; 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin ardından "afet riski odaklı kentsel dönüşüm çalışmalarının baştan gözden geçirilmesi ve dönüşüm uygulamalarının ivedilikle başlatılması ve tamamlanması, riskli yapıların ve alanların dönüştürülmesi işinin bir an önce tamamlanması, uygulama sürecinde karşılaşılan sorunların çözülmesi ve hızlandırılması" olduğu belirtilmektedir.

Ancak önerilen değişikliklerin afet riski altındaki yapıların ve alanların dönüştürülmesine, kentsel ve kırsal alanların afetlere karşı hazırlanarak sağlıklı, güvenli ve sağlam yapılı çevreler oluşturulmasına yönelik olmadığı, nitelikli mesleki hizmet üretimine olanak sağlamadığı; yapılaşmayı artırıcı, planlama bütünlüğünü yok sayan, barınma ve mülkiyet gibi temel anayasal hakları rant aracı haline getiren nitelikte olduğu görülmektedir.

Yurttaşların mülklerine el konulmasının önü açılmakta, barınma hakkı gasp edilmektedir.

6306 sayılı Kanun'da getirilen düzenlemelerle; rezerv yapı alanlarının yeni yerleşim alanı olarak belirlenmesi zorunluluğu kaldırılmakta, mevcut kentsel ve kırsal alanlarda yerleşim yerlerindeki parsellerin ve yapıların rezerv yapı alanı olarak belirlenmesi sağlanmaktadır.

Bu yolla tüm alanlarda yurttaşların mülklerine el konulmasının önü açılmakta; rant odaklı dönüşüm ve mülkiyet değişimi ile barınma ve mülkiyet haklarına el konulmaktadır.

Yapım, yıkım ve satış dâhil tüm uygulamalarda maliklerin üçte ikisinin muvafakatinin aranması koşulu kaldırılmakta, salt çoğunluk yani yarıdan bir fazla ile işlem yapılmasının önü açılmakta, mülkiyet hakkı yok sayılmaktadır.

Dönüşüm uygulamalarının ve karar süreçlerinin hızlandırılması gerekçesiyle getirilen bu düzenleme hakkında geçmişte 6306 ve 5393 Sayılı Kanunlar kapsamındaki uygulamalarda karşılaşılan sorunlar nedeniyle inşaat sektörü temsilcilerinin sürecin önünün açılmasını talep ederek, özellikle imar adalarında yapılan uygulamalarda anlaşma yoluna gitmeyen yapı sahipleri hakkında Bakanlığa raporlar sundukları bilinmektedir.

Riskli yapı tespiti, yapının tahliyesi ve yıkımlarda kolluk kuvvetlerinin müdahalesi yoluyla zorla ve resen işlem yapılması öngörülmektedir.

Torba yasa ile Anayasa Mahkemesi kararları ile geçmişte iptal edilen düzenlemeler iptal gerekçeleri yok sayılarak yeniden düzenlenmektedir. Geçmişte de imar kısıtlamaları, yapının tahliyesi ve yıkılması, taşınmazın kamulaştırılması gibi işlemlerin riskli olmayan yapılara da uygulanmasına dair benzer düzenlemeler;

mülkiyet hakkını sınırlandıran bu düzenlemelerin kamu yararı amacı taşımamasının yeterli olmadığı ölçülülük ilkesi gereği, kamunun yararı ile bireylerin temel hakları arasında adil denge kurulması ve ölçülü olunması gerektiği mülkiyet hakkı kapsamında kullanma, yararlanma ve tasarruf yetkilerinin olduğu ve düzenlemelerin bu hakkı sınırlandırdığı vurgulanarak iptal edilmiştir. Mahkeme iptal gerekçelerini yok sayan ve kararları devre dışı bırakan değişiklikler yeniden düzenlenmektedir.

Kamuya ait taşınmazlar devredilirken, özel mülkler kamulaştırılmakta, yerel yönetimlerin yetkileri kısıtlanırken Kentsel Dönüşüm Başkanlığına sınırsız yetkiler verilmektedir.

Bakanlığa bağlı Genel Bütçe kapsamındaki Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılarak Özel Bütçeli İdare statüsünde Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurulmaktadır. Kamu denetimi azaltılmakta, uygulamaların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı vesayetindeki Başkanlıkta yürütülmesi hedeflenmektedir.

Kamu hizmetlerinin halka en yakın yönetim kademeleri tarafından yerine getirilmesi, yerinden yönetim ilkesine aykırı biçimde; yerel yönetimlerin yetkileri kısıtlanmakta, Bakanlığa ve Kentsel Dönüşüm Başkanlığı'na sınırsız yetkiler verilmektedir.

Özel mülkiyetteki tüm taşınmazların rezerv yapı alanı olarak belirlenebilmesi, resen riskli yapı tespiti ve zorla tahliyesi, ağır hasarlı-yıkılan veya risk altındaki yapıların satışı, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni verme yetkisi, kamulaştırma, hisse satışı ve dönüşüm uygulamalarındaki tüm yetkiler, TOKİ ve idarelere kaynak aktarımı, kamu varlıklarının satışı, dış finansman ve kredi kullanımı alanlarında Başkanlık yetkili kılınmaktadır.

Başkanlığa ayrıca dönüşüm uygulamaları için gerekli olan mali kaynağı oluşturmak adına planlama, arsa üretim çalışmaları yapma, Hazine taşınmazlarının değerlendirilmesi Hazine taşınmazlarının gelir elde etmek amacıyla kullanılması için sınırsız yetkiler verilmektedir.

Hazineye ait kamu varlıklarının devri ve satışı yoluyla kamuya ait kaynaklar sermayeye aktarılmaktadır.

Ekonomik kriz koşullarında sağlıklı, güvenli ve sağlam yapılı çevrede barınma hakkına erişemeyen yurttaşlar yeniden borçlandırılmaktadır.

Getirilen düzenlemeler ile ekonomik sıkıntı içinde yaşayan yurttaşlar yeniden borçlandırılmaktadır.

TÜİK verilerine göre nüfusunun yarıya yakını kira, konut kredisi veya borç ödeyebilecek gelire erişemeyen ülkemizde; resen ve rıza aranmaksızın yapılacak dönüşüm uygulamaları yurttaşlar için ödenemez rakamlara ulaşacak ve hak sahibi oldukları mülkleri el değiştirecektir.

Ayrıca hak sahibi olduğu halde yeni yapılacak yapıların borçlanma bedelini ödeyemeyecek durumda olan yurttaşların mülkleri tapuda yeni kurulan Başkanlığa tescil edilecek; yurttaşların ise bu yapılarda oturmasına izin verilecektir.

Savunma ve yargı kararlarına itiraz hakkı ortadan kaldırılmakta hak arama özgürlüğü kısıtlanmaktadır.

Teklifte getirilen düzenlemeyle; hasar tespit raporlarına dayalı olarak tesis edilen idari işlemleri konu alan uyuşmazlıklarla ilgili iptal davalarında ivedi yargılama usulünün uygulanması öngörülmektedir.

İmar planları askı ve itiraz süreleri kısaltılırken, bu plan ve uygulamalara yönelik bilirkişi incelemelerinin süreleri de kısıtlanarak hukuk ve yargı süreçlerine müdahale edilmektedir.

Yargı süreçlerinin hızlandırılması gerekçe gösterilerek; ilk inceleme, savunma, tebliğ, keşif ve bilirkişi incelemesi, itiraz ve istinaf başvuru süreleri kısaltılmaktadır. Savunma hakkı, düzenleme ve uygulamalar hakkındaki yargı kararlarına itiraz hakkı ortadan kaldırılmakta hak arama özgürlüğü kısıtlanmaktadır.

Ayrıca depremlere ilişkin her türlü iş, dava, soruşturma ve kovuşturmalarda; bilirkişilik temel eğitimlerini tamamlamamış ve uzmanlık alanında en az beş yıl çalışmamış kişilerin gerekli usulleri yerine getirmeksizin görevlendirilmesinin önü açılmaktadır.

Yakın dönemde ardı ardına yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve risk altında bıraktığını gözler önüne sermiştir. Bu açıdan değerlendirilerek, büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşananlardan ders alınarak terk edilmelidir.

Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan düzenlemelerin, proje ve uygulamaların ivedilikle durdurulması gereklidir. Barınma ve sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının korunması çerçevesinde; hukuka aykırı riskli alan, rezerv yapı alanı, dönüşüm, kamuya ait taşınmazların devrine ve özel mülklerin kamulaştırılarak satışına ilişkin düzenlemeler geri çekilmelidir.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

Mimarlar Odası olarak; her koşulda tüm kurumsal varlığımız ile toplumla dayanışmayı sürdüreceğimizi tekrar vurguluyoruz. Sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturulması için sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikimler kapsamında çalışmalarımızı sürdüreceğimizi ve bilimsel gerçekleri açıklamaya devam edeceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI

MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü Saygıyla Anıyoruz

10 Kasım 2023

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu bağımsız, toplumcu, eşitlikçi, ilerici ve özgürlükçü bir yönetim anlayışı ile kuran; ülkemizin eğitim, kültür, sanat, sağlık, tarım, kentleşme ve diğer birçok alanda laik, demokratik bir uygarlık yolunda bilimin ve akılcılığın gereklerine bağlı gelişimini temel alan büyük önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ölümünün seksen beşinci yılında saygıyla anıyoruz.

BASIN AÇIKLAMASI:

YARGITAY KARARI ANAYASAL DÜZENE VE HUKUKA DARBE NİTELİĞİNDEDİR !

10 Kasım 2023

Eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen ve toplumsal barışın yeniden inşası için tarihsel bir adım olan 2013 yılında başlayan Gezi Parkı mücadelesi iktidarın hedefi haline gelmiştir.

Gezi Davalarında yargının verdiği beraat kararları; hukuksuz ve dayanaktan yoksun bir şekilde bozularak, Gezi Parkının korunması için çalışmalar yürüten meslek odalarının temsilcileri hukuka aykırı biçimde hapis cezası verilerek tutuklanmıştır.

14 Mayıs 2023 tarihinde yapılan genel seçimlerde 28. Dönem Hatay milletvekili olarak seçilen Odamız avukatlarından Can Atalay'ın tahliye başvurusu Anayasa Mahkemesi'nce değerlendirilerek hak ihlali olduğuna karar vermiştir.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi ise hukuku çiğneyerek bu kararı reddetmiş; "Anayasa'yı ihlal ettiği ve yetkisini aştığı" iddiasıyla Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusu girişiminde bulunmuştur.

Yargı bağımsızlığını, hukukun üstünlüğünü ve demokratik normları yok sayan, Anayasayı ortadan kaldıran karar hukuk devleti ilkeleri bakımından asla kabul edilemez bir niteliktedir.

Yargıtayın AYM kararını reddetmesi ve hatta üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması anayasal düzene darbedir. Aldığı kararlarla Anayasal düzeni devre dışı bırakan yargıçlara görevden el çektirilmelidir.

Anayasa'ya ve demokratik hukuk devleti ilkelerine açıkça aykırı olan karar derhal geri çekilmelidir. Can Atalay serbest bırakılmalı ve halkın iradesine saygı gösterilmelidir.

Bu çerçevede, hukuka aykırı olarak temel hak ve özgürlüklerinden mahrum bırakılan gezi tutuklularının bir an evvel tahliye edilmeleri, AYM kararının uygulanması zorunludur.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI: Gazeteci Yaman Kaya'ya Yapılan Saldırığı Kınıyoruz!

16 Kasım 2023

13 Kasım 2023 Pazartesi günü Bursa İli Nilüfer İlçesi'nde, kent ve çevre suçlarına karşı mücadele yürüten gazeteci Yaman Kaya'ya silahlı saldırı düzenlenmiştir. Saldırıdan yara almadan kurtulan gazeteci Yaman Kaya şahsında; halkın haber alma ve gerçekleri öğrenme araçlarının en önemlisi olan basına karşı yapılan bu insanlık dışı saldırığı kınıyoruz.

Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü koşullar ortamında, laik ve demokratik sistemin etkinliğinin artırılmasının gerektiğı koşullarda; gazetecilere yönelik hak ihlalleri, haber engellemeleri ve baskılar yoluyla basının sindirilmeye çalışılmasını reddediyoruz.

Mimarlar Odası olarak, baskılar ve saldırılar karşısında insanlığın ve Cumhuriyetin kurucu değerleri olan demokrasi, insan hakları ve özgürlüklerin her zaman kararlı bir şekilde yanında olduğumuzu vurguluyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN AÇIKLAMASI:

Hatay'da Rezerv Yapı Alanı İlanı Yoluyla Uygulanmak İstenen Mülksüzleştirme Projesinden Vazgeçilmelidir!

29 Kasım 2023

1999 Marmara ve 2011 Van Depremlerinin ardından siyasi iktidar tarafından afetler; tüm kentsel ve kırsal alanlarda rant odaklı yapılaşmanın aracı haline getirilmiştir. 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yaşanan afetler bir kez daha fırsata dönüştürülmüş, rant odaklı kentleşme ve dönüşüm politikalarına hız verilmiştir.

126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile deprem bölgesinde tüm alanlar yapılaşmaya açılmış; Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir. Ardından 7033 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bölgede koruma süreçleri devre dışı bırakılmış, Hatay-Antakya tarihi kent merkezi Riskli Alan ilan edilmiştir.

Son olarak ise 7471 Sayılı Torba Yasa yayımlanmış; yeni kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle tüm ülke genelinde rant odaklı dönüşüm ve mülksüzleştirme süreci başlatılmıştır.

Barınma ve mülkiyet hakkını rant aracı halinde getiren torba yasanın ilk uygulama alanı olarak Hatay seçilmiştir. Antakya ve Defne İlçelerinde pek çok mahallenin "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenmesi için Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca gönderilen talebin Bakanlıkça onaylanmıştır.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı olan ve pek çok kültür varlığını barındıran Antakya'da; depremlerde yaşanan yıkım gerekçe gösterilerek Riskli Alan ilanı ile başlayan rant amaçlı dönüşüm uygulamaları Rezerv Yapı Alanı ilanı ile sürdürülmektedir. Böylelikle tüm alanlarda salt çoğunluk aranmaksızın %50+1 oyla zorla ve resen uygulama yapılacak, hasarlı veya riskli yapıları satılabilecek; yurttaşların mülklerine el konulacaktır.

Bu kararlar yaşam alanlarının o bölgede yaşayan yurttaşların elinden alınması, Antakya'nın geleneksel dokusu ve mimari mirasının yok olması anlamına gelmektedir. Kent merkezi kamusal alan olmaktan çıkarken; konut alanlarının boşaltılmasına, ticaret ve finans merkezi olarak kurgulanmasına yönelik yapılaşma programları nedeniyle yerinde iskânı sağlanamayan yurttaşlar kentin çeperlerine göç etmek zorunda kalacaktır.

Bakanlık ve TOKİ tarafından iktidara yakın belirli gruplara hazırlatılan planlar ve kamu ihale mevzuatından muaf kılınan ihaleler yoluyla; Anayasa ile koruma altına alınmış olan mülkiyet ve konut hakkı yok sayılmaktadır. Riskli alan, acele kamulaştırma ve rezerv yapı alanı kararlarıyla Hatay'da yurttaşların yaşam alanlarına ve varlıklarına el konulmaktadır.

Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan düzenlemelerin; proje ve uygulamaların ivedilikle durdurulması gereklidir. Devlet; sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının sağlanması, konut ihtiyacının karşılanması ve barınma hakkının korunması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Bu çerçevede hukuka aykırı riskli alan, rezerv yapı alanı, dönüşüm, kamuya ait taşınmazların devrine ve özel mülklerin kamulaştırılarak satışına ilişkin düzenlemeler geri çekilmelidir.

Mimarlar Odası olarak; her koşulda tüm kurumsal varlığımız ile toplumla dayanışma içinde olacağımızı vurguluyoruz.

Sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturulması için sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikimler kapsamında çalışmalarımızı sürdüreceğimizi ve bilimsel gerçekleri açıklamaya devam edeceğimizi değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ: **Mimarlar Odası Kuruluşunun 69. Yılı Ve Cumhuriyetimizin 100. Yılında Anıtkabir’de**

22 Aralık 2023

Kurulduğu tarihten bu yana çalışmalarını, ülke ve kamu yararına; kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi hedefiyle yürüten Mimarlar Odası, 69. Kuruluş Yıldönümü ve Cumhuriyetimizin 100. Yılı dolayısıyla Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün huzuruna çıktı.

Anıtkabir’e yapılan ziyarette, çelenk bırakılarak saygı duruşunda bulunulmasının ardından, Genel Başkan Eyüp Muhcu Türkiye’deki tüm mimarlar adına Anıtkabir Özel Defteri’ni imzaladı. Muhcu “Misak-ı Milli Kulesi”ndeki Anıtkabir Özel Defteri’ne şunları yazdı:

Cumhuriyetimizin kurucusu
Büyük devrimci
GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK,

Cumhuriyetle birlikte başlattığınız eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme sürecinde çağdaş yapıya kavuşan Türkiye Mimarlar Odası’nın 69.yılı ve Cumhuriyetimizin 100.yılı dolayısıyla huzurlarınızdayız.

Köklü uygarlık birikimine sahip Ülkemizde; Cumhuriyet devrimi ve değerli kazanımları, özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri çağdaşlaşma karşısı “dogmatik, rantçı ve otoriter” bir anlayışla bilgisizce ve sistemli olarak yok edilmektedir.

İçinde bulunduğumuz karanlık bir döneme karşın; tarihin geriye döndürülemeyeceği bilinci ve inancı ile mesleki ve toplumsal çabalarımızı sürdürmekte kararlı olduğumuzu huzurlarınızda bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Derin saygılarımızla...

Eyüp MUHCU
TMMOB Mimarlar Odası
Genel Başkanı

BASIN AÇIKLAMASI: Mimarlar Odası Kuruluşunun 70. Yılına Kutluyor

30 Ocak 2024

1954 yılında 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile kurulan Mimarlar Odası; kurulduğu tarihten bugüne “toplum hizmetinde mimarlık” anlayışını ve kamu yararının gözetilmesini temel almaktadır.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını öncelik olarak belirleyen politikalar çerçevesinde üretilmesi Mimarlar Odası tarafından ülke adına sorumluluk olarak benimsenmiştir.

Mesleğin kamu yararına gelişimi ve meslek mensuplarının yetki ve sorumlulukları çerçevesinde; mimarlığın, yapılı çevrenin ve toplumsal kültürün üretiminde asli bir öge olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi ve toplumsal bir kültür ögesi olan nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için çalışmalarını yürütmektedir.

Kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamakta; tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden, kültürel değerleri yozlaştıran ve hukuksal denetimi devre dışı bırakan anlayışa, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürmektedir.

Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkma çabasının yükseltilmesi, mimarlığın toplumla buluşması ve nitelikli mekânsal olanakların yaratılması, doğal ve kültürel değerlerimizin korunması yönündeki özverili çalışmaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimizdendir.

Mimarlar Odası; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihiyle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması için hukuka ve demokrasiye inanan meslek odaları üzerinde oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerine dair hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı; insan onuruna yakışır, eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulduğu çağdaş ve uygar bir gelecek için bilimin rehberliğinde ve kamu yararı doğrultusunda programlar oluşturulması geçen yetmiş yıl içerisinde Mimarlar Odası çalışma ilkelerinin temelini oluşturmuştur

Cumhuriyetle birlikte eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme alanlarında başlatılan aydınlanma ve uygarlık sürecinde çağdaş yapıya kavuşan Mimarlar Odası'nın, toplum hizmetinde mimarlık anlayışı ile yürüttüğü mücadele ve çalışmalar; meslektaşlarımız, Oda Birimleri ve çalışanlarının yanı sıra ilgili tüm kesimlerin katkılarıyla sürdürülecektir.

Yetmiş yıllık deneyim ve birikimiyle, kamu yararı ve toplum hizmetinde bir mimarlık için mücadele eden Mimarlar Odası'nın çalışmaları; meslek ve toplum yararına görev ve sorumluluklarımızı paylaşan tüm duyarlı kesimlerin katkılarıyla başarılı olacaktır.

Mimarlar Odası olarak 70.yılıımızda; sağlıklı ve güvenli kentleşmenin güvencesi olmaya; mesleğimiz, kentlerimiz ve ülkemiz için onurlu yürüyüşümüzü sürdürmeye kararlıyız.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

BASIN BİLDİRİSİ:**Depremlerin Birinci Yılında Hatay'da Afet Koşulları Devam Etmektedir****5 Şubat 2024**

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay'da yıkıcı bir deprem daha meydana gelmiştir. Depremler geniş bir alanda çok sayıda kenti etkilemesine karşın; en çok Hatay hasar görmüş, yaşanan yıkım ve kayıpların oranı daha yüksek olmuştur.

Hatay'da afet sonrası kritik günlerde; yaşanan yıkımın büyüklüğü, koordinasyon ve planlama eksikliği; görevli kurumlar arası yetki, görev ve sorumluluk karmaşası nedenleriyle acil müdahale ve arama kurtarma çalışmaları yapılamamış, can kayıpları artmıştır.

Karayolu ve havayolu tesisleri zarar gören; elektrik ve içme suyu tesisleri, altyapısı çalışmaz hale gelen; hastane, itfaiye gibi afetlerde görevli kamu yapıları yıkılan; ilkyardım ve kurtarmada görevli çalışanları afetten etkilenen ve hayatını kaybeden; bölgeye giden yardım ekiplerinin temel ihtiyaçlarının karşılanamadığı Hatay'da barınmadan beslenmeye, temizliğe, sağlık hizmetlerine tüm afet sonrası müdahale ve iyileştirme süreçleri aksamıştır.

Bu süreçte iktidar Hatay'ın da içinde bulunduğu bölgede; idarenin ve yürütmenin yetkilerini genişleten ve mülkiyet hakkına ilişkin kararlarla düzenleme yapma yetkisi veren Olağanüstü Hal ilan etmiştir.

İlk olarak deprem bölgesinde tüm alanları denetimsiz biçimde yapılaşmaya açan 126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanmıştır. Ardından ise 7033 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Hatay Antakya'da 307 hektarlık, tarihi kent merkezini ve Kurtuluş Caddesini de içeren alan 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan ilan edilmiş, koruma süreçleri devre dışı bırakılmıştır.

6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunda getirilen değişiklikler ve yeni kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle tüm ülke genelinde rant odaklı dönüşüm ve mülksüzleştirme süreci başlatılmıştır.

Barınma ve mülkiyet hakkını rant aracı halinde getiren torba yasanın ilk uygulama alanı olarak Hatay seçilmiştir. Önce Antakya ve Defne İlçelerinde pek çok mahalle "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenmiş; daha sonra Samandağ İlçesinde bir mahallede rezerv yapı alanı ilan edilerek yurttaşların taşınmazları Hazineye devredilmiştir.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı olan ve pek çok kültür varlığını barındıran Antakya'da; depremlerde yaşanan yıkım gerekçe gösterilerek Riskli Alan ilanıyla başlayan rant amaçlı dönüşüm uygulamaları Rezerv Yapı Alanı ilanıyla sürdürülmektedir.

Bu kararlar yaşam alanlarının o bölgede yaşayan yurttaşların elinden alınması, Antakya'nın geleneksel dokusu ve mimari mirasının yok olması anlamına gelmektedir.

Kent merkezi kamusal alan olmaktan çıkarken; konut alanlarının boşaltılmasına, ticaret ve finans merkezi olarak kurgulanmasına yönelik yapılaşma programları nedeniyle yerinde iskânı sağlanamayan yurttaşlar kentin çeperlerine göç etmek zorunda kalacaktır.

Bakanlık ve TOKİ tarafından iktidara yakın belirli gruplara hazırlatılan planlar ve kamu ihale mevzuatından muaf kılınan ihaleler yoluyla; Anayasa ile koruma altına alınmış olan mülkiyet ve konut hakkı yok sayılmaktadır.

Rant amaçlı proje ve uygulamalar, riskli alan, acele kamulaştırma ve rezerv yapı alanı kararlarıyla yaşam alanlarının o bölgede yaşayan yurttaşların elinden alınması sadece mülksüzleştirme değil, Hatay'ın ve Antakya'nın geleneksel dokusu ve mimari mirasının yok olması anlamına gelmektedir.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı olan ve pek çok anıtsal yapının yanı sıra bir kısmı tescilli olmak üzere bölgeye özgü pek çok sivil mimari yapı örneklerini, tescilli taşınmaz kültür varlıklarını barındıran Antakya kent merkezi ve çevresi; tarihi, kültürel ve mimari birikimiyle evrensel bir öneme sahiptir. Bu alanın riskli-rezerv alan uygulamalarına konu edilmek yerine, korunması gerekmektedir.

Binlerce yıllık tarihiyle bir bütün olan yerleşim dokusuyla koruma altındaki kent merkezinde depremler nedeniyle ortaya çıkan tahribatın incelenmesi, kentsel sit alanındaki yıkım ve sonrasındaki imar faaliyetlerinin izlenmesi; koruma, bakım, onarım ve restorasyon faaliyetleriyle bölgenin kültürel değerlerinin korunması için üniversitelerin, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının gerekirse uluslararası koruma kuruluşları ile birlikte mesleki ve bilimsel çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak; her koşulda tüm kurumsal varlığımız, sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikim kapsamında toplumla dayanışma içinde olacağımızı ve çalışmalarımızı sürdüreceğimizi vurguluyoruz.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:**6 Şubat Depremlerinin Birinci Yılında Afetlere Neden Olan Rant Odaklı Kentleşme Ve Dönüşüm Politikaları Sürdürülmektedir****6 Şubat 2024**

6 Şubat 2023 tarihinde ve ardından 20 Şubat 2023'te yaşanan; büyüklüğü, etkilediği alanın genişliği, sebep olduğu yıkım ve kayıplarla ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük afetlerden olan Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından bir yıl geçmiştir. Depremlerde on bir ilde yaşayan yaklaşık on dört milyon yurttaşımız etkilenmiş; resmi verilere göre elli binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetmiştir.

Mimarlar Odası olarak afetlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyor; yaraların bir an önce sarılmasını diliyoruz.

Mimarlar Odası tarafından, depremlerin olduğu ilk günden itibaren bölgede afet sonrası müdahale ve tespit, iyileştirme süreçleriyle ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Bölgede iki kez yerinde yapılan çalışmalar ve teknik incelemelerin ardından yürütülen değerlendirme ve araştırmalar ışığında hazırlanan iki rapor kamuoyu ve meslek ortamıyla paylaşılmıştır.

Depremlerin birinci yılında; afetlere karşı sağlam, sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yapılı çevre üretimin sağlanması; kültürel, tarihi ve mimari mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Üçüncü Raporu hazırlıkları sürdürülmektedir. Bu çalışmalarla kamu ve toplum yararı doğrultusunda kentleşme ve afet politikaları geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Odamızca yürütülen çalışmalar kapsamında; afet yönetimi, acil ve geçici barınma yerleşim alanları, enkaz kaldırma ve döküm sahaları, kalıcı konut ve yeni yapılaşma süreçleri, kültür varlıkları ve mimari miras öncelikli olmak üzere bölgede inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Bir yıl tamamlanırken hem afet bölgesinde hem de ülke genelinde afetin doğrudan ve dolaylı etkileri devam etmektedir. Geçici barınma, temel alt ve üstyapı, kalıcı konut, yıkım ve enkaz kaldırma, güçlendirme ve onarım, kentlerin yeniden inşasına yönelik süreçler sürdürülmekte ancak bölgede olağanüstü koşullar devam etmektedir. Depremlerin yol açtığı büyük iç göç hareketliliği, afet bölgesinden farklı kentlere yer değiştirme hareketlerinin etkileri sürmektedir.

Kentsel ve kırsal yapı stokunun aldığı ağır hasar, özel ve kamusal alanlarda yaşanan yıkımın boyutu nedeniyle kentlerimizde beslenme, barınma, temizlik, sağlık ve eğitim gibi hizmetlerinin ve donanımların sağlandığı geçici barınma yerleşimlerine ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Konut yapılarında, okul, hastane gibi resmi kurum yapılarında yaşanan yıkım; kamusal hizmetlerin, toplumsal, sosyal ve ekonomik yaşamın durmasına yol açmıştır. Yaşanan büyük can kayıplarının dışında yüzlerce yurttaşımız fiziksel ve duysal yetilerinde çeşitli düzeylerde kayıplar yaşayarak engelli kalmıştır.

Bölgede ve ülke genelinde çok sayıda ailenin hayatını derinden etkileyen, yakınlarını kaybetmesine ve evsiz kalmasına neden olan deprem sadece fiziksel değil psikolojik sorunları da beraberinde getirmiştir. Afetten etkilenen yurttaşlar yaşanan travma nedeniyle topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımı kısıtlanmıştır.

Geçici barınma alanlarında eşitsizlik artmış; özellikle çocuklarımızın eğitim ve öğrenim hakkı başta olmak üzere, kadınların, engelli ve ileri yaştaki yurttaşların sağlık, haberleşme ve ulaşım, eğitim gibi temel kamusal hizmetlere erişimi daha da zorlaşmıştır. Sosyal ve kültürel ihtiyaçlar yeterince karşılanamaması; sosyalleşme olanakları kısıtlanması yaşam koşullarını zorlaştırmaktadır. Kadınların uğradığı toplumsal baskı ve şiddetin görünürlüğü eşitsiz yapılaşma şartlarında azalmış; kadınlar afetler karşısında güvencesiz kalmıştır.

Depremlerin neden olduğu kayıpların yanı sıra sosyal, kültürel, ekonomik ve yapılı çevrede neden olduğu zararın bilançosu henüz kesin olarak hesaplanamamıştır. Yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasından yeniden yapım çalışmalarına afet sonrası sürecin yönetiminde yetersizliklerin ve koordinasyon eksikliklerinin devam ettiği görülmektedir.

Bölgede yapılan incelemeler ve derlenen verilere göre geçen bir yılın ardından; depremde en çok hasar gören Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da;

afet sonrası ilk aşama acil barınma çadır ve benzeri ünitelerinin kullanımlarının kısmen devam ettiği, konteyner ve prefabrik yapılarla oluşturulan geçici barınma alanlarının, yerleşim planları ve fiziksel nitelikleri nedeniyle;

iklim ve mevsimsel koşullara, dış etkenlere karşı savunmasız oldukları, hane halklarına yeterli yaşam alanı sağlayamadığı ve mekânsal ihtiyaçlara cevap veremediği, yangın, bulaşıcı hastalık vb risklerin artmasına neden olduğu; geçen sürede fırtına ve aşırı yağışlar, yangınlar nedeniyle can kayıpları yaşandığı, temizlik, kişisel hijyen, ısınma ve soğutma olanağı sağlanamadığı, bu alanlarda temel altyapı, sosyal ve kültürel olanaklar ile eğitim ve sağlık hizmetlerinde eksiklik ve yetersizliklerin devam ettiği; bazı alanlarda yalnızca barınma ihtiyacının karşılanabildiği, mevcut yapı stokundaki hasar tespit çalışmalarının ardından; itiraz süreçlerinin ve ağır hasarlı yapı yıkım süreçlerinin devam ettiği, orta ve az hasarlı yapılardan güçlendirme projelendirme ve uygulama süreçlerine yeni başlandığı, Adıyaman ve Hatay başta olmak üzere kentsel yerleşim alanlarında hasar gören su, enerji, ulaşım gibi zorunlu ve gerekli altyapının büyük bir kısmının yeniden yapımına ihtiyaç duyulduğu ancak bir yılın sonunda onarımlara yeni başlandığı, Adıyaman, Hatay ve Malatya'da kent merkezlerinde rezerv ve riskli alan ilanlarının yapıldığı; yeni kentsel gelişim alanlarında Türkiye Tasarım Vakfı, Kentin Mimarları gibi oluşum ve şirketler tarafından ulusal ve uluslararası ölçekte işbirlikleri ile proje ve uygulama çalışmalarının yürütüldüğü, kalıcı konut alanlarında yapım sürecinin sürdüğü; ancak çok az sayıda konutun tamamlandığı ve yetersiz sayıdaki kalıcı konut inşaatlarının ortalama %50 seviyesinde olduğu ve yapımın en az bir yıl daha süreceği, yeni kentsel gelişim alanlarında ve kalıcı konut üretim sürecinde; kamu kaynaklarının kamu ihale mevzuatından muaf kılınan yapım işi ihaleleriyle iktidara yakın belirli gruplara dağıtıldığı, depremden etkilenen yurttaşların; hasar tespit, bilirkişi incelemeleri, hak sahipliği ve kendi imkanları ile yeniden yapım sürecine dair bilgilendirilmedikleri, yıkım, enkaz kaldırma ve döküm süreçlerinin kısmen tamamlanarak ayrıştırma işlemlerinin yapıldığı ancak yıkım çalışmalarında ve döküm sahalarında gerekli önlemlerin alınmadığı ve tehlikeli kimyasalların ve tozların havaya, suya ve toprağa karıştığı, hasar gören yerel üretim sistemlerinin, sanayi ve işyerlerinin bir kısmının yeniden faaliyete başladığı ancak yetersiz olduğu; kentlerdeki ekonomik yaşamın kalıcı konut inşaatları ve tadilatlara yöneldiği, merkezi ve yerel yönetimlerce afet risklerine, afet öncesi hazırlıklara ve sonrası sürecin yönetimine yönelik çalışmalara hemen hemen hiç başlanmadığı, bölgede iç göç, zorunlu yer değiştirme ve geri dönüş süreçlerinde; başta Malatya ve Hatay olmak üzere şehir merkezlerinden ve kentsel alanlardan kırsal alanlara ve ilçelere göç yaşandığı, göç ederek ayrılan yurttaşların geri dönüş oranının azaldığı ve ülke içinde Adana, Ankara, Antalya, İstanbul, Konya, Mersin ve Trabzon gibi illere yerleştikleri, depremden etkilenen ailelerin ve hane halklarının parçalandığı; bir kısmının göç ederken bir kısmının bölgede kaldığı ve farklı şehirlerde ortak yaşam oluşturmaya çalıştıkları, tespit edilmiştir.

Depremlerin ardından bugüne kadar toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Tüm ülkede afet öncesi ve afet sonrası süreçleri doğrudan etkileyecek yasal düzenlemeler yapılırken; yaşanan yıkım ve kayıplara sebep olan planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları devam ettirilmektedir.

126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile deprem bölgesinde tüm alanlar yapılaşmaya açılmış; 7033 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bölgede koruma süreçleri devre dışı bırakılmış, Hatay-Antakya tarihi kent merkezi Riskli Alan ilan edilmiştir. Son olarak ise 6306 Sayılı Kanunda getirilen değişiklikler ve yeni kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle tüm ülke genelinde rant odaklı dönüşüm ve mülksüzleştirme süreci başlatılmıştır.

Bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmış; OHAL Kararnameleri ile Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

Son olarak geçmişte çıkarılan imar afları nedeniyle binlerce yurttaş hayatını kaybetmesine karşın yeni bir gizli imar affı getirilmiştir. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle güçlendirme projeleri için yapı ruhsatı şartı kaldırılmış; yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş ve afetlerde hasar görmüş yapılarda yurttaşların can ve mal güvenliği bir kez daha tehlikeye atılmaktadır.

İktidar, yaşanan depremleri gerekçe göstererek; afet ve kriz koşullarını bir kez daha kendi adına fırsata dönüştürmüştür. Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak bölgede ve ülkede planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmıştır. Kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal ve kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesi için Anayasa ve bütün hukuk kuralları devre dışı bırakılmıştır.

Yakın dönemde ardı ardına yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve risk altında bıraktığını gözler önüne sermiştir.

Büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikalarına son verilmelidir. Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan düzenlemelerin; proje ve uygulamalar ivedilikle durdurulmalıdır.

Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

BASIN AÇIKLAMASI:

Afet Risklerini Artıran Yatırım Ve Planlama Kararlarına Son Verilmeli, Güvensiz Ve Denetimsiz Maden Ocakları Kapatılmalıdır !

14 Şubat 2024

13 Şubat 2024 tarihinde Erzincan İli İliç ilçesinde Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından işletilen Çöpler Kompleks Maden İşletmesinde toprak kayması yaşanmıştır. Göçük altında kalan 9 yurttaşımızdan haber alınamamakta, arama kurtarma çalışmaları devam etmektedir.

Antalya'da ise gerçekleşen yoğun yağışların ardından yaşanan sel felaketinde kent merkezi ve yerleşim alanları zarar görmüş, ulaşım kısıtlanırken, bazı ilçelerde eğitime ara verilmiştir. Selde resmi açıklamalara göre 1 yurttaşımız hayatını kaybetmiştir. Bölgede kuvvetli yağışlar nedeniyle su baskını ve sel riski devam etmektedir.

Deprem, fırtına ve aşırı yağış, toprak kayması gibi doğa olaylarının afetlere dönüşmesine kaynaklık eden; yatırım ve planlama kararlarında kamu yararını, çevresel etkileri, denetim ve güvenliği yok sayan anlayış nedeniyle bugüne kadar pek çok yurttaşımız yaşamını kaybetmiştir.

2014 yılında Soma'da yaşanan Cumhuriyet tarihinin en büyük maden faciasının 10. yılında iş cinayetlerine neden olan koşullar ağırlaştırılmış biçimde devam etmektedir. Kamu adına denetim ve gözetim yapılmazken; azami kar ve üretim artırımı baskısıyla işçi sağlığı ve güvenliğine, madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerinin azaltılmasına yönelik önlemler alınmamaktadır.

Erzincan İliç'te yaşanan facianın ardından; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin Çöpler Kompleks Maden İşletmesinin neden olduğu çevre tahribatı ve toprak kayması tehlikelerine ilişkin uyarı ve raporlarına ve açılan davalara karşın; işletmenin kapasite artışlarıyla ve ek tesislerle genişletilmesine ilişkin Bakanlıkça ÇED Olumlu kararları alındığı yeniden gündeme taşınmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bu süreçte; yatırımların çevresel etkilerini denetlemek, çevreye zararını engellemek yerine; şirketlerin yatırımlarını daha hızlı gerçekleştirmelerine yarayan, ÇED süreci uygulanacak projelerin kapsamını ve incelenecek etki sahasını daraltan düzenlemeler getirmiştir.

Mimarlar Odası olarak; afete dönüşen doğa olaylarında kaybettiğimiz ve iş cinayetlerine kurban edilen bütün emekçilerimizi saygı ile anıyor ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyoruz. Erzincan'da maden ocağında toprak altında kalan emekçilerin bir an önce kurtarılmalarını ve yaralıların sağlığına kavuşmalarını diliyoruz.

Afet risklerini artıran, rant odaklı çevre karşıtı yatırım ve planlama kararları ivedilikle durdurulmalı; güvensiz ve denetimsiz maden ocakları kapatılmalıdır. Bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, kamu ve toplum yararı gözetilerek önlem alınmalı; bilim ve tekniğe aykırı işletme yöntemlerine dair kamu kurumlarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, bağımsız denetim kuruluşlarının görüş ve raporları dikkate alınmalıdır.

Bu vesile ile asli sorumluluklarını devrederek iş cinayetlerine neden olan sorumluların bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri için mücadelemizi sürdüreceğimizi bir kez daha değerli kamuoyumuzla paylaşıyoruz.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**